

Dabas lieguma “Nīcas īvju audze” dabas aizsardzības plāns

Dabas liegums atrodas Liepājas rajona Dunikas pagastā

Plāna pasūtītājs:

LATVIJAS VALSTS MEŽI

a/s „VAS „Latvijas valsts meži”” Dienvidkurzemes mežsaimniecība

Izstrādātājs:

Latvijas Dabas fonds

Dabas aizsardzības plāna izstrādes vadītāja:

Liene Salmiņa

Rīga

2005

Saturs

Ievads.....	3
Kopsavilkums	5
I Apraksts.....	6
1.1. Teritorijas juridiskās saistības	6
1.1.1. Latvijas likumdošana.....	6
1.1.2. Starptautiskās saistības un Eiropas Savienības noteiktās saistības.....	9
1.1.3. Īpašuma tiesības.....	9
1.2. Vispārēja informācija par teritoriju	10
1.2.1. Atrašanās vieta, ģeogrāfiskās koordinātes.....	10
1.2.2. Esošais teritorijas zonējums.....	10
1.2.3. Teritorijas apsaimniekošanas infrastruktūra.....	10
1.2.4. Teritorijas aizsardzības un apsaimniekošanas īsa vēsture	10
1.2.5. Teritorijas kultūrvēsturiskais raksturojums	11
1.2.6. Kartogrāfiskais materiāls par teritoriju.....	11
1.3. Teritorijas fiziski ģeogrāfiskais raksturojums	16
1.3.1. Klimats.....	16
1.3.2. Ģeoloģija, ģeomorfoloģija.....	16
1.3.3. Hidroloģija.....	16
1.3.4. Augsnes	16
1.4. Teritorijas bioloģiskais raksturojums	17
1.4.1. Flora.....	17
1.4.2. Fauna	21
1.4.3. Biotopi	24
1.5. Teritorijas sociālekonomiskais raksturojums	32
1.5.1. Demogrāfiskā analīze	32
1.5.2. Teritorijas izmantošanas veidi.....	32
1.5.3. Sociālekonomiskais novērtējums	33
II Teritorijas novērtējums	34
2.1. Teritorija kā vienota dabas aizsardzības vērtība un to ietekmējošie faktori.....	34
2.2. Biotopi kā dabas aizsardzības vērtība, to sociālekonomiskā vērtība un tos ietekmējošie faktori.....	34
2.3. Sugas kā dabas aizsardzības vērtība, to sociālekonomiskā vērtība un tās ietekmējošie faktori.....	36
2.4. Teritorijas vērtību apkopojums un pretnostatījums	37
III Teritorijas saglabāšanas mērķi.....	39
3.1. Teritorijas apsaimniekošanas ideālais jeb ilgtermiņa mērķis	39
3.2. Teritorijas apsaimniekošanas īstermiņa mērķi plānā apskatītajam apsaimniekošanas periodam	39
IV Apsaimniekošanas pasākumi un zonējums	40
4.1. Apsaimniekošanas pasākumi	40
4.2. Zonējuma priekšlikums	46
4.3. Priekšlikums dabas lieguma robežu izmaiņām.....	46
V Plāna ieviešana un atjaunošana.....	47
5.1. Plāna ieviešanas praktiskie aspekti.....	47
5.2. Plāna atjaunošana	47
5.3. Nepieciešamie grozījumi teritorijas plānojumos	47
5.4. Individuālo aizsardzības un izmantošanas noteikumu projekts.....	47
Literatūras saraksts	52
Pielikumi.....	53

Ievads

Dabas liegums “Nīcas īvju audze”(teritorijas kods 5077), 108 ha platībā, izveidots 1999. gadā (MK noteikumi Nr. 212/ 15.06.1999). Lieguma izveidošanas galvenais mērķis bija saglabāt parasto īvi *Taxus baccata* tās dabiskajā augšanas vietā. Dabas liegums ietver mežus Jēcupītes labajā krastā. Visa dabas lieguma teritorija atrodas a/s „VAS „Latvijas valsts meži”” Dienvidkurzemes mežsaimniecības tiesiskajā valdījumā. Dabas liegums atrodas Dunikas pagastā.

Dabas liegums iekļauts Natura 2000 vietu sarakstā pēc Biotopu direktīvas kritērijiem.

Dabas aizsardzības plāns tiek izstrādāts pēc a/s „VAS “Latvijas valsts meži”” Dienvidkurzemes mežsaimniecības pasūtījuma. Dabas aizsardzības plānu izstrādā Latvijas Dabas fonds, atbilstoši Vides ministra rīkojumam Nr. 120/04.07.2002 “Par ieteikumiem dabas aizsardzības plānu izstrādāšanai”.

Dabas aizsardzības plāna izstrādes laikā tika veiktas sekojošas inventarizācijas:

- Biotopu direktīvas I pielikuma biotopu un II pielikuma augu sugu (Ligita Liepiņa, Liene Salmiņa),
- Īpaši aizsargājamo biotopu un augu sugu (Ligita Liepiņa, Liene Salmiņa),
- Dabisko meža biotopu (Monika Jansone),
- Īpaši aizsargājamo bezmugurkaulnieku sugu (Edgars Dreijers),
- Putnu uzskaites (Mārtiņš Lūkins),
- Parastās īves vitalitātes pētījumi dabas liegumā (Edvīns Roziņš),
- Īpaši aizsargājamo ķērpju sugu (Ojārs Demiters)

Kartogrāfe – Baiba Strazdiņa. Projektu vadīja un plānu rediģēja Liene Salmiņa.

Darbu uzsākot tika organizēta informatīvā sanāksme, kas notika 2005. gada 9. maijā Dunikas pagasta padomē. Sanāksmē piedalījās 13 cilvēki no dažādām projektā ieinteresētajām pusēm (I. pielik.). Sanāksmes gaitā tika nominēti sekojoši uzraudzības grupas dalībnieki: Gundega Freimane, Dabas aizsardzības pārvaldes Sugu un biotopu daļas vadītāja vietniece; Andis Rolis, Dunikas pagasta padomes priekšsēdētājs; Maruta Kaminska, Valsts vides dienesta Liepājas Reģionālās vides pārvaldes vecākā inspektore; Solvita Reine, a/s “Valsts akciju sabiedrība ”Latvijas valsts meži”” Dienvidkurzemes mežsaimniecības vides speciāliste; Kārlis Altītis, a/s “Valsts akciju sabiedrība ”Latvijas valsts meži”” Dienvidkurzemes mežsaimniecības Nīcas meža iecirkņa vadītājs; Andis Ozoliņš, Valsts meža dienesta Liepājas virsmežniecības Dunikas mežniecības mežzinis; Gunta Broka, Valsts meža dienesta Liepājas virsmežniecības Dunikas mežniecības mežsardze; Andris Maisiņš, LIFE-Nature projekta “Papes ezera aizsardzība un attīstība” pārstāvis; Igors Jeršovs, SO “Vides aizsardzības klubs” Nīcas nodaļas pārstāvis.

2005. gada 16. augustā notika uzraudzības grupas sanāksme, kurā piedalījās 14 dalībnieki (II. pielik.). Sanāksmē projekta vadītāja informēja sanāksmes dalībniekus par padarīto un tika apspriesti nepieciešamie pasākumi parastās īves populācijas saglabāšanā dabas liegumā.

Tā kā apkārtnes mežos, tai skaitā lieguma teritorijā, tiek regulāri izmesti sadzīves atkritumi, 2005. gada 20. augustā Jēčos, vasarnīcu kooperatīvā tika aicināti vasarnīcu iedzīvotāji uz informatīvo sanāksmi par apkārtnes dabas liegumu vērtībām un risinājumiem atkritumu savākšanā. Diemžēl iedzīvotāju aktivitāte bija zema, tomēr atnākušie iedzīvotāji apņēmās jautājumu par atkritumu konteineru iegādi un izvietošanu vismaz pa vienam katrā no ielām tajā vasarnīcu daļā, kas atrodas blakus dabas liegumam, pārrunāt ar kaimiņiem. Vasarnīcu iedzīvotāji tika informēti par atkritumu izvešanas izmaksām.

2005. gada 24. oktobrī notika otrā uzraudzības grupas sanāksme, kurā tika apspriests potenciālais dabas lieguma zonējums un individuālo aizsardzības un izmantošanas noteikumu projekts (III. pielik.).

Dabas aizsardzības plāns dabas liegumam „Nīcas īvju audze”, laika posmam 2005. -2015.

Analizējot dabas lieguma vērtību izplatību, lieguma ekoloģisko vienotību, plāna izstrādātāji un uzraudzības grupa vienojās, ka no dabas lieguma būtu izslēdzami 251. kvartāla 11. un 12. nogabali, jo tie ir vienīgie divi nogabali, kas atrodas elektrolīnijai otrā pusē, savukārt pievienojams ir 250. kvartāla 4. nogabals.

Dabas aizsardzības plāns tika izskatīts un saskaņots Dunikas pagasta padomes sēdē 2005. gada 23. novembrī (IV pielik.). 2005. gada 28. novembrī notika pēdējā uzraudzības grupas sanāksme, kurā uzraudzības grupas dalībnieki apstiprināja dabas aizsardzības plāna izstrādes pabeigšanu (V pielikums).

Kopsavilkums

Botāniskais liegums “Nīcas īvju audze” (94 ha) izveidots 1987. gadā ar mērķi saglabāt parasto īvi *Taxus baccata* tās dabiskajā augšanas vietā. Botāniskais liegums 108 ha platībā apstiprināts par dabas liegumu „Nīcas īvju audze” 1999. gadā.

Dabas liegums reprezentē Piejūras zemienei raksturīgus pārmitrus egļu-bērzu, egļu-bērzu mežus ar platlapju (kļavu, ošu, liepu, gobu, ozolu) piejaukumu, kuros aug parastā īve *Taxus baccata*, kā arī melnalkšņu-bērzu staignājus, kaļķainus zāļu purvus ar pūkaugļu grīslī *Carex lasiocarpa*, augsto grīslī *Carex elata* un Devela grīslī *Carex davalliana* un pļavas ar zilgano molīniju *Molinia caerulea* un ārstniecības brūnvāļīti *Sanguisorba officinalis*.

Dabas lieguma auglīgās, periodiski pārmitrās augsnes, ko nodrošina spiedes ūdeņi un lieguma atrašanās platlapju mežu dabiskās izplatības reģionā ir daudzviet noteicis galvenokārt mitriem platlapju mežiem raksturīgu augu sugu klātbūtni dabas liegumā.

Lai gan dabas lieguma izveidošanas galvenais iemesls bija saglabāt parastās īves atradni Latvijā, dabas liegumā atrodas virkne citu dabas vērtību.

Dabas liegumā nozīmīgās platības aizņem 5 Eiropas Padomes Biotopu direktīvas I pielikuma biotopi, sastopamas 6 Putnu direktīvas I pielikuma sugas.

Liegumā konstatētas 38 Latvijā īpaši aizsargājamās sugas: 5 sūnu, 5 ķērpju, 18 vaskulāro augu, 6 putnu un 4 bezmugurkaulnieku. Sastopami 5 īpaši aizsargājami biotopu veidi. Liegumā atrodas 27,8 ha dabisko meža biotopu.

Teritorijas bioloģisko vērtību apstiprina fakts, ka dabas liegums ir iekļauts Natura 2000 vietu sarakstā, kas ir Eiropas Savienības nozīmes īpaši aizsargājamās dabas teritorijas.

Balstoties uz īpaši aizsargājamo sugu un biotopu sastopamību valstī un citur Eiropā, noteiktas dabas aizsardzības prioritātes dabas liegumā. Augstākā prioritāte ir sugām un biotopiem, kuri Latvijā ir ļoti reti un lokāli izplatīti, tipiski Piejūras zemienei, un tātad to saglabāšanai dabas liegumam ir vislielākā nozīme. Tie ir:

- Parastā īve,
- Dabiskie meža biotopi,
- Jaukti platlapju meži,
- Melnalkšņu staignāji.

Dabas lieguma mežus visvairāk ir ietekmējusi agrāk veiktā meliorācija, Jēčupītes taisnošana, kas sekmējusi mežu pārkrūmošanos un egles ekspansiju. Savukārt pļavas Jēčupītes malā ilgstoši nav apsaimniekotas, un tās ir daļēji aizaugušas ar kokiem un krūmiem.

Galvenie parastās īves populāciju ietekmējošie faktori ir noēnojums un liela mežaudžu biežība, kā arī nelielais īvju skaits dabas liegumā. Noēnotajiem kokiem neveidojas vairošanās orgāni, savukārt lielās biežības dēļ ir apgrūtināta vai pat neiespējama apputeksnēšanās. Potenciāli īves var apdraudēt to izrakšana, nociršana, tāpēc dabas liegumā netiek plānota dabas tūrisma infrastruktūra.

Dabas vērtību saglabāšanos liegumā nodrošinātu diferencēta pieeja - neiejaukšanās mežaudzēs, kurās vēlama dabiska meža attīstība un pārdomāta mežsaimnieciskā darbība pārējos nogabalos, kā arī specifiski pasākumi īves populācijas saglabāšanā.

Dabas aizsardzības plāna izstrādes laikā kā prioritāri apsaimniekošanas pasākumi izvirzīti: īvju atēnošana, īvju pavairošana ar spraudņiem no vietējā materiāla, ar mērķi izstādīt jaunus kociņus atpakaļ dabas liegumā un palielināt īves populāciju.

Analizējot dabas lieguma vērtību izplatību, lieguma ekoloģisko vienotību, plāna izstrādātāji un uzraudzības grupa vienojās, ka no dabas lieguma būtu izslēdzami 251. kvartāla 11. un 12. nogabali, jo tie ir vienīgie divi nogabali, kas atrodas elektrolīnijai otrā pusē, savukārt pievienojams ir 250. kvartāla 4. nogabals.

I Apraksts

1.1. Teritorijas juridiskās saistības

1.1.1. Latvijas likumdošana

1.1.1.1. Vispārējie un speciālie vides un dabas aizsardzību regulējošie tiesību akti

Latvijas Republikas likums “Par vides aizsardzību” (06.08.1991., grozījumi 22.05.1997., 20.06.2000., 20.12.2001., 24.10.2002. un 15.05.2003.) nosaka resursu ilgpējīgu izmantošanu, valsts pārvaldes institūciju un pašvaldību institūciju kompetenci vides aizsardzībā un dabas resursu izmantošanā, Latvijas Republikas iedzīvotāju tiesības uz kvalitatīvu dzīves vidi, LR iedzīvotāju pienākumus vides aizsardzībā un dabas resursu izmantošanā, sabiedrības tiesības saņemt informāciju par vidi un piedalīties ar vides aizsardzību saistītu lēmumu pieņemšanā.

Latvijas Republikas likums “Par īpaši aizsargājamām dabas teritorijām” (02.03.1993., grozījumi 30.10.1997., 28.02.2002., 12.12.2002. un 20.11.2003, 15.09.2005.) definē aizsargājamo teritoriju kategorijas un nosaka nepieciešamību tām izstrādāt dabas aizsardzības plānus, individuālos aizsardzības un izmantošanas noteikumus. Pēdējie grozījumi (15.09.2005) nosaka Latvijas Natura 2000 teritorijas, kuras ir Eiropas nozīmes aizsargājamas dabas teritorijas. Dabas liegums „Nīcas īvju audze” ir Natura 2000 teritorija.

“Sugu un biotopu aizsardzības likums”(16.03.2000. groz. 15.09.2005.) regulē sugu un biotopu aizsardzību, apsaimniekošanu un uzraudzību, veicina populāciju un biotopu saglabāšanu, kā arī regulē īpaši aizsargājamo sugu un biotopu noteikšanas kārtību. Likums nosaka valsts pārvaldes un institūciju kompetenci, un zemes īpašnieku un pastāvīgo lietotāju pienākumus un tiesības sugu un biotopu aizsardzībā, kā arī nepieciešamību veikt sugu un biotopu monitoringu.

Latvijas Republikas “Aizsargjoslu likums” (1997.03.11, groz. 22.06.2005) nosaka aizsargjoslu veidus un aprobežojumus katrā no tiem. Saskaņā ar šo likumu aizsargjoslas platums **Jēcupītei ir ne mazāks kā 50 m**. Dabas liegumā ir arī **elektrolīnijas aizsargjosla** (110 kV) – 20 m platumā uz abām pusēm no elektrolīnijas ass, kā arī otras, mazākas elektrolīnijas aizsargjosla - 10 m platumā uz abām pusēm no elektrolīnijas ass.

Aizsargjoslu robežas jāatzīmē zemes gabalu plānos un jāieraksta zemesgrāmatā šā likuma 60. un 62. pantā noteiktajā kārtībā. Ja nav izstrādāts teritorijas plānojums, vietējā pašvaldība nodrošina aizsargjoslu robežu noteikšanu, kā arī iesniedz šīs ziņas Valsts zemes dienestam aizsargjoslu iezīmēšanai zemes robežu plānos.

Latvijas Republikas likums “Par ietekmes uz vidi novērtējumu” (14.10.1998., groz. 30.05.2001., 19.06.2003., 15.09.2005.) un 2004. gada 17. februārī pieņemtie Ministru kabineta Noteikumi Nr.87 ”Kārtība, kādā vērtējama ietekme uz vidi”, kas precīzi reglamentē likumā “Par ietekmes uz vidi novērtējumu” noteikto prasību izpildes mehānismu paredz, ka Ietekmes uz vidi novērtējums jāveic, ja paredzētā darbība var būtiski ietekmēt Eiropas nozīmes aizsargājamo dabas teritoriju (*NATURA 2000* vietu).

“Īpaši aizsargājamo dabas teritoriju vispārējie aizsardzības un izmantošanas noteikumi”(MK noteikumi Nr. 415, 22.07.2003), ar grozījumiem 26.10.2004. (MK noteikumi Nr. 898) nosaka īpaši aizsargājamo dabas teritoriju vispārējo aizsardzības un izmantošanas kārtību, tajā skaitā pieļaujamos un aizliegtos darbības veidus aizsargājamās teritorijās, kā arī aizsargājamo teritoriju apzīmēšanai dabā lietojamās speciālās informatīvās zīmes paraugu un tās lietošanas un izvietojuma kārtību. Līdz dabas lieguma “Nīcas īvju audze” individuālo aizsardzības un izmantošanas noteikumu apstiprināšanai Ministru kabinetā, spēkā ir šie noteikumi attiecībā uz dabas liegumiem.

“**Noteikumi par dabas liegumiem**”(MK noteikumi Nr.212., 15.06.1999., grozījumi 26.06.2001, 21.10.2003. un 10.04.2004) nosaka dabas liegumu robežas un teritoriju aizsardzības statusu. Saskaņā ar šiem noteikumiem teritorijai “Nīcas īvju audze” piemērots dabas lieguma statuss 108 ha platībā.

“**Noteikumi par īpaši aizsargājamo sugu un ierobežoti izmantojamo īpaši aizsargājamo sugu sarakstu**“ (MK noteikumi Nr. 396, 14.11.2000, ar grozījumiem 27.07.2004. not. nr.627) nosaka Latvijā apdraudētās, izzūdošās vai retās sugas, vai arī sugas, kuras apdzīvo specifiskus biotopus. Dabas liegumā “Nīcas īvju audze” atrodas 27 Latvijā īpaši aizsargājamās augu sugas un 10 dzīvnieku sugas.

“**Noteikumi par īpaši aizsargājamo biotopu veidu sarakstu**” (MK noteikumi Nr. 421, 05.12.2000., ar grozījumiem 25.01.2005., MK noteikumi Nr. 161) nosaka to biotopu sarakstu, kuri Latvijā ir reti un apdraudēti. Dabas liegumā atrodas 5 īpaši aizsargājamo biotopu veidi: Minerālvielām bagāti avoti un avotu purvi, Kaļķaini zāļu purvi ar Devela grīslī, Zilganās molīnijas *Molinia caerulea* pļavas, Pārmitri platlapju meži un Jaukti platlapju meži.

“**Mikroliegumu izveidošanas, aizsardzības un apsaimniekošanas noteikumi**” (MK noteikumi Nr.45, 30.01.2001, groz. 31.05.2005 MK not. Nr. 378) definē mikrolieguma izveidošanas un apsaimniekošanas kārtību un to aizsardzības nosacījumus, kā arī nosaka tās augu un dzīvnieku sugas, kurām veidojami mikroliegumi. Dabas liegumā atrodas 4 biotopu veidi, Dabiskie meža biotopi un 10 sugas, kurām nepieciešamības gadījumā veidojams mikroliegums.

“**Noteikumi par zaudējumu atlīdzību par īpaši aizsargājamo sugu indivīdu un biotopu iznīcināšanu vai bojāšanu**” (MK noteikumi Nr.117, 13.03.2001) nosaka zaudējumu atlīdzināšanas kārtību un atlīdzības lielumu, ja ir iznīcināti vai bojāti īpaši aizsargājami biotopi vai sugas.

Ministru kabineta projekts „**Noteikumi par īpaši aizsargājamās dabas teritorijas dabas aizsardzības plāna saturu un izstrādāšanas kārtību**”, kas 17.11.2005. izsludināts Valsts sekretāru sanāksmē, nosaka īpaši aizsargājamās dabas teritorijas dabas aizsardzības plāna saturu un izstrādāšanas kārtību.

1.1.1.2. Citu nozaru normatīvie akti un plānošanas dokumenti

□ Meži

Latvijas Republikas Meža likums (24.02.2000., groz. 13.03.2003., 27.01.2005., 29.04.2005) nosaka mežu ilgtspējīgas apsaimniekošanas principus, mežu īpašnieku pienākumus.

MK noteikumi Nr.189 “Dabas aizsardzības noteikumi meža apsaimniekošanā” (08.05.2001., groz. 26.02.2002. MK not. Nr. 83, groz., 08.02.2005. MK not. Nr. 115, 17.05.2005) nosaka vispārējās dabas aizsardzības prasības meža apsaimniekošanā.

MK noteikumi Nr.370 “Kārtība, kādā aprēķināmi mežam nodarītie zaudējumi” (24.10.2000.) nosaka kārtību, kādā aprēķināmi mežam nodarītie zaudējumi, kuri radušies, pārkāpjot meža apsaimniekošanu un izmantošanu regulējošo normatīvo aktu prasības.

MK noteikumi Nr.152 “Par koku ciršanu meža zemēs”(09.04.2002.) nosaka koku ciršanas kārtību meža zemēs, nosaka galvenās un kopšanas ciršanas kritērijus, slimību inficēto un kaitēkļu invadēto koku ciršanas kārtību, cirsmu izveidošanas kārtību un koku ciršanas kārtību ārkārtas situācijās.

MK noteikumi Nr. 217 “Par meža aizsardzības pasākumiem un ārkārtas situāciju izsludināšanu mežā” (01.06.2001., groz. 03.07.2001 MK not.nr. 295, groz. 21.09.2004. MK not. Nr. 802, groz. 15.03.2005 MK not.nr. 187) nosaka meža aizsardzības pasākumus, to

izpildes kārtību un termiņus, kā arī kārtību, kādā izsludināmas ārkārtas situācijas sakarā ar meža ugunsgrēku izplatīšanos, meža kaitēkļu savairošanos un slimību izplatīšanos masveidā.

Zemkopības ministrijas instrukcija Nr. 7 **“Meža biotopu, kuriem izveidojami mikroliegumi, noteikšanas metodika”** (09.11.2001.). Instrukcija izstrādāta, pamatojoties uz **“Mikroliegumu izveidošanas, aizsardzības un apsaimniekošanas noteikumiem”**. Saskaņā ar šo instrukciju juridisko aizsardzības statusu iegūst tā sauktie meža atslēgas biotopi jeb dabiskie meža biotopi. Dabas liegumā atrodas 27,8 ha dabiskie meža biotopi.

□ **Teritoriju plānojumi, īpašums**

Dabas liegums atrodas Dunikas pagastā. **“Noteikumi par teritorijas plānojumiem”** (MK noteikumi Nr. 423, 05.12.2000., grozījumi 31.07.2001.) nosaka pagasta teritorijas plānojuma izstrādāšanas, saskaņošanas, spēkā stāšanās, apturēšanas, grozīšanas, sabiedriskās apspriešanas un ievērošanas pārraudzības kārtību, kā arī nacionālā līmeņa teritorijas attīstības plāna saistošās daļas.

Dabas lieguma “Nīcas īvju audze” dabas aizsardzības plāns ir saistošs Dunikas pagasta teritorijas plānojumam. 2005. gadā Dunikas pagastam tiek izstrādāts teritorijas plānojums. Dabas liegums ir dabas pamatne teritorijas plānojumā.

“Vietējās pašvaldības teritorijas plānošanas noteikumi” (MK noteikumi Nr. 883, 19.10.2004.) nosaka vietējās pašvaldības teritorijas plānojuma un detālplānojuma sastāvdaļas, to sagatavošanas, sabiedriskās apspriešanas, spēkā stāšanās, likumības izvērtēšanas, ievērošanas pārraudzības un darbības apturēšanas kārtību, kā arī vietējās pašvaldības teritorijas plānojuma grozīšanas kārtību.

LR likums „Par zemes lietošanu un zemes ierīcību” (21.06.1991.) nosaka zemes lietotāju tiesības un regulē zemes lietošanas un zemes ierīcības pamatnoteikumus.

□ **Medības**

“Medību likums” (08.07.2003.) nosaka medību saimniecības pamatnoteikumus Latvijas Republikā. Nosaka arī medību un medību saimniecības organizēšanu dzīvnieku skaita regulēšanas nolūkos īpaši aizsargājamās dabas teritorijās.

“Medību noteikumi” (MK noteikumi Nr. 760, 23.12.2003., grozījumi Nr. 162, 23.03.2004.) nosaka medijamo dzīvnieku sugas, to medību termiņus, kā arī gadījumus, kādos iespējamās medības ārpus medību termiņiem. *“2. Medības īpaši aizsargājamās dabas teritorijās nosaka šie noteikumi, īpaši aizsargājamo dabas teritoriju vispārējie aizsardzības un izmantošanas noteikumi, attiecīgo teritoriju individuālie aizsardzības un izmantošanas noteikumi un citi medības reglamentējošie normatīvie akti.”*

□ **Citi**

“Meliorācijas sistēmu ekspluatācijas un uzturēšanas noteikumi”. (MK noteikumi Nr. 272, 08.04.2004)

Šie noteikumi nosaka prasības, kādas zemes īpašniekam vai tiesiskajam valdītājam jāievēro valsts, valsts nozīmes, pašvaldības, koplietošanas vai viena īpašuma meliorācijas sistēmu izmantošanā, kopšanā un saglabāšanā.

1.1.2. Starptautiskās saistības un Eiropas Savienības noteiktās saistības

Eiropas Padomes Direktīva “Par dabīgo biotopu, savvaļas augu un dzīvnieku sugu aizsardzību” (92/43/EEC). Direktīvas mērķis ir veicināt bioloģiskās daudzveidības saglabāšanos, veicot dabisko biotopu, faunas un floras aizsardzību. Direktīva paredz, ka katrai dalībvalstij ir jānodala “īpašās saglabājamās teritorijas” (*Sites of Conservation Interest* jeb *SCI*) šīs Direktīvas 1. pielikumā iekļauto biotopu un 2. pielikumā iekļauto sugu aizsardzības nodrošināšanai. Kopā ar teritorijām, kas izveidotas saskaņā ar direktīvu „Par savvaļas putnu aizsardzību” 79/409/EEC, tās veido *NATURA 2000* aizsargājamo dabas teritoriju tīklu, kam jānodrošina direktīvu pielikumos minēto sugu, to dzīvotņu un biotopu adekvātu aizsardzību. Dabas liegums ir nozīmīgs tādu Biotopu direktīvas I pielikuma biotopu kā 9080* Melnalkšņu staigāji, 9020* Jaukti platlapju meži un 91E0* Pārmitri platlapju meži saglabāšanā.

Direktīva arī nosaka, ka reizi sešos gados katrai dalībvalstij jāsniedz informācija Eiropas Komisijai par Biotopu direktīvas biotopu un sugu stāvokli un Putnu direktīvas sugu stāvokli *Natura 2000* vietās un valstī kopumā.

Dabas liegums “Nīcas īvju audze” ir nodalīts kā vērtīga teritorija saskaņā ar Biotopu direktīvas prasībām.

Saskaņā ar Eiropas nozīmes aizsargājamo dabas teritoriju (*NATURA 2000*) izveidošanas kritērijiem Latvijā (MK noteikumi Nr. 199., 28.05.2002) teritorija iekļauta potenciālo Latvijas *NATURA 2000* vietu sarakstā un apstiprināta par *Natura 2000* vietu ar grozījumiem LR likumā „Par īpaši aizsargājamam dabas teritorijām” (15.09.2005, Nr. 156).

Konvencija par Eiropas dzīvās dabas un dabisko dzīvotņu saglabāšanu (Bernes konvencija), pieņemta 16.09.1970. nosaka nepieciešamību saglabāt savvaļas floru un faunu un to dabiskās dzīvotnes, kā arī nosaka īpaši aizsargājamās augu un dzīvnieku sugas un aizliegtos nonāvēšanas, gūstīšanas un citāda veida izmantošanas līdzekļus un paņēmienus.

Vašingtonas konvencija par Starptautisko tirdzniecību ar apdraudētām savvaļas dzīvnieku un augu sugām – CITES konvencija (pieņemta 1973. gadā, ratificēta 17.12.1996.) nosaka sugu sarakstu, kuru eksporta, importa vai ieviešanas no jūras gadījumā jāsaņem atļauja Dabas aizsardzības pārvaldē.

Konvencija par bioloģisko daudzveidību (pieņemta 05.06.1992., ratificēta 08.09.1995.) nosaka bioloģiskās daudzveidības saglabāšanas nepieciešamību un ilgtspējīgas dzīvās dabas izmantošanas koncepciju.

Apvienoto Nāciju Organizācijas Eiropas Ekonomikas komisijas 1998. gada 25. jūnija Orhūsas konvencija (26.04.2002) par pieeju informācijai, sabiedrības dalību lēmumu pieņemšanā un iespēju griezties tiesu iestādēs saistībā ar vides jautājumiem. Orhūsas konvencija nosaka sabiedrības un valsts pārvaldes iestāžu attiecības saistībā ar vides jautājumiem, sevišķi pieeju informācijai, sabiedrības dalību lēmumu pieņemšanā un iespēju griezties tiesu iestādēs.

1.1.3. Īpašuma tiesības

Dabas liegumā “Nīcas īvju audze” visa zeme (108 ha) ir valsts īpašums (kadastra Nr. 64520010028) un atrodas a/s „VAS “Latvijas valsts meži”” Dienvidkurzemes mežsaimniecības tiesiskajā valdījumā.

1.2. Vispārēja informācija par teritoriju

1.2.1. Atrašanās vieta, ģeogrāfiskās koordinātes

Dabas liegums “Nīcas īvju audze” atrodas Latvijas pašā dienvidrietumu daļā – Piejūras zemienes Bārtavas līdzenumā, pēc administratīvi teritoriālā iedalījuma – Liepājas rajona Dunikas pagastā.

Liegums aizņem 108 ha un atrodas plašā mežu masīvā starp Nīcu, Bārtu, Sikšņiem un Rucavu, Dunikas pagasta R daļā uz robežas ar Nīcas pagastu. Lieguma R robeža stiepjas pa Jēčupi (Dunikas un Nīcas pagastu robeža), uz D no lieguma atrodas vasarnīcu ciemats, no Z un A liegumu ieskauj meži (1. att.).

Liegums atrodas 11 km no Nīcas, 13 km no Bārtas, 8 km no Sikšņiem. 0,3 km uz R no lieguma atrodas valsts nozīmes trešās kategorijas ceļš Peši-Ječi-Nīca ar grants segumu, 0,3 km uz A no lieguma atrodas ceļš Ječi-Slamsti ar grants segumu.

Lieguma platība ir 108 ha. Lieguma vidējā koordināta Latvijas Koordinātu Sistēmā (LKS 92): X 326456, Y 242975.

Liegums ir viegli pieejams, jo atrodas tuvu ceļam Ječi-Slampsti. Liegumu šķērso kvartālstīga.

1.2.2. Esošais teritorijas zonējums

Līdz šim teritorijai nav izstrādāts un noteikts zonējums.

1.2.3. Teritorijas apsaimniekošanas infrastruktūra

Dabas lieguma “Nīcas īvju audze” pārvaldes un apsaimniekošanas kārtību nosaka Latvijas Republikas likums “Par īpaši aizsargājamām dabas teritorijām”: par teritorijas apsaimniekošanu atbildīgs ir zemes īpašnieks vai lietotājs (24. pants), teritorijas pārvaldi realizē Dunikas pagasta pašvaldība (25. pants).

Liegumā nav apdzīvotu vietu, teritoriju norobežo un šķērso kvartālstīgas un R pusē – Jēčupīte. Dabas liegumā ir vairāki meža ceļi. Teritorijas D daļu šķērso divas gaisvadu elektrolinijas 110 kV un līdz 20 kV. Par elektrolinijas aizsargjoslas uzturēšanu atbild AS „Latvenergo”. Lieguma teritoriju apsaimnieko a/s „Latvijas valsts meži” Dienvidkurzemes mežsaimniecības Nīcas meža iecirknis.

Dabas aizsardzības pārvalde pārrauga dabas aizsardzības plāna izstrādi un veicina tā ieviešanu, savukārt teritorijas individuālo aizsardzības un izmantošanas noteikumu izstrādi pēc dabas aizsardzības plāna izstrādes veic Vides ministrijas Dabas aizsardzības departaments.

Dabas lieguma aizsardzības un izmantošanas noteikumu ievērošanas kontroli veic Valsts Vides dienesta Vides kontroles un uzraudzības departaments un Liepājas reģionālās vides pārvaldes Dabas aizsardzības daļa. Valsts meža dienesta Liepājas virsmežniecības Dunikas mežniecība uzrauga meža apsaimniekošanas atbilstību normatīvo aktu prasībām.

Likuma “Par īpaši aizsargājamām dabas teritorijām” 32¹. pants nosaka, ka īpaši aizsargājamo dabas teritoriju monitoringu organizē un koordinē Latvijas Vides aģentūra un no 2005. gada Latvijas vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas aģentūra.

1.2.4. Teritorijas aizsardzības un apsaimniekošanas īsa vēsture

Aizsardzības vēsture. Aizsargājamā teritorija 94 ha platībā nodibināta 1987. gadā kā botāniskais liegums, lai aizsargātu Latvijā retu koku sugu – **parasto īvi *Taxus baccata***. Ar Ministru Kabineta noteikumiem Nr.212 (15.06.1999.) teritorija apstiprināta par dabas liegumu 108 ha platībā.

Izpēte. Zinātniskie pētījumi lieguma teritorijā veltīti galvenokārt parastās īves aizsardzībai (Riekstiņš 1978, 1981).

Teritorija apsekota projekta “Latvijas īpaši aizsargājamo teritoriju sistēmas saskaņošana ar EMERALD/NATURA 2000 aizsargājamo teritoriju tīklu” ietvaros (EMERALD 2003) ar mērķi veikt Biotopu direktīvas I pielikuma biotopu un II pielikuma sugu inventarizāciju, kā arī Putnu direktīvas I pielikuma sugu inventarizāciju.

Apsaimniekošana. Pēdējos piecos gados minētajā teritorijā nav veiktas nekādas mežsaimnieciskās darbības. Mežs 233. kvartāla 6. nogabalā ir stādīts. Saskaņā ar MK noteikumiem Nr. 415 “**Īpaši aizsargājamo dabas teritoriju vispārējie aizsardzības un izmantošanas noteikumi**” dabas liegumu mežos aizliegta kailcirte un rekonstruktīvā cirte, kā arī kopšanas ciršu ierobežojumi pēc valdošo koku vecuma mežaudzēs. Bērzu un egļu audzēm kopšanas cirtes dabas liegumos ir aizliegtas, ja mežaudzes ir vecākas par 50 gadiem.

Laikā no 1920.-ajiem gadiem līdz mūsdienām ir izmainījusies lieguma apkārtnē, jo veikta mežu un purvu meliorācija, taisnota Jēčupe, kā arī pārtraukta pļavu apsaimniekošana gar Jēčupi, daļa no meža zemēm ir transformētas par vasarnīcu ciematu (3., 4. att.).

1.2.5. Teritorijas kultūrvēsturiskais raksturojums

Nav ziņu par kultūrvēsturiskiem objektiem tieši lieguma teritorijā. Dabas lieguma Z daļā, 233. kvartāla 6. nogabalā, atrodas II Pasaules kara laika ierakumi.

1.2.6. Kartogrāfiskais materiāls par teritoriju.

Dabas plāna sagatavošanā tika izmantoti ortofoto, topogrāfiskās kartes un mežaudžu plāni (1. tab.).

1. tabula

Plāna izstrādē izmantotais kartogrāfiskais materiāls

Nr. p.k.	Kartes veids	Mērogs	Gads
1.	Ortofotokartes	1:10 000	2003.
2.	PSRS Ģenerālštāba topogrāfiskā karte	1:50 000	1981
3.	LR VZD Satelītakarte (3114 Bārta)	1: 50 000	1999.
4.	Mežaudžu plāni	1: 10 000	1999.
5.	Topogrāfiskā karte (Bārta)	1 : 50 000	1930.

1. att. Dabas lieguma novietojums(jpg)

2. att. Īpaši aizsargājamās dabas teritorijas Nīcas, Dunikas un Rucavas pagastos

3. attēls. Dabas lieguma apkārtne 1930-ajos gados.

4. attēls. Dabas liegums un tā apkārtnē mūsdienās.

1.3. Teritorijas fiziski ģeogrāfiskais raksturojums

1.3.1. Klimats

Bārtavas līdzenuma klimats mēreni silts un mitrs ar izteiktu jūras ietekmi, ko nosaka valdošie R un DR vēji. Ziemas vēsas, mākoņainas, ar atkušņiem. Gada vidējā temperatūra 6,75 °C, janvāra vidējā temperatūra -3,0 °C, jūlija vidējā temperatūra 16,5 °C. Aktīvo temperatūru summa 1850 – 2000 °C. Bezsala periods 173 dienas, kas ir visgarākais Latvijā. Nokrišņi 700 – 800 mm gadā. Sniega sega (vidējais biežums 10 – 20 cm) nepastāvīga, veidojas decembra beigās vai janvāra sākumā un saglabājas līdz marta vidum. Dažos gados sniega sega vispār neveidojas (Strautnieks 1994).

1.3.2. Ģeoloģija, ģeomorfoloģija

Liegums atrodas Piejūras zemienes Bārtavas līdzenumā. Pamatiežu virsa atrodas galvenokārt zem jūras līmeņa. Uz D no Liepājas izplatīti karbona, triasa un juras karbonātieži, smilts, smilšakmeņi, aleirolīti, māls. Pamatiežus sedz līdz 30 m bieza kvartāra nogulumu sega – ledāja un starpleduslaikmeta smilšainie un aleirītiskie nogulumi. Līdzenuma lielākajā daļā tos sedz dažādo Baltijas jūras attīstības stadiju baseinu limnoglaciālie nogulumi (smilts, grants, aleirīti, sapropelis, oļi un laukakmeņi, reljefa pazeminājumos sastopami purvu nogulumi.

Līdzenuma reljefs veidojies pēcdeduslaikmetā Baltijas ledus ezera un Baltijas jūras abrāzijas un akumulācijas procesu ietekmē. Ledāja nogulumi daļēji pārskaloti vai noskaloti. Virsa ir līdzena vai nedaudz viļņota, lēzeni pazeminās A-R virzienā. Vietām arī līdzenumā sastopamas atsevišķas kāpas un kāpu grēdas (Strautnieks 1994).

1.3.3. Hidroloģija

Liegums atrodas Liepājas ezera (Bārtas upes) baseinā. Lieguma R robeža ir Bārtas kreisā krasta pieteka Jēčupe (Upīte), uz DA robežas atrodas grāvis, kas ietek Jēčupē. Dabas liegums robežojas ar Jēčupīti aptuveni 1,5 km garā upes posmā. Jēčupīte ir taisnota, tai skaitā arī posmā, kas robežojas ar dabas liegumu.

Lieguma Z daļai cauri tek neliels strauts (233. kv. 7., 8., 9., 10. nog.), kas sākas purvā uz ZA no dabas lieguma. Daudzviet vērojamas gruntsūdens izplūdes vietas. Īpaši avotains ir 251. kvartāla 1. nogabals.

Galvenie ūdens plūsmu virzieni ir virzienā no A uz R, kur augstuma starpība v.j.l. starp lieguma A un R daļu ir aptuveni 3 m (4. att.).

Dabas liegums atrodas apvidū, kura hidroloģiskais stāvoklis ir izteikti izmainīts, veicot apkārtējo teritoriju meliorāciju un ūdensteču izmainīšanu (3., 4. att.). Hidroloģisko režīmu dabas liegumā ietekmē arī bebru darbība Jēčupītē un lieguma Z daļā cauri tekošajā strautā.

1.3.4. Augsnes

Bārtavas līdzenums atrodas smilšainās Piejūras zemienes augšņu rajonā. Raksturīgas tipiskās podzolaugsnes, velēnpodzolētās glejaugsnes, velēnu glejaugsnes un purvu augsnes (Strautnieks 1995). Informācija par augšņu tipi dabas liegumā nav.

1.4. Teritorijas bioloģiskais raksturojums

Liegums atrodas Piejūras zemienes ģeobotāniskajā rajonā, 1. mikrorajonā, kam raksturīgas lielas mežu platības (~ 60%), galvenokārt sastop pārmitros mežus, un pārpurvotas platības, kas izskaidrojamas ar to, ka daļa no mikrorajona atrodas vienā augstumā ar jūras līmeni. Dabas liegums atrodas aptuveni 12 km no Baltijas jūras, tātad vietā, kur pirms aptuveni 7000 gadiem bija Litorīnas jūra. Augstums virs jūras līmeņa ir no 9,6 m v.j.l. lieguma R daļā līdz 14,3 m lieguma DA. Lielāko daļu lieguma teritorijas aizņem meži, satopamas atsevišķas aizaugošas pļavas un zāļu purvu fragmenti, avoksnāji.

Dabas liegums atrodas mikrorajonā, kur jauktos platlapju-egļu mežos izsenis ir zināmas parastās īves *Taxus baccata* un Baltijas efejas *Hedera helix var. baltica* atradnes (Tabaka 1974).

1.4.1. Flora

1.4.1.1. Vaskulārie augi

MK noteikumos Nr. 431 1. pielikumā iekļautās sugas

Līdz 2005. gadam dabas liegumā atrastas 5 Latvijā īpaši aizsargājamas augu sugas: **apdzira *Huperzia selago*, Fuksa dzegužpirkstīte *Dactylorhiza fuchsii*, sirdsveida divlape *Listera cordata*, smaržīgā naktsvijole *Platanthera bifolia* un parastā īve *Taxus baccata*** (Kabucis 1997).

Pēc vecākiem datiem dabas liegumā aug 7 parastās īves eksemplāri, izdevies noteikt, ka viens no tiem vīrišķais eksemplārs un, iespējams, viens sievišķais eksemplārs. Koku augstums 0,7 – 3,28 m, stumbra apkārtmērs 7 – 17 cm. Sastopami līdz 50 gadus veci un 50 – 100 gadus veci koki. Lieguma teritorijā parastās īves atradne ir vietējas izcelsmes dabiskos apstākļos gāršas, slapjas gāršas, vēra un slapja vēra tipa mežos (Riekstiņš 1978, 1981).

2005. gadā dabas liegumā konstatētas 17 īpaši aizsargājamas vaskulāro augu sugas: **parastā īve *Taxus baccata*, meža auzene *Festuca altissima*, Fuksa dzegužpirkstīte *Dactylorhiza fuchsii*, aireņu grīslis *Carex loliacea*, gada staipeknis *Lycopodium annotinum*, smaržīgā naktsvijole *Platanthera bifolia*, apdzira *Huperzia selago*, mieturu mugurene *Polygonatum verticillatum*, dziedniecības brūnvālīte *Sanguisorba officinalis*, krāsu zeltlape *Serratula tinctoria*, Sibīrijas skalbe *Iris sibirica*, stāvlapu dzegužpirkstīte *Dactylorhiza incarnata*, bezdelīgactiņa *Primula farinosa*, Devela grīslis *Carex davalliana*, Buksbauma grīslis *Carex buxbaumii*, parastā purvmirte *Myrica gale*, attālvārpu skarene *Poa remota*** (A., 2. pielik.)

Divas sugas ir ierobežoti izmantojamas augu sugas - gada staipeknis un apdzira.

Samērā bieži sastop retu sugu - ārstniecības indaini *Vincetoxum hirundaria*.

Tā kā **parastā īve *Taxus baccata* L.** ir dabas lieguma galvenā floristiskā vērtība, tad sugas izpētei liegumā un literatūras analīzei tika veltīta īpaša uzmanība.

Parastā īve *Taxus baccata* L.

Izplatība. Parastās īves izplatības areāls aptver Rietumeiropu, Baltiju, Krimu, Kaukāzu un Āfrikas ziemeļrietumu daļu (Hulten, Fries 1986). Latvijā parastā īve sasniedz sugas izplatības ZA robežu un sastopama reti, galvenokārt R daļā un arī gar Vidzemes jūrmalu (Baroniņa, Lodziņa 1992) (5. att.).

5.attēls. Parastās īves *Taxus baccata* izplatība Latvijā un Ziemeļeiropā (<http://www.latvijasdaba.lv>)

Sugas raksturojums un ekoloģiskās prasības. Īves (*Taxus*) pieder pie īvju (*Taxaceae*) dzimtas, kailsēkļu nodalījuma, dzimtā 6 – 12 sugas, daudzas sugas pēc morfoloģiskām pazīmēm ir ļoti tuvas, tādēļ, dažādu autoru atkarībā no sugas traktējuma, ir dažāds sugu skaits. Latvijas florā ir pavisam 4 kailsēkļu sugas, parastā priede, parastā egle, kadiķis un visretākais skujkoks - parastā īve. Īve ir mūžzaļš skujkoks, ar mīkstām tumšzaļām skujām. Atlantiskā laika reliktis. Maksimālais augstums kādu Latvijā sasniedz īve ir 14m (Tukuma raj., Zentenes parks). Atkarībā no koku augšanas apstākļiem var izveidoties kokveida un krūmveida formas.

Īvei optimālie klimatiskie apstākļi ir reģionos ar maigām ziemām un vēsām vasarām. Tāpēc arī Latvijā īve savvaļā aug reģionos, kur janvāra vidējā temperatūra nav zemāka par $-3\text{ }^{\circ}\text{C}$ - $3,5\text{ }^{\circ}\text{C}$, aptuveni 1,7 km – 47 km attālumā no Baltijas jūras

un Rīgas jūras līča. Suga vislabāk aug karbonātiskās augsnēs. Savukārt attiecībā uz mitruma apstākļiem, īve aug vietās ar sausām līdz mitrām augsnēm.

Īve ir tipiska platlapju mežu II stāva koku suga. Tā aug gāršā, vērī, slapjajā gāršā un slapjajā vērī. Tā kā īve sasniedz ievērojamu vecumu, pēc platlapju meža pirmā stāva koku bojā ejas var izveidoties īvju tīraudzes. Šādas īvju tīraudzes ir Anglijā, Temzas ielejā, kas ir īpaši aizsargāta teritorija, ar pilnība izslēgtu saimniecisko darbību. Īves vainags izveido ļoti biezu zarojumu, un zem pieaugušiem īves kokiem valda pusēna, zem kuras citu augu attīstība ir nomākta, tādēļ zem īvēm nav nedz krūmu, nedz lakstaugu stāva. Dēļ īves biežā zarojuma tās ir stādītas pie katras Anglijas baznīcas, lai baznīcēniem lietūs gadījuma būtu kur patverties. Īves ļoti labi pacieš apgriešanu, tādēļ tās Rietumeiropā ir iecienīts dzīvžogu un topiārās dārzniecības augs. Īves ir tipisks pusēnas augs, kurš vislabāk attīstās daļējā apēnojumā, aizsargātā vietā, tomēr stiprā noēnojuma tās nīkuļo. Vislabākā vieta īvju attīstībai mežaudzē ir daļējā saules gaismā, kulisēs. Īves bieži stāda apstādījumos, tieši saulē. Ziemā šādi pilnā apgaismojumā augoši augi cieš salnās, taču nevis sala dēļ, bet tāpēc, ka, ziemas saulē notiek stiprāka transpirācija, bet zeme vēl ir sasalusi un saknes nespēj uzsūkt mitrumu un augs izkalst (Ilmārs Riekstiņš, personīgs komentārs). Tiešā saules gaismā nekad neveidojas kokveida forma, augs ir krūmveida. Attiecībā uz mitrumu, īve aug sausās līdz mitrās vietās.

Vairošanās. Īves ir divmāju augs, ar sievišķiem un vīrišķiem eksemplāriem. Lai augi apputeksnētos to maksimālais attālums vienam no otram nedrīkst pārsniegt 100m, meža apstākļos šis attālums ir daudz mazāks. Visas auga daļas ir ļoti indīgas, izņemot čiekurogas sulīgo sēklsēdzi. Īves gandrīz nebojā meža dzīvnieki, tomēr ir novērots, ka augi tiek stipri apgrauzti, kad aļņi un brieži, tās apgrauž lai atbrīvotos no gremošanas

trakta parazitājiem. Īves ogas ir ļoti iecienījuši putni, kuri ir arī galvenie auga izplatītāji dabā. Jaunās īves nekad nav sastopami zem veco īvju vainaga, jo īves izdala vielas, kuru iespaidā pašu sēklas zaudē dīgstspēju (allopatija).

Īvju pavairošana. Īves var pavairot:

- 1) ar sprauņiem,
- 2) ar sēklām,
- 3) potējot (Riekstiņš, 1980, 1986, 1988).

Īvju sēklas dīgst tikai 2 gadā pēc iesēšanas, dažreiz jaunie dīgsti parādās vēl trešajā, ceturtajā un piektajā gadā. Jaunie augi ir ļoti lēnaudzīgi, pirmajā gadā tie sasniedz tikai 3 cm augstumu, otrajā gadā 6 cm, trešajā 11 cm. Tomēr no sēklām izaudzētie stādi ir daudz vitālāki nekā veģetatīvi pavairotie eksemplāri. Visas īvju dekoratīvās formas pavairo ar sprauņiem, tomēr bieži apsākšanās nav sekmīga, tai ir nepieciešami īpaši apstākļi.

Īvju pavairošana no vietējā materiāla ir sekmīgi veikta Dundagas kokaudzētavā, ir izstrādāta metodika īvju pavairošanai ar sprauņiem (Riekstiņš, 1980) un ap 300 īves ir izstādītas vairākās vietās Slīteres nacionālajā parkā (Blūms, 1981). Diemžēl īves nav apsektas pēc to izstādīšanas un Slīteres nacionālajā parkā nav informācijas par šo īvju stāvokli patreiz.

Aktuāls ir jautājums, vai sugas mākslīga pavairošana un izstādīšana atpakaļ mežā sugas populācijas stāvokļa uzlabošanai ir jāveic? Vai tas nav pretrunā ar dabas aizsardzības ētiku? Šāds jautājums ir uzdots jau 1980.-ajos gados, kad tika uzsākti īves pētījumi Latvijā. Jau toreiz speciālisti nonāca pie secinājuma, ka īves mākslīga pavairošana un izstādīšana atpakaļ mežā ir vienīgais ceļš kā šo sugu Latvijā saglabāt. Lielākoties tas ir tāpēc, ka savvaļā īves slikti vairojas. Iemesls galvenokārt ir izmaiņas cilvēka saimnieciskajā darbībā. Skrajie meži ar platlapjiem, kuros bieži ganīja mājdzīvniekus, ir praktiski izzuduši Latvijā, meliorācija ir veicinājusi mežu

pārkrūmošanos un egles ekspansiju, tādējādi padarot īvju apputeksnēšanos praktiski neiespējamu. Bet skrajie meži ar laucēm, nozīmīgu platlapju īpatsvaru ir optimālais sugas biotops, kurā tā spēj izplatīties. Savukārt pilnīgs mežsaimnieciskās darbības aizliegums mežaudzēs, kur aug īves arī nav veicinājis īvju saglabāšanos, jo lielā noēnojuma dēļ, tām neveidojas vairošanās orgāni, savukārt mežaudžu biežības dēļ ir apgrūtināta vai pat neiespējama apputeksnēšanās. Protams, arī cilvēku neapzinīga rīcība, īves izrokot vai nocērtot, ir veicinājusi īvju skaita samazināšanos Latvijā.

Sugas patreizējā stāvokļa izvērtējums dabas liegumā. Atradnē pavisam 6 parastās īves, koku vitalitāte vidēja, biotops slapjā liekņa ar egļu piemistrojumu. Sastopamās platlapju sugas – parastā liepa, goba, osis, kļava, ozols. Visām īvēm ir depresijas pazīmes (6. att.) – tās aug egļu ēnā, augtenē pārāk augsts gruntsūdens. Pieci no sešiem eksemplāriem ir tik nomāktā stāvoklī, ka neuzrāda dzimuma pazīmes. Koku izmēri neliecina par to vecumu, jo aptaujājot vietējos iedzīvotājus, viņi norāda, ka koku izmēri pēdējos 60 gados nav mainījušies. Piecas īves ir vecākas par 80 gadiem, ir tikai viena jauna īve (2. tab., 2. pielik.)

Patreizējais sugas stāvoklis dabas liegumā nav labvēlīgs sugas ilglaicīgai pastāvēšanai, jo sugas populācija ir niecīga, nav koku ar dzimuma pazīmēm, iztrūkst juvenilās īves. Ir steidzami jāveic pasākumi, lai saglabātu šīs atradnes eksemplārus.

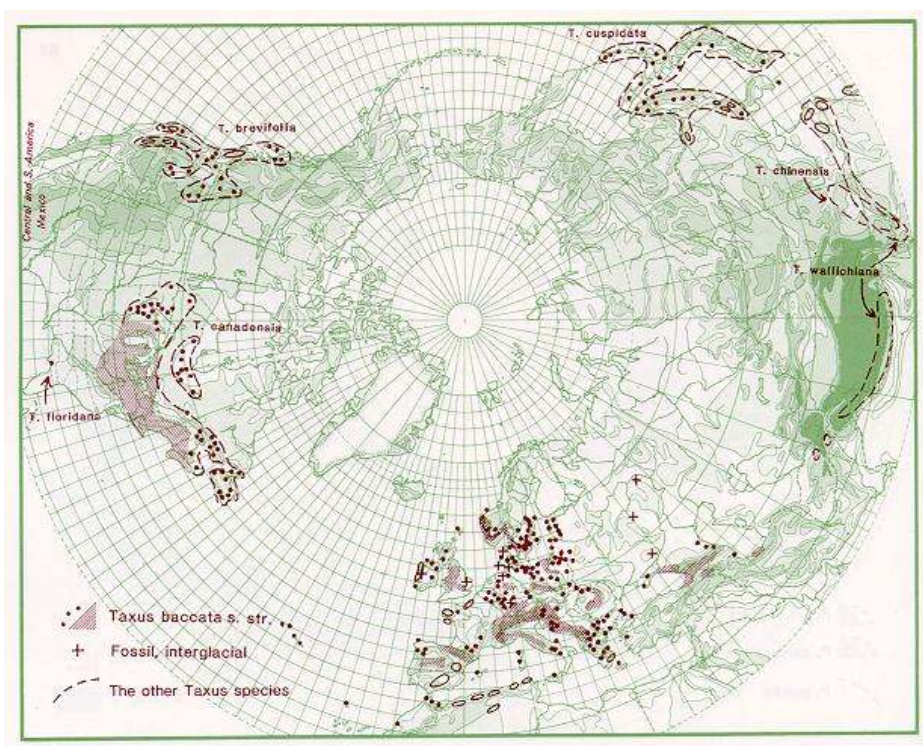

6. attēls. Parastā īve dabas lieguma 233. kv. 6. nogabalā. Nelabvēlīgos apstākļos īve veido tikai krūmveida formu.

2. tabula
Parastās īves *Taxus baccata* L. stāvoklis dabas liegumā “Nīcas īvju audze”

Kvartāls, nogabals	GPS koordinātas	Augstums, h	Vainaga platums, m	Stumbra diametrs, cm	Vecums, (gadi), dzimums	Blakus augošie koki
251/10	0326298x 6242504y	2.10	0.9	4.3	~30*	Elektrolīnija, 1 B, 1 M
251/10	0326364x 6242449y	2.36	3	7	80 – 100*	E
251/6	0326327x 6242694y	3.8	2	4.2	80 – 100*	2 E, 1 M
251/6	0326388x 6242802y	5.2	4.5	9	80 – 100*	E
251/6	0326363x 6242774y	0.7	5	5	80 – 100*	Lazda, 1 M, 2 E
251/8	03266573x 6242597y I. Riekstiņa zīme, 1986	4.9	5	3 stumbri 6.5 3 5.5	80 – 100 Vīrišķais eksemplārs	E

* dzimumu patreiz nav iespējams noteikt

7. attēls.
Parastās īves *Taxus baccata* izplatība ziemeļu puslodē (Hulten, Fries 1986).

1.4.1.2. Sūnaugi

Konstatētas 5 īpaši aizsargājamas sūnu sugas: **plakanlapu porenīte *Porella platyphylla*, gludā nekera *Neckera complanata*, trejdaivu bacānija *Bazzania trilobata*, tamariska frulānija *Frullania tamarisci*, doblapu leženeja *Lejeunea cavifolia*** (A. pielik.).

Konstatētas arī retas sugas līklapu novellija *Nowellia curvifolia*, rudens džeimsonīte *Jamesoniella autumnalis*, dakšveida mecgērija *Metzgeria furcata*, īssetas nekera *Neckera pennata*, tievā gludlape *Homalia trichomanoides* un zilganā baltsamtīte *Leucobryum glaucum*. Līklapu novellija, zilganā baltsamtīte, gludā nekera, tievā gludlape, rudens džeimsonīte ir DMB indikatorsugas, bet trejdaivu bacānija un tamariska frulānija ir biotopu speciālistu sugas.

Visas sugas veido stabilas populācijas dabas liegumā. Lielākās populācijas veido *Neckera pennata* un *Neckera complanata*.

Trejdaivu bacānija ir saistīta ar slapjiem melnalkšņu mežiem, gludā nekera, plakanlapu porenīte un tamariska frulānija ar mitriem platlapju mežiem. Savukārt doblapu leženeja – aug ēnainos mitros mežos uz apsēm, ošiem, liepām, kļāvām vai melnalkšņiem.

1.4.1.3. Ķērpji un sēnes

Konstatētas 5 īpaši aizsargājamas ķērpju sugas: **kaķpēdiņu artonija *Arthonia leucopella*, kastanbrūnā artonija *Arthonia spadicea*, vīnkrāsas artonija *Arthonia vinosa*, caurumainā pertuzārija *Pertusaria pertusa* un zvīņainā telotrēma *Thelotrema lepadinum***. Atrastas arī tādas retas sugas kā dižegļu lekanaktis *Lecanactis abietina*, rakstu ķērpis *Graphis stricta*, akrokardija *Acrocordia gemmata* un liesmainā egļpiepe *Pycnoporellus fulgens*.

Zvīņainā telotrēma ir biotopu speciālistu suga, bet visas pārējās augstāk uzskaitītās sugas - DMB indikatorsugas.

Visas sugas veido stabilas populācijas dabas liegumā. Lielākās populācijas veido *Arthonia spadicea*, *Graphis scripta*, *Frullania tamarisci*, *Lecanactis abietina*, *Pertusaria pertusa* un *Thelotrema lepadinum*.

Zvīņainā telotrēma un caurumainā pertuzārija ir raksturīgas sugas mitriem ošu-melnalkšņu mežiem Latvijas dienvidrietumos.

1.4.2. Fauna

1.4.2.1. Bezmugurkaulnieki

Konstatētas četras īpaši aizsargājamas bezmugurkaulnieku sugas – **vēderainais vārpstiņgliemezis *Macrogastera ventricosa*, krokainais vārpstiņgliemezis *Macrogastera plicatula*, divzobu vārpstiņgliemezis *Clausilia bidentata* un pelēkais vārpstiņgliemezis *Bulgarica cana***.

Augstāk minētās sugas ir raksturīgas neskartiem mitriem ēnainiem platlapju mežiem. Dabas liegumā sastopamas arī fona sugas, kas ir sastopamas lielākā daļā Latvijas mežu un krūmāju biotopu zemsedzē: svītrainais pumpurgliemezis *Vertigo substriata*, blāvā svītrspolīte *Nesovitrea petronella*, zemais veltņgliemezis *Columella aspera*, mazais dzeloņgliemezis *Acanthinula aculeata*, mazais punktgliemezis *Punctum pygmaeum*, parastais gludgliemezis *Cochlicopa lubrica*, slaidais sīkgliemezis *Carychium tridentatum* un konusspolīšu mazuļi *Euconulus sp. juv.* Bez jau minētajām sugām uz stigas tika konstatēts parastais dzintargliemezis *Succinea putris*. Pie upes ir stabila strautu zilspāru *Calopteryx virgo* populācija.

1.4.2.2. Putni

2003. gadā, EMERALD projekta laikā konstatētas 3 īpaši aizsargājamas putnu sugas – zivju dzenītis *Alcedo atthis*, melnā dzilna *Dryocopus martius* un mazais mušķērājs *Ficedula parva*, kas ir arī Putnu direktīvas I pielikuma sugas.

2005. gada uzskaitēs konstatētas **26 putnu sugas**. Kā jau bija sagaidāms ņemot vērā pārstāvēto biotopu dažādību teritorijā, sastopamas bija raksturīgākās meža sugas (skatīt C. pielik).

Dabas liegumā 2005. gadā konstatētas 4 īpaši aizsargājamas putnu sugas: **mežirbe *Bonasia bonasia*, melnā dzilna *Picoides martius*, pelēkā dzilna *Picus canus* un brūnā čakste *Lanius corullio***, kas visas ir arī EP Putnu direktīvas I pielikuma sugas. **Sloka** ir EP Putnu direktīvas II pielikuma suga (3. tab.). Latvijā sloka ir medījams putns. Mežirbe ir ierobežoti izmantojama īpaši aizsargājama putnu suga Latvijā. 2005. gadā netika konstatēts mazais mušķērājs un zivju dzenītis, tomēr sugu ligzdošanai piemēroti biotopi dabas liegumā ir sastopami, tāpēc tās skaitītas kā liegumā dzīvojošas.

Īpaši aizsargājamo putnu sugu dažādība un skaits pēc teritorijas apsekošanas izrādījās mazāks nekā varētu likties, ņemot vērā biotopu kvalitāti. Iespējamie iemesli uzskaitīti turpmāk:

- 1) teritorijas platība - jāņem vērā lieguma relatīvi nelielā platība, un fakts, ka sugu sastāvu un pāru skaitu spēcīgi ietekmē plašākā apkārtnē pieejamie biotopi un izmaiņas tajos. Šie paši iemesli nosaka arī, ka daudzu pāru teritorijas būs abpus lieguma robežām.
- 2) apkārt liegumam esošo biotopu kvalitāte un izmaiņas tajos: dabiskā attīstības gaita, saimnieciskās darbības radītie pārveidojumi – visbiežāk koku ciršana.
- 3) biotopu kvalitāte lieguma iekšienē: noteicošais faktors vecu mežaudžu īpatsvars.

Konstatētās dabas liegumam nozīmīgākās sugas

Melnā dzilna *Picoides martius*

Dabas lieguma teritorijā konstatēts 1 melno dzilnu pāris, kura darbības (kalšanas) pēdas vienmērīgi atrodamas visā lieguma teritorijā, tomēr vairāk sastopamas lieguma ziemeļaustrumu daļā un 233., 251. kvartālam pieguļošajās mežaudzēs.

Tā kā melnās dzilnas pārim nepieciešami vairāki simti hektāri meža, lieguma teritorijas ietilpība var būt, augstākais, 1 līdz 2 pāri. Mežaudžu veidojošo koku sugu un to vecumstruktūra vērtējama kā optimāla šīs sugas dzīvotne. Neitrūkst arī lielu dimensiju priežu, līdz ar to daudz iespēju piemērotas ligzdvietas izvēlē.

Dižraibais dzenis *Dendrocopos major*

Dabas lieguma teritorijā ligzdo 2-3 pāri. Svaigs dobums atrasts 233. kv. 1. nogabalā, bet 251. kvartāla 6 un 7. nogabala robežas dzirdēta bungošana.

Dižraibajam dzenim nav specifisku prasību attiecībā pret biotopu. To skaitu ierobežo vienīgi veco audžu kopplatība un nedaudz arī izvietojums. Dižraibo dzeņu skaits svārstās, to nosaka ligzdošanas sekmju atšķirības pa gadiem plašākos reģionos un sekmīgiem gadiem sekojošās invāzijas, tāpēc norādītais pāru skaits attiecas uz šo konkrēto sezonu.

Baltmugurdzenis *Dendrocopos leucotos*

Neskatoties uz lapu koku mežaudžu lielo īpatsvaru teritorijā, šī suga nav konstatēta. Sugu pat neizdevās konstatēt piemērotākajos biotopos to provocējot ar balss ierakstu.

Tas izskaidrojams ar lieguma nelielo platību, un lapu koku audžu piemērotības pakāpi lieguma teritorijā kopumā. Pārstāvētie lapu koku meži šobrīd vēl ir pārāk jauni, kas nozīmē, ka tajos pietiekamā daudzumā un kvalitātē nav atrodamas atmiruši lapu koku koksne. Tuvākajos 20 gados, acīmredzot, šībrīža 50 līdz 60 gadus vecās audzes varētu kļūt piemērotas šīs sugas ligzdošanai, tomēr jāatzīmē lielais egles īpatsvars, kas varētu ierobežot šīs sugas izplatību.

Jebkurā gadījumā šāda lieluma teritorijā, ņemot vērā citur valstī konstatētos šīs sugas blīvumus, maksimāli būtu sastopami 1-2 šīs sugas pāri.

Trīspirkstu dzenis *Picoides tridactylus*.

Arī šī suga klātbūtne (novērojums, bungošana, kalumu pēdas) dabas lieguma teritorijā nav konstatēta. Sugu pat neizdevās konstatēt piemērotākajos biotopos to provocējot ar balss ierakstu.

Galvenais izskaidrojums ir piemēroto biotopu nelielās platības – apmēram 8 ha dabas lieguma teritorijā – tādas kā 233.kvartāla 19. nogabals un 251. kvartāla 6. nogabals. Sastopams gan jauktos un skuju koku mežos, gan bērzu-melnalkšņu dumbrājos.

Mazais dzenis *Picoides minor*

Sastopams salīdzinoši bieži, jo vienlaidus platībā lieguma teritorijā izplatīti piemēroti biotopi – apmēram 50 līdz 60 gadus vecas lapu koku mežaudzes. Teritorijā sugas darbības pēdas novērotas vairākās vietās, bet 233. kvartāla 1. nogabalā riestoja; turpat atrastas svaigi kalumi un līdz galam nepabeigts dobums.

Pelēkā dzilna *Picus canus*

Viens sugas īpatnis novērots dabas lieguma ziemeļrietumu daļā 233. kvartāla 1.nogabalā, upes tuvumā. Tomēr ticamākā ligzdošanas vieta atrodas ārpus dabas lieguma teritorijas R virzienā.

Visbiežāk šīs sugas novērojumi citviet Latvijā saistīti ar lapu koku mežiem, kuros sastopami lielu izmēru koki, kā arī vecu koku grupās viensētu tuvumā, un parkos.

Mežirbe *Bonasa bonasia*

Parasti šīs suga sastopama dažādu koku sugu mežaudzēs, retāk priežu mežos. Teritorijā konstatēta 2 vietās – 233.kvartāla 11.nogablā un 251. kvartāla 6 un 10. nogabala robežas daļā, tomēr acīmredzot sastopama lielākā skaitā (apmēram 4 pāri).

3. tabula

Dabas liegumā "Nīcas īvju audze" konstatētās retās un īpaši aizsargājamās sugas

Nr.	Sugas zinātniskais un latviskais nosaukums	ES	BK	ĪAS	MIK	LSG
1	Brūnā čakste <i>Lanius collurio</i>	PD I	II	+	-	-
2	Sloka <i>Scolopax rusticola</i>	PD II	-	-	-	-
3	Mežirbe <i>Bonasa bonasia</i>	PD I	-	++	-	-
4	Melnā dzilna <i>Dryocopus martius</i>	PD I	-	+	-	-
5	Pelēkā dzilna <i>Picus canus</i>	PD I	-	+	-	-
6	Zivjdzēnītis <i>Alcedo atthis</i> *	PD I	-	+	-	-
7	Mazais mušķērājs <i>Ficedula parva</i> *	PD I	-	+	-	-

Apzīmējumi

LSG – kategorija Latvijas Sarkanajā grāmatā

ES – Eiropas Savienības direktīvas; BD – 92/43/EEC; BD 91/2444/EEC PD – 79/409/EEC

BK – Bernes konvencija

ĪAS – īpaši aizsargājamā suga (MK noteikumi Nr. 396 (14.11.2000) "Noteikumi par īpaši aizsargājamo un ierobežoti izmantojamo sugu sarakstu")

* - suga netika konstatēta 2005. gadā

MIK - suga, kurai nepieciešamības gadījumā izveidojams mikroliegums (MK noteikumi Nr. 45 (30.01.2001) "Mikroliegumu izveidošanas, aizsardzības un apsaimniekošanas noteikumi

++ - ierobežoti izmantojama īpaši aizsargājama putnu suga (MK not. Nr. 396. 2. pielik.)

PDI - Putnu direktīvas I pielikuma suga

PDII - Putnu direktīvas II pielikuma suga

Sugas, kuru ligzdošana dabas liegumā ir teorētiski iespējama

Teritorijā netika veikta nakts plēsēju (pūču) uzskaitē. Tomēr pārstāvētās mežaudzes norāda par **apodziņa** (*Glaucidium passerinum*) ligzdošanai piemērotiem apstākļiem. Tā kā suga atkarīga no dzeņu darbības, dobumu skaits un piemērotība varētu noteicošais faktors apodziņa ligzdošanas sekmēm. Dabas lieguma teritorija kopa varētu būt daļa no viena apodziņa pāra aizņemtās teritorijas.

Mazā ērgļa (*Aquila pomarina*) ligzdošanas iespējas ierobežo salīdzinoši nelielās atklāto biotopu platības, kas pieguļ dabas liegumam.

Neskatoties uz piemērotu biotopu klātbūtni apsekojumu laikā neizdevās konstatēt **ķīķi** *Pernis apivorus*, kas ir ticams ligzdotājs šajā teritorijā.

1.4.2.3. Zīdītāji

Nav informācijas par zīdītājiem dabas liegumā, izņemot to, ka Jēčupītē un tajā ietekošajā strautā sastopami beбри *Castor fiber*. Tā kā dabas lieguma dabas aizsardzības prioritātes ir parastā īve, īpaši aizsargājami augi un biotopi, tad papildus pētījumi par zīdītājiem dabas aizsardzības plāna izstrādes laikā nav plānoti. Dabas liegums ir pārāk mazs, lai būtu nozīmīgs kādai no lielajām īpaši aizsargājamām zīdītāju sugām un tajā esošie biotopi visticamāk nav piemēroti reto mazo zīdītāju eksistencei.

1.4.3. Biotopi

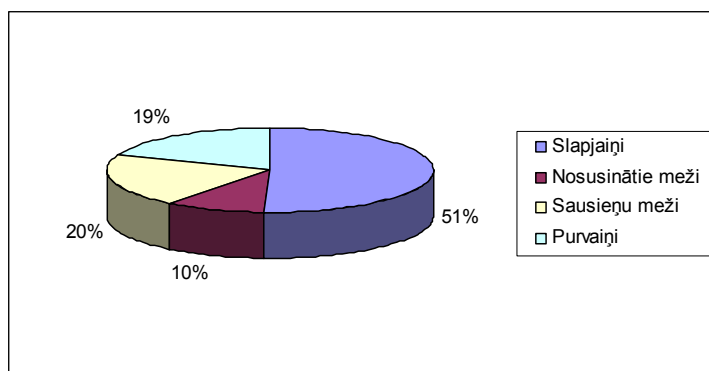
Dabas liegumā atrodas galvenokārt meži. Nedaudz ir sastopami zāļu purvi un mērenu mitru pļavu fragmenti, avoksnāji, strauti un bebraine. Dabas liegumā atrodas arī antropogēnas izcelsmes biotopi – kvartālu stigas.

1.4.3.1. Meži

Meža augšanas apstākļu tipi

Lieguma lielāko teritorijas daļu aizņem meži uz slapjām minerālaugsnēm jeb slapjaini (49,9 ha jeb 51%). Šādās augsnēs raksturīgs nestabils augsnes ūdens un gaisa režīms. Gruntsūdens slapjās vasarās applūšina koku sakņu sistēmu, bet sausākajos periodos norisinās audžu pieauguma uzlabošanās. Šādos augšanas apstākļos, ja veiktu lielākus izcirtumus – tie pārpuvotos. Vēl teritorijā ir sastopami meži uz slapjām kūdras augsnēm jeb slapjaini (18,8 ha jeb 19%) un nedaudz arī nosusinātie meži (9,7 ha jeb 10%) (8. att.)

8. attēls.

Mežu tipi dabas liegumā "Nīcas īvju audze"

Savukārt dabas lieguma ziemeļu daļā pamatā dominē sausieņu meži (20,1 ha jeb 20%), kur gruntsūdens tieši neietekmē koku sakņu horizontu. Šeit augsnē norisinās podzolēšanās procesi un mežaudzēs dominē briestaudžu vecuma (~55 gadus vecas) priedes.

Analizējot dabas liegumā sastopamos meža augšanas apstākļu tipus pēc tabulā apkopotajiem rādītājiem var secināt, ka visvairāk teritorijas dabas liegumā aizņem slapjais vēris – 26,5 ha, kam seko slapjais damaksnis ~23,1 ha. Mazāk platības aizņem meži uz slapjām kūdras augsnēm: niedrājs un dumbrājs (kopā ~18,8 ha). Ļoti nelielās platībās liegumā sastopami arī nosusinātie meži: šaurlapju, platlapju āreņi un platlapju kūdrenis (4. tab.).

4. tabula

Meža augšanas apstākļu tipi dabas liegumā "Nīcas īvju audze"

	MAAT	Platība, ha	
Sausieņu meži	Mētrājs (Mr)	9,4	20,1 ha (~20 %)
	Lāns (Ln)	0,9	
	Damaksnis (Dm)	9,8	
Slapjaini jeb meži uz slapjām minerālaugsnēm	Slapjais mētrājs (Mrs)	0,3	49,9 ha (~50 %)
	Slapjais damaksnis (Dms)	23,1	
	Slapjais vēris (Vrs)	26,5	
Purvaini jeb meži uz slapjām kūdras augsnēm	Niedrājs (Nd)	3,4	18,8 ha (~19 %)
	Dumbrājs (Db)	15,4	
Nosusinātie meži	Šaurlapu ārenis (As)	2,9	9,7 ha (~10 %)
	Platlapju ārenis (Ap)	5,8	
	Platlapju kūdrenis (Kp)	1,0	
	Bez mežaudzes (stigas, pārplūduši klajumi)	2,6	
	Kopā:	101,1 ha	100 %

Mežos valdaudzes koku suga pamatā ir bērzs, kas aug mistrojūmā ar egli, melnalksni un priedi. Piejaukumā dažādi platlapji – liepas, gobas, ozoli, kļavas un oši. Vidējais audžu vecums ir apmēram 58 gadi. Mežaudzes vecumā līdz 50 gadiem, aizņem 32,3 ha (D. pielik.). Jaunās līdz vidēja vecuma bērzu, egļu audzes ar augstu biežību, blīvu krūmu stāvu un pamežu bagātu ar eglēm ir bioloģiskās daudzveidības ziņā nabadzīgākās audzes dabas liegumā.

Lapu koku, īpaši platlapju sugu īpatsvara pieauguma veicināšana vidēja vecuma audzēs nākotnē varētu nodrošināt dzīvotnes un barības ieguves vietas daudzām retām sugām, tai skaitā dažādiem ķērpjiem, sūnām, bezmugurkaulniekiem un putniem.

Dabiskie meža biotopi un potenciāli dabiskie meža biotopi

Saskaņā ar MK noteikumiem Nr. 45 „Mikroliegumu izveidošanas, aizsardzības un apsaimniekošanas noteikumi” tiek aizsargāti dabiskie mežaudžu biotopi (DMB), kuri tiek izdalīti pamatojoties uz šauri specializēto biotopu sugu un indikatorsugu, kā arī šīm sugām nepieciešamo struktūru vai struktūras elementu konstatēšanu dabā. Valsts meža platībās to aizsardzību nodrošina noslēgtais nodomu protokols starp Valsts meža dienestu un akciju sabiedrību “Latvijas valsts meži” (07.02.2000.).

Dabas aizsardzības plāna izstrādes laikā dabas liegumā tika inventarizēti meža nogabali ar mērķi konstatēt esošos DMB, kā arī potenciālos mežu biotopus (PDMB). Kopumā dabas lieguma teritorijā tika konstatēti 11 dabiskie mežaudžu biotopi (DMB) 27,8 ha platībā (5. tab.) (4. pielik.).

5. tabula

Dabiskie meža biotopi dabas liegumā “Nīcas īvju audze”

DMB tips	Kvartāls	Nogabals	Nogabala platība, ha	DMB platība, ha
MELN	233	8	1,1	1,1
MELN		11	2,9	2,9
MELN		12	2,1	1,2
MELN		13	3,3	3,3
MELN		15	1,3	1,3
MELN		19	3,4	3,4
MELN	251	1	1,1	1,1
MELN		6	3,4	3,4
MELN		8	7,3	7,3
MELN		9	1,3	1,3
MELN		10	4,3	1,5
		Kopā:		27,8 ha

Konstatēti **2 īpaši aizsargājamie meža biotopu veidi**, kas minēti MK noteikumos Nr. 421, 05.12.2000, ar grozījumiem 25.01.2005, MK noteikumi Nr. 161, - **Jaukti platlapju meži** (233.kv. 12 (d),13 (d),15 (d). nog. un 251. kv. 1., 6 nog.) un **Pārmitri platlapju meži** (233. kv. 7., 8., 9., 10. nog. (daļa no šiem nogabaliem, gar strautiņu)) (4. pielik.).

Konstatēti trīs **Biotopu direktīvas I pielikuma biotopi** – **9080* Melnalkšņu staignāji** (9. att.) - 233. kv., 8., 10 (d), 11 (d), 12 (d), 19. nog., 251. kv., 8., 9., 10 (d) nog., **91E0* Pārmitri platlapju meži** - 233. kv. 7., 8., 9., 10. nog. (daļa no šiem nogabaliem, gar strautiņu) un **9020* Jaukti platlapju meži** - 233.kv. 12 (d),13 (d),15 (d). nog. un 251. kv. 1., 6 nog.) (4. pielik.).

9. attēls.

Melnalkšņu staignāji ar zilgano baltsmatīti 233. kv. 19. nogabalā

Mežu veģetācijas raksturojums

Dabas lieguma auglīgās, periodiski pārmitrās augsnes, ko nodrošina spiedes ūdeņi, blakus esošā Jēčupīte un lieguma atrašanās platlapju mežu dabiskās izplatības reģionā ir noteicis galvenokārt mitriem platlapju mežiem un melnalkšņu-ošu mežiem raksturīgu sugu klātbūtni dabas liegumā. Dabas liegumā dominē periodiski mitri melnalkšņu-ošu-egļu meži, egļu-platlapju vai bērzu-egļu-platlapju meži, sastopami arī sausi priežu meži un susināti platlapju meži un mitri egļu-bērzu meži. Neskatoties uz to, ka valdaudzes valdošā suga visbiežāk ir purva bērzs *Betula pubescens* un II stāvu veido egle, platlapju, īpaši liepu un ošu, īpatsvars dabas liegumā ir liels, it īpaši ņemot vērā visus meža stāvus.

Dabas liegumā sastopamas trīs kļāšu sabiedrības – **I Eiropas slapjie melnalkšņa un purva bērza meži** (Kl. *Alnetea glutinosae*) **II Boreālo skujkoku meži** (Kl. *Vaccinio-Piceetea*) un **III Eiropas vasarzaļo ozolu un dižskābaržu meži** (Kl. *Querceto-Fagetea*).

Tālāk seko atsevišķu nogabalu veģetācijas raksturojums.

I Eiropas slapjie melnalkšņa un purva bērza meži (Kl. *Alnetea glutinosae*)

251. kvartāls 8. nogabals

I stāvs – dominē melnalkšņi, bieži sastop egles, ošus, bērzus – melnalkšņu staignāji

II stāvs – egles, reti

Pamežā - egles un krūklī

Lakstaugu stāvā – dominē pagarinātais grīslis *Carex elongata*, sastopami oši *Fraxinus excelsior*, mellenes *Vaccinium myrtillus*, Fuksa dzegužpirkstīte *Dactylorhiza fuchsii*, makstainais grīslis *Carex vaginata*, attālvārpu grīslis *Carex remota*, klinšu kaulene *Rubus saxatilis*, parastā zeltene *Lysimachia vulgaris*, peldošā ūdenszāle *Glyceria fluitans*, purene *Caltha plaustris*. Sausākajās vietās aug attālvārpu skarene *Poa remota*, ziemas kaņepene *Mercurialis perennis*, smaržīgā madara *Galium odoratum*, divlapu žagatiņa *Maianthemum bifolium*, dzeltenā vizbulīte *Anemone ranunculoides*, zaķskābene *Oxalis acetosella*.

233. kvartāls 19. nogabals – melnalkšņu staignāji

I stāvs - melnalkšņi, bērzi, egles, nedaudz priedes

II stāvs – reti egles

Pamežs – egles

Lakstaugu stāvā uz ciņiem mellenes *Vaccinium myrtillus*, divzobes *Dicranum spp.*, *Rhitidiadelphus triquetrus*, trejdaivu bacānija *Bazzania trilobata*, zilganā baltsamtīte *Leucobryum glaucum*, bet ieplakās pagarinātais grīslis *Carex elongata*, purva purvpaparde *Thelypteris palustris*, parastā zeltene *Lysimachia vulgaris*, purva rūgtdille *Peucedanum palustre*, augstais grīslis *Carex elata*, Fuksa dzegužpirkstīte *Dactylorhiza fuchsii*, parastā kociņsūna *Climacium dendroides*, parastā smailzarīte *Calliergonella cuspidata*.

10. attēls.

Trejdaivu bacānija veido blīvus ciņus pie melnalkšņu stumbru pamatnēm

251. kvartāls 16. nogabals – bagāti melnalkšņu meži

I stāvs – bērzi, melnalkšņi, egles

II stāvs - retas egles

Reljefs līdzens.

Lakstaugu stāvā dominē purva cietpiene *Crepis paludosa*, bieži sastopamas sugas ir klinšu kaulene *Rubus saxatilis*, pagarinātais grīslis *Carex elongata*, Alpu raganzāļīte *Circaea alpina*, pļavas bitene *Geum rivale*, parastā ciņusmilga *Deschampsia cespitosa*, zaķskābene *Oxalis acetosella*, Fuksa dzegužpirkstīte *Dactylorhiza fuchsii*, parastais bebrukārklīš *Solanum dulcamara*, attālvārpu grīslis *Carex remota*.

233. kvartāls. Gar strautu, kas šķērso dabas liegumu – pārmitri melnalkšņu meži

I stāvs – jauni melnalkšņi, nedaudz egles

Krūmu stāvā - reti kārklī *Salix spp.*, krūklī *Frangula alnus*.

Lakstaugu stāvs – dominē lielā krastkaņepe *Eupatorium cannabinum*, lēdzirksts *Cirsium oleraceum*, sastop arī dzelteno grīslī *Carex flava*, stāvo retēju *Potentilla erecta*, purva cietpieni *Crepis paludosa*, parasto niedri *Phragmites australis*, saulpureni *Trollius europaeus*, ziemas kaņepeni *Mercurialis perennis*, attālvārpu grīslī *Carex remota*, ūdeņu mētru *Mentha aquatica*.

II Boreālie skujuoku meži (Kl. Vaccinio - Piceetea)

233. kvartāls 6. nogabals – priežu sausieņu meži

I stāvs - priedes

II stāvs – retas egles

Pamežs – skrajš, retas egles, bērzi

Lakstaugu stāvs – dominē mellenes *Vaccinium myrtillus*, virši *Calluna vulgaris*, brūklenes *Vaccinium vitis-idaea*, sastop arī parastās ērgļpapardes *Pteridium aquilinum*. Sūnu stāvā – spīdīgā stāvaine *Hylocomium splendens*, divzobes *Dicranum spp.*, Šrēbera rūsaine *Pleurozium schreberii*.

251. kvartāls 10. nogabals (daļa) – jaukti skujuoku – lapu koku meži

I stāvs – bērzi, egles

II stāvs - egles

Krūmu stāvā - egles

Paauga – egles

Lakstaugu stāvā dominē mellenes *Vaccinium myrtillus*, parastā ērgļpaparde *Pteridium aquilinum*, sastop arī liekto ciņusmilgu *Lerchenfeldia flexuosa*, divlapu žagatiņu *Maianthemum bifolium*, pļavas zemzālīti *Luzula campestris*.

Sūnu stāvā – dominē spīdīgā stāvaine *Hylocomium splendens*, sastop Šrēbera rūsaini *Pleurozium schreberii*, viļņaino skrajlapi *Plagiomnium undulatum*.

233. kvartāls 18. nogabals

I stāvs – priede, reti – egles – priežu sausieņu meži

II stāvs – egles, retāk bērzi

Paauga, pamežs – egle, bērzs, krūklī

Lakstaugu stāvs – dominē ērgļpapardes *Pteridium aquilinum*, zilganā molīnija *Molinia caerulea*, mellenes *Vaccinium myrtillus*, vietām brūklenes *Vaccinium vitis-idaea*.

Sūnu stāvs – dominē Šrēbera rūsaine *Pleurozium schreberi*, spīdīgā stāvaine *Hylocomium splendens*

III Eiropas vasarzaļo ozolu un dižskābaržu meži (K1. Querco-Fagetea).

251. kvartāls 6. nogabals

I stāvs – egles, bērzi, piejaukumā oši, kļavas, liepas, priedes – jaukti platlapju meži

II stāvs – egles, kļavas

Paaugā – oši, egles, pīlādzis

Krūmu stāvs - lazdas, egles

Lakstaugu stāvā – dominē parsatā kreimene *Convalaria majalis*, ziemas kaņepene *Mercurialis perennis*, divlapu žagatiņa *Maianthemum bifolium*, sastop meža zaķskābeni *Oxalis acetosella*, klinšu kauleni *Rubus saxatilis*, purva cietpieni *Crepis paludosa*, niedru ciesu *Calamagrostis arundinacea*, mellenes *Vaccinium myrtillus*.

Sūnu stāvā – viļņainā skrajlape *Plagiomnium undulatum*, platlapu knābīte *Eurhynchium angustirete*, lielā spuraine *Rhytidadelphus triquetrus*.

251. kvartāls 1. nogabals – jaukti platlapju-egļu meži

I stāvs – bērzi, melnalkšņi, egles, atsevišķas vecas priedes

II stāvs - liepas, egles, oši

Pamežs –liepas, egles, lazdas

Lakstaugu stāvs – dominē ziemas kaņepene *Mercurialis perennis* un purva cietpiene *Crepis paludosa*, bieži sastop klinšu kauleni *Rubus saxatilis*, lēdzirksti *Cirsium oleraceum*. Nogabalā bieži ir avoksnāji.

233. kvartāls 12. nogabals – jaukti platlapju meži

I stāvs – bērzi, apses

II stāvs – egle, retāk melnalkšņi, liepas

Paauga, pamežs – liepas, oši, egles, krūklī, sausserži, zalktene

Lakstaugu stāvs – dominē zaķskābene *Oxalis acetosella*, klinšu kaulene *Rubus saxatilis*, pļavas bitene *Geum rivale*, bieži sastop pīlādžus *Sorbus aucuparia*, ošus *Fraxinus excelsior*, smaržīgo madaru *Galium odoratum*, makstaino grīsli *Carex vaginata*, pirkstaino grīsli *Carex digitata*, purva rūgtdilli *Peucedanum palustre*, parasto zeltēni *Lysimachia vulgaris*, pavasara dedestiņu *Lathyrus vernus*, parasto kreimeni *Convalaria majalis*, *Phegopteris connectilis*.

Sūnas - viļņainā skrajlape *Plagiomnium undulatum*, platlapu knābīte *Eurhynchium angustirete*, lielā spuraine *Rhytidadelphus triquetrus*.

233. kvartāls 15. nogabals

I stāvs – egle, bērzs, retāk –liepas

II stāvs – egles, liepas, gobas

Paauga, pamežs – egles, lazdas, gobas, pīlādži, sausserži, zalktenes

Lakstaugu stāvs – dominē ziemas kaņepene *Mercurialis perennis*, bieži sastop smaržīgo madaru *Galium odoratum*, purva cietpieni *Crepis paludosa*, lēdzirksti *Cirsium oleraceum*, kā arī meža īskāji *Brachipodium sylvaticum*, pavasara dedestiņu *Lathyrus vernus*, gobas *Ulmus glabra*, lielo krastkaņepi *Eupatorium cannabinum*, parasto liepu *Tilia cordata*, parasto oši *Fraxinus excelsior*, klinšu kauleni *Rubus saxatilis*, mellenes *Vaccinium myrtillus*, niedru ciesu *Calamagrostis arundinacea*, dzelteno zelnātrīti *Galeobdolon lutescens*, daudziedu mugureni *Polygonatum multiflorum*, meža auzeni *Festuca altissima*.

Sūnas – viļņainā skrajlape *Plagiomnium undulatum*, platlapu knābīte *Eurhynchium angustirete*, lielā spuraine *Rhytidadelphus triquetrus*.

1.4.3.2. Zāļu purvi

Dabas liegumā, 233. kvartāla 1., 2. nogabalu Z daļā un 5., 6. nogabalu Z daļā, blakus kvartālstigai, atrodas kaļķainu zāļu purvu fragmenti. Zāļu purvu lielākā daļa atrodas ārpus dabas lieguma. Kaļķaini zāļu purvi ar pūkaugļu grīsli, augsto grīsli, purvmirti un Devela grīsli ir tipiski Piejūras zemieni.

Zāļu purvā 233. kv. 2. nogabalā dominē *Carex elata* un *Carex lasiocarpa*, bieži sastop Devela grīsli *Carex davalliana*, zilgano seslēriju *Sesleria caerulea*, pļavas vilkmēli *Succisa pratensis*, purva rūgtdilli *Peucedanum palustre*, lielo krastkaņepi *Eupatorium cannabinum*, Hosta grīsli *Carex hostiana*, Buksbauma grīsli *Carex buxbaumii*, parasto purvmirti *Myrica gale*, krāsu zeltlapi *Serratula tinctoria*, parasto vizuli *Briza media*, saulpureni *Trollius europaeus*, zilgano molīniju *Molinia caerulea*, trejlapu puplaksi *Menyanthes trifoliata*, stāvlapu dzegužpirkstīti *Dactylorhiza incarnata*. Sūnu stāvā sastop atrotīto sirpjlapu *Drepanocladus revolvens* un staraino atskabardzi *Campylium stellatum*.

Zāļu purvā 233. kv. 6. nogabalā dominē zilganā molīnija *Molinia caerulea*. Sastop arī purva zirdzeni *Angelica sylvestris*, stāvo retēju *Potentilla erecta*, zilgano seslēriju *Sesleria caerulea*, Sibīrijas skalbi *Iris sibirica*, smaržīgo nakstvijoli *Platanthera bifolia*, krāsu zeltlapi *Serratula tinctoria*, plankumaino dzegužpirkstīti *Dactylorhiza maculata*, stāvlapu dzegužpirkstīti *Dactylorhiza incarnata*, Buskbauma grīsli *Carex buxbaumii*, bezdelīgactiņu *Primula farinosa*. Krūmu stāvā ir kadiķi *Juniperus communis*, krūklī *Frangula alnus*. Sūnu stāvā vietām ir smaillapu sfagna *Sphagnum capillifolium* ciņi, no zaļsūnām sastop staraino atskabardzi *Campylium stellatum* un parasto smailzarīti *Calliergonella cuspidata*.

Kaļķaini zāļu purvi ar Davala grīsli *Carex davalliana* ir īpaši aizsargājams biotopu veids Latvijā (MK noteikumi Nr. 421, 05.12.2000, ar grozījumiem 25.01.2005, MK noteikumi Nr. 161) un iekļauts arī Biotopu direktīvas I pielikumā – **7230 Kaļķaini zāļu purvi ar rūsgano melnceri**.

1.4.3.3. Pļavas

Dabas liegumā, gar Jēčupi (233. kv. 1., 2., 3. nog.), sastopami mēreni auglīgu pļavu fragmenti ar parasto ciņusmilgu *Deschampsia cespitosa*, zilgano molīniju *Molinia caerulea*, ārstniecības brūnvālīti *Sanguisorba officinalis*, kā arī smiltāju pļavu fragmenti ar šaurlapu skareni *Poa angustifolia*. Pļavas ar ārstniecības brūnvālīti ir raksturīgas Piejūras zemieni (Tabaka 1974).

Mēreni mitrajās pļavās dominē zilganā molīnija *Molinia caerulea*, parastā ciņusmilga *Deschampsia cespitosa*, parastā vīgrieze *Filipendula ulmaria* un slotiņu ciesa *Calamagrostis epigeos*. Konstantas sugas ir pļavas vilkmēle *Succisa pratensis*, ķimeņlapu selīne *Seline carvifolia*, ārstniecības baldriāns *Valleriana officinalis*, meža zirdzene *Angelica sylvestris*, ziemeļu madara *Galium boreale*, pļavas bitene *Geum rivale*, stāvais retējs *Potentilla erecta*, Hartmaņa grīslis *Carex hartmanii*, dzeltenais sauleskrēsliņš *Thalictrum flavum* un ārstniecības brūnvālīte *Sanguisorba officinalis*.

Pļavas ilgstoši nav apsaimniekotas, tās aizaug ar parasto vīgriezi *Filipendula ulmaria* un kokiem un krūmiem.

Zilganās molīnijas *Molinia caerulea* pļavas ir īpaši aizsargājams biotopu veids Latvijā, jo Latvijā reti sastopams, kā arī iekļauts Biotopu direktīvas I pielikumā – **6410 Molīnijas pļavas uz kaļķainām, kūdrainām vai mālainām augsnēm** (11. att.) (4. pielik.).

11. attēls.

Molīnijas pļavas ar ārstniecības brūnvālīti 233. kv. 1. nogabalā

1.4.3.4. Avoksnāji, strauti

Dabas liegumā 251. kvartālā 1., 6. nogabalos atrodas nelieli avoksnāji, strauti (12. att.). Visbiežāk gar avotiem aug lēdzirksts *Cirsium oleraceum* un purva cietpiene *Crepis paludosa*. Avotā aug viļņainā skrajlape *Plagiomnium undulatum*, pelliņas *Pellia spp.*, adiantu spārnaine *Fissidens adianthoides*.

Gar strautiņu 233. kvartāla Z daļā dominē lielās krastkaņepes *Eupatorium cannabinum* un lēdzirksts *Cirsium oleraceum*. Sastop arī dzelteno grīslī *Carex flava*, ziemas kaņepeni *Mercurialis perennis*, parasto niedri *Phragmites australis*, stāvo retēju *Potentilla erecta* u.c. mitru vietu sugas.

Minerālvielām bagāti avoti un avotu purvi ir īpaši aizsargājams biotops Latvijā un arī Biotopu direktīvas I pielikuma biotops – **7160 Minerālvielām bagāti avoti un avotu purvi**.

12. attēls.

Avoksnājs 251. kvartāla 6. nogabalā

1.5. Teritorijas sociālekonomiskais raksturojums

Dabas liegums „Nīcas īvju audze” (108 ha) aizņem aptuveni 0,5 % no Dunikas pagasta platības (210,5 km² jeb 210 50 ha). Dunikas pagastā atrodas dabas liegums “Dunika” (1802 ha). Īpaši aizsargājamās dabas teritorijas aizņem 9,5% no Dunikas pagasta teritorijas.

Dabas lieguma meža zemes atrodas a/s „VAS „Latvijas valsts meži”” Dienvidkurzemes mežsaimniecības tiesiskajā valdījumā. Teritorijas D daļā liegumu šķērso divas elektrolīnijas (4. att.), viena no tām 110 kV, otra 10 kV. Par to uzturēšanu atbild a/s „Latvenergo”.

1.5.1. Demogrāfiskā analīze

Lieguma teritorija ir neapdzīvota. Dabas liegums robežojas ar vasarnīcu ciematu, kurš tiek apdzīvots galvenokārt vasarā. Ciematā dzīvo aptuveni 100 cilvēki, galvenokārt no Liepājas. Daži cilvēki šeit dzīvo pastāvīgi. Aptuveni piecus kilometrus uz dienvidaustrumiem atrodas Sikšņi, kas ir Dunikas pagasta centrs. Dunikas pagastā dzīvo 785 iedzīvotāji, (<http://www.pmlp.gov.lv>). Dabas liegums atrodas aptuveni 45 km no Liepājas.

1.5.2. Teritorijas izmantošanas veidi

Saskaņā ar zemes lietošanas veidiem, dabas liegumā atrodas:

- Mežaudzes = 101,1 ha;
- Pārplūdis klajums = 0,9 ha;
- Kwartālu stigas = 0,9 ha.

Kā arī zeme zem elektrolīnijām, aptuveni 2 ha (1. pielik.).

1.5.2.1. Dabas aizsardzība

Dabas aizsardzība ir teritorijas prioritārais izmantošanas veids, to nosaka teritorijas aizsardzības statuss. Pārējie teritorijas izmantošanas veidi jāorganizē tā, lai tie negatīvi neietekmētu teritorijas dabas aizsardzības vērtības.

1.5.2.2. Mežsaimniecība

Teritorijā atrodas 104 ha meža zemes, kas atrodas a/s „Latvijas valsts meži” Dienvidkurzemes mežsaimniecības tiesiskajā valdījumā. Dabas liegumā ir 32,3 ha mežaudzes vecumā līdz 50 gadiem. Mežsaimnieciskie pasākumi veicami, lai saglabātu dabas vērtības dabas liegumā un sekmētu to palielināšanos.

1.5.2.3. Tūrisms un atpūta

Dabas liegums „Nīcas īvju audze” netiek izmantots dabas tūrismam. Iespējams, ka daļa no dabas lieguma tiek izmantota sēņošanai. Liegumā nav tūrisma infrastruktūras. Dabas lieguma robežas nav atzīmētas dabā ar MK noteikumos Nr.415 „Īpaši aizsargājamo dabas teritoriju vispārīgie aizsardzības un izmantošanas noteikumi” (22.07.2003) 1. pielikumā minētajām informatīvajām zīmēm, tātad patreiz dabas liegums nav dabā atpazīstams.

1.5.2.4. Medības

Dabas lieguma teritoriju medībām izmanto medību kolektīvs „Mežinieki”. Galvenokārt šajā apkārtnē tiek medīti brieži. Medības neietekmē dabas vērtību saglabāšanos dabas liegumā. Dabas liegumā nav ar medībām saistītas infrastruktūras.

1.5.2.5. Citi

Diemžēl dabas lieguma D daļa, kas robežojas ar vasarnīcu ciematu, tiek izmantota dažādu atkritumu izgāšanai. Sakarā ar vasarnīcu ciemata klātbūtni un pastiprinātu atkritumu izgāšanu mežos pastāv risks, ka var ieviesties dažādas invazīvās sugas.

1.5.3. Sociālekonomiskais novērtējums

Dabas lieguma galvenā ekonomiskā vērtība ir koksnes resursi. Kopš dabas lieguma izveidošanas 1987. gadā, prioritāte ir dabas vērtību saglabāšana, kas izmainīja teritorijas galveno apsaimniekošanas veidu no mežsaimniecības uz dabas aizsardzību. Teritorijai ir nozīme kā medību teritorijai un kā zinātniskās izpētes objektam.

Dabas liegums nav piemērots tūrisma attīstībai, jo tajā atrodas Latvijā ļoti rets augs – īve, kur pat atsevišķu eksemplāru izzušana, ja gadījumā kāds no apmeklētājiem izrok vai nocērt īves, ietekmē visas sugas populāciju Latvijas dienvidrietumos.

Var iesaistīt apkārtnes skolu skolēnus jauno īvju stādīšanā mežā, tādējādi mācot bērniem saudzīgu attieksmi pret dabu, informējot par dabas vērtībām viņu dzīves vietu tuvumā.

Dabas liegumā var veikt zinātniskos pētījumus.

II Teritorijas novērtējums

2.1. Teritorija kā vienota dabas aizsardzības vērtība un to ietekmējošie faktori

Dabas liegums reprezentē Piejūras zemienei raksturīgus pārmitrus egļu-bērzu, egļu-bērzu mežus ar platlapju (kļavu, ošu, liepu, gobu, ozolu) piejaukumu, kuros aug parastā īve *Taxus baccata*, kā arī melnalkšņu-bērzu staignājus, kaļķainus zāļu purvus ar pūkaugļu grīslī *Carex lasiocarpa*, augsto grīslī *Carex elata* un Devela grīslī *Carex davalliana* un pļavas ar zilgano molīniju *Molinia caerulea* un ārstniecības brūnvāļīti *Sanguisorba officinalis*.

Dabas liegumu ir ietekmējusi agrāk veiktā Jēcupes taisnošana un šobrīd visvairāk ietekmē bebru darbība.

2.2. Biotopi kā dabas aizsardzības vērtība, to sociālekonomiskā vērtība un tos ietekmējošie faktori

2.2.1. Meži

Dabas aizsardzības vērtības

Dabas lieguma mežiem ir sekojošas dabas aizsardzības vērtības:

- Augu un dzīvnieku, tai skaitā retu un aizsargājamu (15 vaskulāro augu, 5 sūnaugu, 5 ķērpju, 9 dzīvnieku) sugu dzīvotne vai barošanās vieta;
- Dabas liegumā ir 27,8 ha dabiskie meža biotopi,
- Dabas liegumā atrodas ap 30 ha Biotopu direktīvas I pielikumā iekļautu biotopu - 91E0* Pārmitri platlapju meži, 9020* Jaukti platlapju meži un 9080* Melnalkšņu staignāji;
- Dabas lieguma meži reprezentē Piejūras zemienei raksturīgus mežus;
- Meži ir nozīmīgs skābekļa avots.

Meži ir galvenā dabas aizsardzības vērtība dabas liegumā, neskatoties uz to, ka liegumā dominē vidēja vecuma audzes (60 g.). Daudzu īpaši aizsargājamo sugu klātbūtni (īpaši sūnu un ķērpju) šāda vecuma mežaudzēs visticamāk ir ietekmējuši sekojoši faktori:

- barības vielām, tai skaitā ar kalciju bagāts gruntsūdens, ko nodrošina spiedes ūdeņi, kas izplūst dabas liegumā un tā apkārtnē;
- mitrais un siltais Piejūras zemienes klimats;
- minimāla saimnieciskā darbība kopš 1987. gada, kad dibināts dabas liegums,
- atsevišķu vecu platlapju klātbūtne, kas iespējams, kalpojuši par reto sūnu un ķērpju sugu, kas aug uz platlapjiem, izplatības centriem.

Visu augstāk minēto faktoru ietekmē pat salīdzinoši jaunās mežaudzēs izveidojas retām sugām piemēroti apstākļi. Citviet valstī šādas sugas sastopamas tikai mežaudzēs, kur valdaudzes vecums pārsniedz 100 gadus.

Sociālekonomiskās vērtības

Tieši izmantojamās vērtības

- Meži kā koksnes resursi;

Meži ir nozīmīgs koksnes resurss, tomēr dabas liegumā meža izmantošana ir veicama tikai ar mērķi saglabāt dabas vērtības un sekmēt to izplatīšanos.

Ietekmējošie faktori

Tieši ietekmējošie faktori

- Upju taisnošana

Dabas lieguma mežus vistīcamāk ir ietekmējusi Jēčupes taisnošana, kā rezultātā ir izmainījies hidroloģiskais režīms mežos gar Jēčupi un palielinājies egļu īpatsvars mežaudzēs.

- Bebru darbība

Bebru darbības rezultātā daudzviet Jēčupes tuvumā ir paaugstināts gruntsūdens līmenis mežaudzēs un notiek meža pārpurvošanās nogabalos gar upi.

- Agrākā saimnieciskā darbība

Sakarā ar pastiprinātu kokmateriālu izvešanu no apkārtnes mežiem I Pasaules kara laikā, kā arī postījumiem II Pasaules kara laikā, dabas liegumā un tā apkārtnē nav daudz liela vecuma audžu. Uz A no dabas lieguma I Pasaules kara laikā bija šaursliežu dzelzceļš Dubeņi-Rucava-Darbenai, pa kuru izveda kokmateriālus no Dunikas, Bārtas un Rucavas apkārtnes mežiem.

- Dabiskā sukcesija

Dabas liegumā ir liels egļu īpatsvars nogabalos, īpaši II stāvā un pamežā. Daļēji šāda situācija ir izveidojusies upes taisnošanas dēļ, daļēji – mežu dabiskās sukcesijas dēļ. Egļu noēnojuma ietekmē samazinās zemsedzes augu sugu daudzveidība.

- Piesārņojums ar sadzīves atkritumiem

Dabas liegumam blakus atrodas vasarnīcu ciemats, kur dzīvo aptuveni 50 cilvēki (tuvākajā ciematā), bet kopumā vasarnīcu kooperatīvā vai individuāli, periodiski Jēčos dzīvo aptuveni 200 cilvēki, galvenokārt no Liepājas. Diemžēl tikai dažiem iedzīvotājiem vai kooperatīviem ir atkritumu savākšanas konteineri, daļa iedzīvotāju atkritumus izmet blakus esošajos mežos, tai skaitā dabas liegumā.

2.2.1. Purvi

Dabas aizsardzības vērtības

- Zemie purvi ir dzīvotne un/vai barošanās vieta virknei augu un dzīvnieku sugu, tai skaitā retu un aizsargājamu;
- Lai gan zāļu purvi aizņem nelielu dabas lieguma daļu, tie ir tipiski Piejūras zemienes kaļķaini zāļu purvi ar pūkaugļu grīslī *Carex lasiocarpa*, augsto grīslī *Carex elata* un Devela grīslī *Carex davalliana*.
- Kaļķaini zāļu purvi ir Latvijā un Eiropā rets un aizsargājams biotops.

Sociālekonomiskās vērtības

Tieši izmantojamās vērtības

- kūdras resursi

Dabas liegumā un arī blakus tam esošie zāļu purvi ir nelieli un tos kūdras ieguve neapdraud.

Ietekmējošie faktori

Tieši ietekmējošie faktori

Zāļu purvus dabas liegumā ietekmē dabiskā sukcesija, kuras rezultātā tie aizaug ar kokiem un krūmiem, niedrēm.

2.2.2. Pļavas

Dabas aizsardzības vērtības

- Pļavas ir tipiskas kaļķainas molīniju pļavas, kas raksturīgas Piejūras zemienes un Rietumlatvijas ģeobotāniskajām rajoniem;
- Pļavas ir dzīvotne un/vai barošanās vieta virknei augu un dzīvnieku sugu, tai skaitā retu un aizsargājamu (konstatētas 3 īpaši aizsargājamas augu sugas);
- Zilganās molīnijas pļavas ir retas Latvijā un Eiropā.

Ietekmējošie faktori

Negatīvi tieši ietekmējošie faktori

- Pļavu aizaugšana ar kokiem un krūmiem, parasto vīgriezi, jo tās ilgstoši nav apsaimniekotas.

Pie sociālekonomiskajām vērtībām attiecībā uz visu liegumu var pieskaitīt:

- Dabas aizsardzības vērtības kā zinātnisko pētījumu objekts
Dabas lieguma flora un veģetācija, īpaši parastā īve, izsenis ir bijis populārs pētījumu objekts.

Indikatori: publikāciju skaits.

Pašreiz ir 7 publikācijas.

- Dabas liegums kā medību dzīvnieku uzturēšanās vieta
Medijamie dzīvnieki izmanto gan dabas lieguma teritorijā esošos mežus, pļavas un purvus, gan arī teritorijas ārpus tā kā dzīves un barošanās vietu. Tātad medijamo dzīvnieku skaits ir atkarīgs no tiem piemērotu barošanās un atpūtas biotopu esamības apkārtnē un to saglabāšana ir arī mednieku interesēs.

Indikatori – nomedīto dzīvnieku skaits gadā.

2.3. Sugas kā dabas aizsardzības vērtība, to sociālekonomiskā vērtība un tās ietekmējošie faktori

Šajā nodaļā tiek aplūkotas tās īpaši aizsargājamās augu un dzīvnieku sugas, kurām nepieciešami īpaši pasākumi to populācijas saglabāšanā. Dabas liegumā „Nīcas īvju audze” šāda suga ir viena - **parastā īve *Taxus baccata***.

Galvenie sugu negatīvi ietekmējošie faktori ir **egļu noēnojums un augstais gruntsūdens līmenis**, kas novērojams visām īvju augtenēm dabas liegumā (2. tab.). Sugas populāciju ietekmē arī īvju nelielais skaits dabas liegumā un fakts, ka liegumā nav nevienas ražojošas sievišķā dzimuma īves, kas dotu iespēju ievākt sēklas un veikt īvju pavairošanu no sēklām. Nav zināms arī dzim, cik tālu atrodas tuvākās īves un vai tuvumā atrodas ražojoši sievišķie eksemplāri. Spriežot pēc īsas liegumam pieguļošo mežu izpētes un zināmā fakta, ka, lai notiktu apputeksnēšanās, attālums starp abu dzimumu kokiem nedrīkst būt lielāks par 100 m, (mežā - daudz mazāks attālums!!!), jāsecina, ka šī populācija ir izolēta.

Potenciāli īves var ietekmēt arī **aukstas ziemas**, kurās īve var nosalt, **izrakšana vai nociršana**, jo īve ir dekoratīvs augs.

2.4. Teritorijas vērtību apkopojums un pretnostatījums

Dabas vērtību saglabāšanos liegumā nodrošinātu diferencēta pieeja - neiejaukšanās mežaudzēs, kuros vēlama dabiska meža attīstība un pārdomāta mežsaimnieciskā darbība pārējos nogabalos, kā arī specifiski pasākumi īves populācijas saglabāšanā.

Analizējot dabas lieguma apsaimniekošanā iesaistīto pušu intereses (skat. 7. tab.), būtiskas pretrunas netika konstatētas. Savukārt analizējot dabas lieguma dabas un sociālekonomiskās vērtības, nosacīti iezīmējas viens konflikts – koksnes krāja un dabas vērtību saglabāšana. Nosacīti tāpēc, ka dabas liegums ir izveidots jau 1987. gadā kā botāniskais liegums un intensīva mežsaimnieciskā darbība kopš tā laika dabas liegumā ir aizliegta.

Analizējot pušu pienākumus jāatzīmē, ka LVĢMA nespēj pagaidām finansēt nepieciešamo monitoringa parametru veikšanu. Pašreiz dabas lieguma teritorijā īpaši aizsargājamo sugu un biotopu monitoringa netiek veikts.

Dabas liegums ir nozīmīgs arī tādu sugu kā parastās īves, meža auzenes, ārstniecības brūnvāļītes, zvīņainās telotrēmas, caurumainās pertuzārijas saglabāšanā. Dabas liegumā atrodas 27,8 ha dabiskie meža biotopi.

Dabas lieguma bioloģisko vērtību apstiprina fakts, ka šī teritorija iekļauta Natura 2000 vietu sarakstā, kas ir Eiropas Savienības nozīmes īpaši aizsargājamas dabas teritorijas. Dabas liegumā sastopami 5 Biotopu direktīvas I pielikuma biotopi (6. tab.).

Prioritātes. Balstoties uz īpaši aizsargājamo sugu un biotopu sastopamību valstī un citur Eiropā, noteiktas dabas aizsardzības prioritātes dabas liegumā. Augstākā prioritāte ir sugām un biotopiem, kuri Latvijā ir ļoti reti un lokāli izplatīti, tipiski Piejūras zemieni, labi pārstāvēti dabas liegumā un tātad to saglabāšanai dabas liegumam ir vislielākā nozīme. Tie ir:

- **Parastā īve,**
- **Dabiskie meža biotopi,**
- **Melnalkšņu staignāji,**
- **Jaukti platlapju meži.**

6. tabula

Dabas vērtības dabas liegumā „Nīcas īvju audze”

Biotopi

Latvijā īpaši aizsargājami biotopi	Platība, ha	EP Biotopu direktīvas I pielikuma biotopi	Platība, ha
Jaukti platlapju meži	~9	9020* Jaukti platlapju meži	~9
Pārmitri platlapju meži	~5	91E0* Pārmitri platlapju meži	~5
Mīnerālvielām bagāti avoti	~0,2	7160 Mīnerālvielām bagāti avoti un avotu purvi	~0,2
Zilganās molīnijas <i>Molinia caerulea</i> pļavas	~2	6410 Molīnijas pļavas uz kaļķainām, kūdrainām vai mālainām augsnēm	~2
		9080* Melnalkšņu staignāji	~16
DMB	27,8		

Sugas

Īpaši aizsargājamas sugas	Sugu skaits
Augu sugas, no tām	28
Biotopu direktīvas II pielikuma sugas	-
Putnu sugas, no tām	6
EP Putnu direktīvas I pielikuma sugas	6
Bezmugurkaulnieku sugas, no tām	4
EP Biotopu direktīvas II pielikuma sugas	-

Sugu un biotopu sastopamību dabas liegumā skat. A., B., 2., 4. pielikumā.

7. tabula

Ieinteresētās puses un to intereses un pienākumi dabas liegumā "Nīcas īvju audze" un iespējamais ieguldījums dabas vērtību saglabāšanā

Ieinteresētā puse	Intereses un/vai pienākumi teritorijā	Iespējamais ieguldījums dabas aizsardzības plāna izstrādē un īstenošanā
Dunikas pagasta padome	Pārstāvēt iedzīvotāju intereses, sekmēt pagasta attīstību	Iesaistās dabas aizsardzības plāna sagatavošanā un ieviešanā, var finansāli atbalstīt kādu no pasākumiem
Vides ministrija	Nodrošināt dabas aizsardzības likumdošanu, saglabāt dabas aizsardzības vērtības	Var atbalstīt sagatavotos projektus dabas aizsardzības plāna ieviešanai
Dabas aizsardzības pārvalde	Administrēt DL, kamēr nav izveidota apsaimniekošanas struktūra	Var atbalstīt un finansēt sagatavotos projektus dabas aizsardzības plāna ieviešanai, Var sniegt informāciju par citiem finansu avotiem dabas aizsardzības plāna realizācijai
Liepājas rajona reģionālās vides pārvaldes Dabas aizsardzības daļa	Pārraudzīt dabas aizsardzības likumdošanas normu ievērošanu	Var atbalstīt sagatavotos projektus dabas aizsardzības plāna ieviešanai
a/s „VAS „LVM”” Dienvidkurzemes mežsaimniecība	Veikt mežsaimniecisko darbību, saglabāt dabas vērtības DL; viss DL atrodas Dienvidkurzemes mežsaimniecības tiesiskajā valdījumā.	Seko līdzi dabas aizsardzības plāna izstrādei un ieviešanai Var finansēt un arī realizēt atsevišķus dabas aizsardzības plāna pasākumus. Apsaimniekojot dabas liegumu un tam blakus esošās platības dabai draudzīgā veidā sekmē dabas vērtību saglabāšanos
Valsts meža dienests, Liepājas virsmežniecība, Dunikas mežniecība	Pārraudzīt dabas aizsardzības likumdošanas normu ievērošanu meža zemēs	Var atbalstīt sagatavotos projektus dabas aizsardzības plāna ieviešanai Piedalās un seko līdzi dabas aizsardzības plāna ieviešanai
Latvijas Dabas fonds	Sagatavot DAP	Var realizēt dabas aizsardzības plāna ieviešanas atsevišķus pasākumus
VAK Nīcas nodaļa	Piedalīties DAP sagatavošanā	Var popularizēt dabas lieguma dabas vērtības un to saglabāšanas nepieciešamību plašākai auditorijai
Zinātnieki, Latvijas dendrologu biedrība	Veikt pētījumus dabas liegumā	Var veikt pētījumus, kas nepieciešami dabas aizsardzības plāna izstrādei un īstenošanai
Medību kolektīvs "Mežinieki"	Medības	
LVĢMA	Nodrošināt Nacionālo Bioloģiskās daudzveidības monitoringu valstī	Informācija par īpaši aizsargājamo sugu populāciju stāvokli un īpaši aizsargājamo biotopu stāvokli dabas liegumā
Vasarnīcu ciemata iedzīvotāji	Sēņot, ogot apkārtnes mežos	Nesviežot atkritumus mežos, saglabāt tīru apkārtni, neveicina invazīvo un mežam neraksturīgo sugu izplatīšanos

Apzīmējumi

DAP – dabas aizsardzības plāns

DL – dabas liegums

LVĢMA – Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas aģentūra

VAK – Vides aizsardzības klubs

III Teritorijas saglabāšanas mērķi

3.1. Teritorijas apsaimniekošanas ideālais jeb ilgtermiņa mērķis

Dabas liegumā dominē Piejūras zemienei raksturīgi mitri un pārmitri meži ar nozīmīgu platlapju īpatsvaru, dabas liegumā atrodas vitāla parastās īves populācija un nelieli atklātu pļavu fragmenti.

3.2. Teritorijas apsaimniekošanas īstermiņa mērķi plānā apskatītajam apsaimniekošanas periodam

Institucionālie aspekti

3.2.1. Dabas lieguma robežas ir atpazīstamas dabā

3.2.2. Dabas lieguma zonējums ir iestrādāts Dunikas pagasta teritorijas plānojumā

Dabas vērtības

3.2.3. Dabas liegumā atrodas vismaz 6 pieaugušas parastās īves ar labu vitalitāti,

3.2.4. Dabas liegumā atrodas vismaz pāris desmiti jauno īvju,

3.2.5. Dabas liegumā ir jauno īvju attīstībai piemēroti augšanas apstākļi,

3.2.6. Saglabāti dabiskie meža biotopi 27,8 ha platībā,

3.2.7. Dabas liegumā tiek sekmēta bioloģisko daudzveidību uzturošu mežaudžu veidošanās

3.2.8. Dabas liegumā atrodas vismaz 2 ha atklātu pļavu,

3.2.9. Dabas liegumā neatrodas tūrisma infrastruktūra un to neapmeklē dabas tūristi,

3.2.10. Dabas liegumā neatrodas sadzīves atkritumi.

Apsaimniekošanas pasākumu efektivitātes monitorings

3.2.11. Iegūta informācija par parasto īvju stāvokli pēc to atēnošanas,

3.2.12. Iegūta informācija par jauno īvju stāvokli pēc izstādīšanas dabas liegumā,

3.2.13. Iegūta informācija par mežaudžu attīstību pēc kopšanas ciršu veikšanas,

3.2.14. Iegūta informācija par pļavu veģetācijas izmaiņām pēc pļavu pļaušanas un krūmu izciršanas.

Sabiedrības izglītošana un informēšana

3.2.15. Apkārtnes skolu skolēni ir informēti par dabas lieguma nozīmi parastās īves populācijas saglabāšanā un iesaistās jauno īvju stādīšanā un monitoringā

ES nozīmes sugu un biotopu stāvokļa monitorings

3.2.16. Regulāri iegūta informācija par Biotopu direktīvas I pielikuma biotopu, II pielikuma sugu un Putnu direktīvas I pielikuma sugu saglabāšanās stāvokli dabas liegumā.

IV Apsaimniekošanas pasākumi un zonējums

4.1. Apsaimniekošanas pasākumi

Apsaimniekošanas pasākumi plānoti laika periodam no 2005. līdz 2015. gadam. Pasākumi sakārtoti 5 tematiskās grupās: A. Institucionālie aspekti, B. Dabas vērtību saglabāšana, C. Apsaimniekošanas pasākumu efektivitātes monitorings, D. Sabiedrības izglītošana un informēšana, E. ES nozīmes sugu un biotopu stāvokļa monitorings. 8. tabulā apkopoti visi ieteiktie apsaimniekošanas pasākumi, sniegta atsauce uz šī pasākuma nepieciešamības pamatojumu iepriekšējās nodaļās, novērtēta pasākuma steidzamība (prioritāte) un vēlamais izpildes termiņš, kā arī nepieciešamie resursi un pasākuma potenciālais finansētājs. Tabulā norādīti arī pasākumu izpildes indikatori, lai novērtētu pasākumu efektivitāti un nepieciešamības gadījumā ieviestu korekcijas dabas aizsardzības plānā. Pēdējā ailē norādīts pielikuma numurs, kurā attēlota šī pasākuma lokalizācija.

8. tabula.

Apsaimniekošanas pasākumu kopsavilkums

Precīzas izmaksas ir grūti prognozējamas, tās būs atkarīgas no izmaksām konkrētā gadā. Tabulā minēts optimālais pasākumu izpildes termiņš.

<i>Pasākums</i>	<i>Pamatojums</i>	<i>Prioritāte un izpildes termiņš, potenciālais izpildītājs</i>	<i>Nepieciešamie resursi un potenciālais finansētājs</i>	<i>Izpildes indikatori</i>	<i>Skatīt pielikumu</i>
A. Institucionālie aspekti					
1. Speciālo dabas lieguma informatīvo zīmju izvietošana dabā	1.1.1.	II – vidēji prioritāri 2006./2007 Dunikas pagasta pašvaldība	8 - 10 Ls 1 zīme DAP	Dabas lieguma robežas ir atpazīstamas dabā	5
2. Iestrādāt Dunikas pagasta teritorijas plānojumā dabas lieguma zonējumu	1.1.1.	II - vidēji prioritāri 2006/2007 Dunikas pagasta pašvaldība	0 Ls	Dabas lieguma zonējums ir iestrādāts Dunikas pagasta plānojumā	-
B. Dabas vērtību saglabāšana					
1. Īvju atēnošana	1.4.1. 2.3.	I – prioritāri 2006 Dendrologs	50 - 60 Ls a/s „LVM”	Visas 6 parastās īves atrodas sugai optimālos gaismas apstākļos	5
2. Īvju spraudņu iegūšana un apsākšana	1.4.1. 2.3.	I – prioritāri 2006 Dendrologs sadarbībā ar a/s „LVM” un apkārtnes skolu skolēniem	200 Ls a/s „LVM”	Iegūti vairāki desmiti parastās īves spraudņi no vietējā materiāla	-
3. Jauno īvju iestādīšana sagatavotos biotopos	1.4.1. 2.3.	II – vidēji prioritāri 2009/2010 Dendrologs sadarbībā ar a/s „LVM” un Dunikas mežniecību, skolēniem	100 - 300 Ls a/s „LVM”	Līdz 2015. gadam vairāki desmiti jaunās parastās īves iestādītas piemērotos biotopos dabas liegumā	5
4. 27,8 ha DMB nenotiek mežsaimnieciskā darbība	1.4.3.1	I - prioritāri a/s „LVM” visu laiku	0 Ls a/s „LVM”	27,8 ha DMB meža attīstība notiek bez cilvēka iejaukšanās ¹	-

¹ Izņemot nogabalu daļas, kur notiek īvju atēnošana un jauno īvju izstādīšanai nepieciešamo biotopu sagatavošana

8. tabula (turpinājums)

<i>Pasākums</i>	<i>Pamatojums</i>	<i>Prioritāte un izpildes termiņš</i>	<i>Nepieciešamie resursi un potenciālais finansētājs</i>	<i>Izpildes indikatori</i>	<i>Skatīt pielikumu</i>
5. Kopšanas cirtes	1.4.3.1.	III – pieļaujams a/s „LVM”	a/s „LVM”	Mežaudzes attīstās sabalansēti un ilgtspējīgi	-
6. ~2 ha pļavu pļaušana	1.4.3.2.	II – vidēja prioritāri a/s „LVM”, citi	150 Ls/ha – pirmajā gadā 100 Ls/ha – nākamajos gados a/s „LVM”, brīvprātīgie	Dabas liegumā ir 2 ha atklātu pļavu	5
7. Dabas liegumā neveido tūrisma infrastruktūru	1.5.3.	I – prioritāri a/s „LVM”, Dunikas pagasta pašvaldība	0 Ls	Dabas liegumu neapmeklē dabas tūristi, tajā nav tūrisma infrastruktūras, dabas liegumu nereklamē tūrisma ceļvežos	-
C. Apsaimniekošanas pasākumu efektivitātes monitorings					
1. Parastās īves vitalitātes monitorings	1.4.1.	I – prioritāri Dendrologs, brīvprātīgie	100 - 150 Ls/gadā DAP	Informācija par īvju stāvokli pēc atēnošanas atspoguļota atskaitē	-
2. Jauno īvju vitalitātes monitorings	1.4.1.	I - prioritāri Dendrologs, brīvprātīgie	200 Ls/gadā DAP	Informācija par jauno īvju stāvokli pēc izstādīšanas mežā atspoguļota atskaitē	-
3. Mežaudžu attīstības monitorings	1.4.1.	II – vidēji prioritāri VMD	100 Ls/gadā VMD	Informācija par mežaudžu stāvokli pēc kopšanas ciršu veikšanas	-
D. Sabiedrības izglītošana un informēšana					
1. Iesaistīt apkārtnes skolu skolēnus parastās īves stādu stādīšanā mežā, monitoringā	1.5.3.	II – vidēji prioritāri 2006/2007 Dendrologs sadarbībā ar skolām un a/s „LVM”, Nīcas, Dunikas mežniecībām	Pēc vienošanās a/s „LVM”	Skolēni pazīst parasto īvi, piedalās īvju stādīšanā, monitoringā	-
2. Informēt vasarnīcu iedzīvotājus par atkritumu savākšanas organizēšanas iespējām	1.5.2.5.	I – prioritāri 2005 – ... Dunikas pagasta pašvaldība, vasarnīcu iedzīvotāji	0 Ls	Vasarnīcu ciemata teritorijā atrodas atkritumu savākšanas konteineri un dabas liegumā nav atkritumu Atkritumi ir izvākti no dabas lieguma mežiem	-
E. ES nozīmes sugu un biotopu stāvokļa monitorings					
Biotopu direktīvas I pielikuma biotopu un II pielikuma sugu monitorings	1.1.2.	II – vidēji prioritāri LVMĢA Reizi 6 gados	100 - 150 Ls LVMĢA	Regulāri tiek iegūta informācija par ES nozīmes sugu un biotopu stāvokli dabas liegumā	-

Tālāk seko augstāk minēto pasākumu apraksts.

A. Institucionālie aspekti

1. Informatīvās zīmes aizsargājamo teritoriju apzīmēšanai, kādas tās ir saskaņā ar MK noteikumiem Nr. 415 "Īpaši aizsargājamo dabas teritoriju vispārējie aizsardzības un izmantošanas noteikumi" (balta ozola lapa uz zaļa fona), kopumā nepieciešamas 9 vietās, galvenokārt kvartālstīgu krustpunktos. Ieteicamais izmērs - 150x150 mm. Orientējoši pasākuma izpildes laiks – 2006. gads. Pasākumu veic Dunikas pagasta pašvaldība.

2. Dabas lieguma "Nīcas īvju audze" funkcionālais zonējums jāiestrādā Dunikas pagasta teritorijas plānojumā un plānojumā jāatspoguļo nepieciešamie pasākumi dabas vērtību saglabāšanai.

B. Dabas vērtību saglabāšana

1. Īvju atēnošana

Pasākums nepieciešams, lai uzlabotu īvju vitalitāti. Ap katru īvi tiek izcirsti I vai II stāva koki, kas īvi noēno, atstājot kokus īves D, DR, lai tie daļēji īvi noēnotu agri pavasarī, kad īve visvairāk varētu ciest no izkalšanas. Pasākumu fiksē speciāli sagatavotā lauka datu anketā, kur ieraksta nocirsto koku sugu, skaitu, nofotografē vietu pirms un pēc pasākuma veikšanas.

Pasākumu veic maija beigās vai jūnija sākumā, lai īve varētu pakāpeniski pielāgoties jaunajam mikroklimatam līdz ziemas perioda sākumam. Rudenī ieteicama mulčēšana ap atēnotajām īvēm.

Pasākumu veic dendrologs, saskaņojot darbību ar Valsts meža dienesta attiecīgo virsmežniecību un a/s „VAS „LVM”” Dienvidkurzemes mežsaimniecību. Pasākuma vieta – 251. kvartāla 6., 8., 10. nogabali.

2. Īvju spraudņu iegūšana un apsākšana

Pasākums nepieciešams, lai palielinātu īves populāciju dabas liegumā, jo pašreiz liegumā aug tikai 6 īves. Dabas liegumā ir pieļaujama visu trīs īves pavairošanas paņēmieni izmantošana. Tuvākajā nākotnē plānota īvju pavairošana ar spraudņiem.

Spraudņiem izmanto ap 30 gadu vecus mātes kokus, kas aug dabas liegumā vai tā apkārtnē, ņemot tos no tekošā vai iepriekšējā gada dzinumiem, atplēšot ar pamatnes vairodziņu. Vēlamais spraudņa garums - 20 - 25 cm. Spraudņi jāgriež no vadzara, lai veidotos īvei kokveida forma. Labākais spraudņu griešanas un spraušanas laiks – jūlija beigās-augusta sākums (Riekstiņš, 1980, 1986).

Spraudņu apsākšanās ilgums īvei var būt no dažām nedēļām līdz 18 mēnešiem. Pasākumu varētu veikt 2006. gadā. Tā kā dabas liegumā ir tikai viena 30 gadīga īve, tad spraudņi jāiegūst no apkārtnē augošajām īvēm, ja tādas var atrast vai no dabas liegumā „Rucavas īvju audze” augošajām īvēm.

Tā kā pavairošanas metodika ir aprobēta Latvijā un publicēta, dabas aizsardzības plānā tiek minēti tikai galvenie ieteikumi. Veicot šo pasākumu, obligāti jāizlasa augstāk minētās I. Riekstiņa publikācijas par parastās īves ekoloģiju un pavairošanu.

Lai saglabātu šai apkārtnē raksturīgo īvju genotipu, īvju pavairošanai drīkst izmantot tikai dabas liegumā un tā apkārtnē augošās īves!

3. Jauno īvju izstādīšana piemērotos biotopos dabas liegumā

Pasākumu veic pēc tam, kad īvju spraudēni ir apsakņojušies un kociņi ir nostiprinājušies un gatavi izstādīšanai mežā.

Dabas liegumā tiek izvēlēta īvju izstādīšanai piemērota vieta – daļēji noēnota vieta mežā ar platlapjiem, ar skraju zemsedzi. Vēlams, lai izvēlēta vieta būtu jau augošo pieaugušo īvju tuvumā, ne vairāk kā 50 m attālumā. Ja nepieciešami labāki gaismas apstākļi, jāizcērt atsevišķas blakus augošās egles krūmu vai II, vai I stāvā. Piemēram, 251. kvartāla 6. nogabalā, 233. kvartāla 13., 15. nogabalā vai citos nogabalos. Ja nepieciešams – jāatved trūdžeme.

Īves izstāda pa vairākām (5 – 8) vienā vietā, kad tās sasniegušas 3 - 4 gadu vecumu. Stāda pavasarī – aprīlī-maijā. Mežaudžu daļplānā atzīmē vietas, kur īves ir stādītas, konkrēto vietu atzīmē arī ar GPS uztvērēju un pieraksta, kad, kurā nogabalā, cik īves ir iestādītas.

Pasākumu veic dendrologs, iepriekš saskaņojot to ar Valsts meža dienesta attiecīgo virsmežniecību un informējot a/s „VAS „LVM”” Dienvidkurzemes mežsaimniecību. Var iesaistīt šajā pasākumā apkārtējo skolu skolēnus.

Ātrākais iespējamais pasākuma realizācijas laiks – 2009., 2010. gada pavasaris.

4. 27,8 ha DMB nenotiek mežsaimnieciskā darbība

Dabas liegumā atrodas 27,8 ha dabisko meža biotopu (MELN), kuriem nav nepieciešama nekāda mežsaimnieciskā darbība, lai tur esošās dabas vērtības saglabātos. Valsts meža platībās DMB aizsardzību nodrošina noslēgtais nodomu protokols starp Valsts meža dienestu un akciju sabiedrību "Latvijas valsts meži" (07.02.2000.).

Pasākumu veic a/s "LVM" Dienvidkurzemes mežsaimniecība. Īves augšanai piemērotos nogabalos pieļaujama jauno īvju stādīšana, kā arī 251. kvartāla 6., 8. nogabalos pieļaujama īvju atēnošana.

5. Kopšanas ciršu veikšana

Dabas liegumā atrodas 22,8 ha gan stādītas, gan dabiski atjaunojušās mežaudzes vecumā līdz 50 gadiem (valdaudzes valdošā suga – melnalksnis vai bērzs), kurās pieļaujamas kopšanas cirtes.

Tā kā dabas liegums atrodas platlapju izplatības optimālajā reģionā, dabas liegumā jāveicina platlapju sugu izplatība. Tāpēc veicot kopšanas cirtes jāatstāj visa vecuma ozoli, kļavas, oši, liepas, gobas, kā arī lielākie un resnākie koki, dobumainie koki, visi sausokņi un kritalas, kuru diametrs resnākajā vietā pārsniedz 25 cm. No izcērtamajiem kokiem priekšroka dodama eglēm.

Papildus nosacījumi kopšanas ciršu veikšanā iestrādāti lieguma individuālajos aizsardzības un izmantošanas noteikumos (skat 5.4.).

Pasākumu vieta: 233. kvartāla 16., 10 (daļa), 251. kv. 5., 7., 10. (d), 13., 14., 15. nog.

6. Pļavu pļaušana

Pasākums nepieciešams, lai saglabātu Rietumlatvijai raksturīgu un Latvijā retu pļavu tipu. Dabas liegumā aizaug ar kokiem un krūmiem zilganās molīnijas pļavas ar ārstniecības brūnvālīti (aptuveni 2 ha pļavu vēl ir atklātas). Pļavas ilgstoši nav apsaimniekotas, tām grūti piekļūt, jo ceļš, kas ved uz tām ir aizaudzis.

Pļavas jāpļauj katru gadu līdz jūnija beigām pirmos trīs gadus, pēc tam – katru otro vai trešo gadu – augusta vidū vai beigās.

Optimālajā gadījumā izcērtami arī krūmi, taču prioritāri ir atsākt pļaušanu vēl esošajos atklātu pļavu fragmentos.

Pasākuma norises vieta – 233. kvartāla 1., 2. nogabali.

7. Dabas liegumā neveido dabas tūrisma infrastruktūru.

Dabas liegumā nav vēlams attīstīt dabas tūrisma infrastruktūru (dabas takas utt.), lai neapdraudētu parastās īves populāciju. Jau agrāk īve ir bijusi populārs dekoratīvs augs, ko izmantoja vainagos un floristiskās kompozīcijās. Īve cietusi arī no tā, ka cilvēki to izrakuši un aiznesuši no meža uz iestādījuši pie savām mājām.

Parasto īvi varētu apskatīt (iepriekš, protams, vienojoties ar mājas saimnieku par apmeklējumu) piemēram. Pešos, netālu no šosejas Liepāja - Palanga, vai kur citur, ārpus dabas lieguma. Dabas lieguma vērtības netiek popularizētas laikrakstos, žurnālos, to neiekļauj apskates objektu skaitā.

C. Apsaimniekošanas pasākumu efektivitātes monitorings

1. Parastās īves vitalitātes monitorings

Pēc īvju atēnošanas nepieciešams sekot līdz īvju vitalitātei. Optimālajā gadījumā īvēm būtu jāpalielinās ikgadējiem dzinumu pieaugumiem un jāsāk uzrādīt dzimuma pazīmes. Tad, kad ir iespējams noteikt katram kokam dzimumu, tas jāatzīmē lauka datu anketā, ko šim pasākumam speciāli izgatavo dendrologs. Anketā atzīmējams - kvartāls, nogabals, un dzimums, apsekojuma datums, ikgadējo dzinumu pieaugums, cm, skuju saglabāšanās koeficients, relatīvais apgaismojums.

Pasākumu veic dendrologs kopā ar brīvprātīgajiem, skolēniem, 1x gadā piecus gadus pēc kārtas pēc tam, kad ir īves atēnotas, pēc tam – vienu reizi divos vai trijos gados. Informē par pasākuma rezultātiem Dabas aizsardzības pārvaldi, Valsts meža dienesta attiecīgo virsmežniecību un a/s „VAS „LVM”” Dienvidkurzemes mežsaimniecību.

2. Jauno īvju vitalitātes monitorings

Pasākumu veic 1 x gadā vismaz 5 gadus pēc kārtas, pēc tam, kad jaunās īves ir iestādītas mežā. Pēc tam – vismaz vienu reizi divos vai trijos gados. Apsekojot vērtē ikgadējo dzinumu pieaugumu, skuju saglabāšanās koeficientu, kociņu augstumu. Novērojumus fiksē rakstiski un iesniedz Dabas aizsardzības pārvaldē, informē par pasākuma rezultātiem Valsts meža dienesta attiecīgo virsmežniecību un a/s „VAS „LVM”” Dienvidkurzemes mežsaimniecību.

Pasākumu veic dendrologs, iesaistot brīvprātīgos, apkārtējo skolu skolēnus.

3. Mežaudžu attīstības monitorings

Mežaudžu monitoringu pēc kopšanas ciršu veikšanas veic Valsts meža dienesta speciālisti gadā, kad veiktas kopšanas cirtes un vēlāk reizi piecos gados. Pasākums nepieciešams, lai sekotu līdz mežaudžu attīstībai.

D. Sabiedrības izglītošana un informēšana

1. Iesaistīt apkārtnes skolu skolēnus parastās īves stādīšanā mežā, monitoringā

Īvju stādīšanā, īvju vitalitātes monitoringā varētu iesaistīties arī apkārtējo skolu skolēni. Nepieciešama dendrologa līdzdarbība. Skolēnu iesaistīšana būtu ļoti vēlama, jo tādā veidā tiktu veicināta skolēnu interese par dabu.

Orientējoši pasākums varētu būt 2009. vai 2010. gadā, kad jaunās īves ir gatavas stādīšanai mežā, un pēc tam – veicot monitoringu.

Diskutējams ir jautājums par informācijas sniegšanu plašākai sabiedrībai. Uzraudzības grupas dalībnieki nolēma, ka īvju liegumi netiek reklamēti, tajos neveido dabas takas un neiekļauj apskates objektu skaitā. Plašsaziņas informācijas līdzekļos var sniegt informāciju par īvi kā par vienu no Liepājas rajona dabas vērtībām, nenorādot, kur tieši suga atrodama.

2. Organizēt sanāksmi vasarnīcu iedzīvotājiem un informēt par iespējām slēgt līgumus ar atkritumu savākšanas firmu

Pasākums nepieciešams, lai informētu vasarnīcu iedzīvotājus par iespējām organizēt atkritumu savākšanu vasarnīcu ciematā, lai iedzīvotāji nemestu atkritumus apkārtnes mežos, tai skaitā dabas liegumā. Sanāksmes mērķis bija informēt vasarnīcu iedzīvotājus, ka var līgumus par atkritumu apsaimniekošanu noslēgt arī attiecībā uz vasarnīcām, un ka ciemats atrodas blakus īpaši aizsargājama dabas teritorijai.

2005. gada 20. augustā vasarnīcu ciemata iedzīvotāji bija aicināti atnākt uz tikšanos ar Dunikas pagasta priekšsēdētāju, Dunikas mežniecības mežsargu un dabas aizsardzības plāna vadītāju, taču iedzīvotāju aktivitāte bija ļoti maza. Piedalījās tikai pieci cilvēki, taču atnākušie cilvēki apņēmas šo jautājumu pārrunāt ar saviem kaimiņiem. Kooperatīvā „Viola” jau ir ierīkoti atkritumu konteineri, taču lielākajā daļā vasarnīcu ciemata šādu konteineru nav. Rezultātā, atkritumi tiek mesti mežā.

Iespējamais risinājums varētu būt pašvaldību saistošie noteikumi, kuros būtu atrunāts jautājums par to, ka līgums par atkritumu apsaimniekošanu ir obligāts arī vasarnīcās dzīvojošiem. Lielākoties vasarnīcās dzīvo cilvēki, kuru pastāvīgā dzīves vieta ir Liepāja.

E. ES nozīmes sugu un biotopu stāvokļa monitorings

Dabas liegums ir Natura 2000 teritorija, kurai nākotnē būs nepieciešams veikt Biotopu direktīvas I pielikuma biotopu un II pielikuma sugu monitoringu. Par pasākumu atbild Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas aģentūra, pasākuma izpildei piesaistot attiecīgo nozaru ekspertus. Plāna izstrādes laikā nav zināma monitoringa metodika.

Mērķa biotopi varētu būt 9020* Jaukti platlapju meži, 9080* Melnalkšņu staignāji, 91E0* Pārmitri platlapju meži, 7160 Minerālvielām bagāti avoti un avotu purvi, 6410 Molīnijas pļavas uz kaļķainām, kūdrainām vai mālainām augsnēm. Biotopi būtu jāapseko vismaz vienu reizi 6 gados.

4.2. Zonējuma priekšlikums

Dabas liegumā ieteicamas divas zonas: dabas lieguma zona un dabas parka zona.

Dabas lieguma zona (78 ha) izveidota nogabalos, kur atrodas dabiskie meža biotopi, īpaši aizsargājamas sugas, tai skaitā parastā īve, slapju DMB tipu buferzonas, un kur nav nepieciešama nekāda mežsaimnieciskā darbība, izņemot īvju atēnošanu un jauno īvju stādīšanu.

Dabas parka zona (27 ha) – nogabalos, kur valdaudzes valdošās sugas vecums ir mazāks par 50 gadiem, un kur pieļaujamas kopšanas cirtes.

Dabas lieguma zonējumu skat. 9. tabulā un 6. pielikumā.

9. tabula

Dabas lieguma "Nīcas īvju audze" funkcionālās zonas*

Dabas lieguma zona

Nr.p.k.	Kadastra Nr.	Kvartāls	Nogabals
a/s "LVM" Dienvidkurzemes mežsaimniecība			
1.1.		233 251	1.-9., 10 (d.), 11.-15., 17.-19. 1.-4., 6., 8., 9., 10 (d.), 16.

Dabas parka zona

Nr.p.k.	Kadastra Nr.	Kvartāls	Nogabals
a/s "LVM" Dienvidkurzemes mežsaimniecība			
2.1.		233 251 kvartālstīgas	10 (d), 16. 5., 7., 10 (d.), 11.-15.

* - kvartālu un meža nogabalu numuri pēc 1999. gada mežu ierīcības datiem

4.3. Priekšlikums dabas lieguma robežu izmaiņām

Izslēgt no dabas lieguma 251. kvartāla 11. un 12. nogabalus (kopā 2,3 ha), jo:

- 1) tajos neatrodas nozīmīgas dabas vērtības un arī tuvākajā nākotnē tādas tur neradīsies,
- 2) tie atrodas otrpus Jēčupei un elektrolīnijai, kas patreiz sadala liegumu divās daļās.

Šo izmaiņu rezultātā, dabas liegumā vairs neietilptu elektrolīnija.

Dabas liegumam pievienot 250. kvartāla 4. nogabalu (1,2 ha Nīcas mežniecība)), kas robežojas ar Jēčupīti, jo:

- 1) tajā atrodas nozīmīgas dabas vērtības (DMB), kas ir tādas pašas kā blakus esošajos 251. kvartāla 1. un 6. nogabalos, tātad raksturīgas dabas liegumam,
- 2) šāda robeža būtu ekoloģiski pamatota, jo uz Z, 233. kvartālā liegumā ietilpst visi šī kvartāla nogabali, kas robežojas ar Jēčupīti.

Dabas lieguma robežu izmaiņu priekšlikumu skat. 7. pielikumā.

V Plāna ieviešana un atjaunošana

5.1. Plāna ieviešanas praktiskie aspekti

Saskaņā ar likuma "Par īpaši aizsargājamām dabas teritorijām" 25. pantu, Dunikas pagasta padome veic dabas lieguma "Nīcas īvju audze" pārvaldi. Galvenie pasākumu realizētāji ir a/s „VAS „LVM”” Dienvidkurzemes mežsaimniecība, jo mežsaimniecības tiesiskajā valdījumā atrodas viss dabas liegums.

5.2. Plāna atjaunošana

Dabas lieguma "Nīcas īvju audze" dabas aizsardzības plāns izstrādāts 10 gadiem - laika periodam līdz 2015. gadam. Plāna atjaunošana veicama 2015. gadā, izvērtējot veikto apsaimniekošanas pasākumu efektivitāti un papildus pasākumu nepieciešamību.

Nepieciešamības gadījumā dabas aizsardzības plānu var papildināt un mainīt (balstoties uz apsaimniekošanas pasākumu efektivitātes monitoringa rezultātiem). Apsaimniekošanas pasākumu efektivitātes monitorings balstās uz pasākumu izpildes indikatoriem, kas uzskaitīti 8. tabulā IV nodaļā. Lai mainītu dabas aizsardzības plānā paredzētos pasākumus vai dabas aizsardzības plāna mērķus nepieciešams izveidot darba grupu, pieaicinot ekspertus, kas sniegtu atzinumu par to, kādas izmaiņas ir nepieciešamas un kā tās ietekmēs dabas lieguma dabas vērtības. Ieteicams pieaicināt ekspertus, kas piedalījušies dabas aizsardzības plāna izstrādē (skatīt dabas aizsardzības plāna ievadā).

5.3. Nepieciešamie grozījumi teritorijas plānojumos

Dabas liegums ir atzīmēts kā dabas pamatne Dunikas pagasta teritorijas plānojumā, tāpēc grozījumi nav nepieciešami.

5.4. Individuālo aizsardzības un izmantošanas noteikumu projekts

Dabas aizsardzības plāna izstrādes laikā tika sagatavots šāds dabas lieguma „Nīcas īvju audze” individuālo aizsardzības un izmantošanas noteikumu projekts.

Dabas lieguma "Nīcas īvju audze" individuālie aizsardzības un izmantošanas noteikumi

I. Vispārīgie jautājumi

1. Noteikumi nosaka dabas lieguma "Nīcas īvju audze" (turpmāk – dabas lieguma) aizsardzības un izmantošanas kārtību, tajā skaitā pieļaujamās un aizliegtās darbības veidus dabas liegumā, kā arī dabas lieguma apzīmēšanai dabā lietojamās speciālās informatīvās zīmes paraugu un tās lietošanas un izveidošanas kārtību.
2. Dabas liegumā ir spēkā arī citos normatīvajos aktos noteiktās vides aizsardzības prasības.
3. Dabas liegumu dabā apzīmē ar speciālām informatīvām zīmēm, kuru paraugs un lietošanas kārtība noteikti šo noteikumu 1.pielikumā. Informatīvo zīmju izveidošanu (sagatavošanu) un izvietošanu nodrošina aizsargājamās teritorijas administrācija vai, ja tādas nav, attiecīgā pašvaldība sadarbībā ar Dabas aizsardzības pārvaldi.
4. Dabas liegumā aizliegts:
  - 4.1. ierīkot jaunus atkritumu poligonus un izgāztuves;
  - 4.2. (svītrots ar MK 26.10.2004. noteikumiem nr.898);
- 4.3. Visā dabas lieguma teritorijā papildus aizliegts:

4.3.1. veikt zemes transformāciju;

4.3.2. ierīkot dabas tūrisma un izziņas infrastruktūru;

4.3.3. veikt mežsaimniecisko darbību nepiemērotos apstākļos (vasarās - pie augsta gruntsūdens līmeņa, ziemās - bezsala apstākļos).

4.3. 4.4. bez attiecīgas atļaujas vai iepriekšējas rakstiskas saskaņošanas ar aizsargājamās teritorijas administrāciju vai, ja tādas nav, ar reģionālo vides pārvaldi:

4.3.1. 4.4.1. veikt darbības, kas izraisa pazemes ūdeņu, gruntsūdeņu un virszemes ūdeņu līmeņa maiņu, izņemot bebru aizsprostu nojaukšanu;

4.3.2. 4.4.2. veikt arheoloģiskās izpētes darbus;

4.3.3. 4.4.3. izsniegt zemes dzīļu izmantošanas atļauju (licenci).

5. Ja par vides aizsardzību atbildīgā valsts vai pašvaldības institūcija atbilstoši tās kompetencei pieņem pārvaldes lēmumu, ka kādai darbībai ir vai var būt būtiska negatīva ietekme uz dabas liegumu, tās ekosistēmām vai dabas procesiem tajā, vai darbība ir pretrunā ar dabas lieguma izveidošanas un aizsardzības mērķiem un uzdevumiem, šo darbību veikt aizliegts.

6. Zemes īpašniekiem (lietotājiem) aizliegts savā īpašumā (lietojumā) ierobežot apmeklētāju pārvietošanos pa ceļiem, takām, ūdenstecēm un ūdenstilpēm, kas norādīti attiecīgās aizsargājamās teritorijas dabas aizsardzības plānā (turpmāk – dabas aizsardzības plāns) un paredzēti dabas lieguma apskatei.

7. Jebkāda veida reklāma dabas liegumā dabā izvietoājama pēc saskaņošanas ar aizsargājamās teritorijas administrāciju vai, ja tādas nav, ar reģionālo vides pārvaldi.
(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar MK 26.10.2004. noteikumiem nr.898)

8. Informāciju par dabas lieguma īpaši aizsargājamo sugu dzīvotnēm un īpaši aizsargājamiem biotopiem drīkst izplatīt tikai ar attiecīgās aizsargājamās teritorijas administrācijas vai, ja tādas nav, ar Dabas aizsardzības pārvaldes rakstisku atļauju.

9. Dabas liegumā izdalītas divas zonas:

9.1. Dabas lieguma zona (78 ha),

9.2. Dabas parka zona (27 ha).

10. Dabas lieguma zonā aizliegts:

16.1. 10.1. veikt jebkādas darbības, par kurām saskaņā ar šo noteikumu 5.punktu pieņemts lēmums, ka tām ir vai var būt:

16.1.1. 10.1.1. būtiska negatīva ietekme uz dabiskajiem biotopiem, savvaļas dzīvnieku, augu un sēņu sugām un to dzīvotnēm vai savvaļas dzīvnieku populāciju vairošanos, atpūtu un barošanos, kā arī pulcēšanos migrācijas periodā;

16.1.2. 10.1.2. negatīva ietekme uz īpaši aizsargājamiem biotopiem, īpaši aizsargājamām sugām un to dzīvotnēm;

16.2. pārvietoties ar ūdens motocikliem un motorjahtām, izņemot valsts un pašvaldību institūciju amatpersonu pārvietošanos, pildot dienesta pienākumus; (teritorijā nav aktuāli)

16.3. lietot ūdensputnu medībās šāviņus, kas satur svīnu; (teritorijā nav aktuāli)

16.4. plānot virzienā no lauka malām uz centru; (teritorijā nav aktuāli)

16.5. veikt zemes transformāciju, izņemot zemes transformāciju (pēc rakstiskas saskaņošanas ar aizsargājamās teritorijas administrāciju) nacionālo parku dabas lieguma zonās un zemes transformāciju (pēc saskaņošanas ar aizsargājamās teritorijas administrāciju vai, ja tādas nav, ar reģionālo vides pārvaldi) šo noteikumu 16.28.2.apakšpunktā minēto darbību veikšanai; (skat. 4.3.1. punktu)

16.6. 10.2. ierīkot purvos dzērveņu plantācijas;

16.7. 10.3. nosusināt purvus;

16.8. dedzināt sauso zāli un niedres, izņemot gadījumus, ja tas nepieciešams dabas

aizsardzības plānā paredzēto dabas apsaimniekošanas pasākumu veikšanai un rakstiski saskaņots ar aizsargājamās teritorijas administrāciju vai, ja tādas nav, ar reģionālo vides pārvaldi; (teritorijā nav aktuāli)

16.9. 10.4. veikt mežsaimniecisko darbību, izņemot

10.4.1. atsevišķu koku izciršanu citā cirtē, iepriekš saskaņojot ar Valsts meža dienesta attiecīgo virsmežniecību un nozares ekspertu šo noteikumu X. pielikumā (skat.5 pielik.) norādītajās vietās;

10.4.2. bīstamo koku novākšanu gar ceļiem, novāktos kokus atstājot audzē;

10.4.3. meža ugunsdrošības pasākumus;

10.4.4. kvartālstigu kopšanu.

~~16.10. cirst kokus kopšanas cirtē (izņemot slimību inficētos, kaitēkļu invadētos vai citādi bojātos kokus saskaņā ar šo noteikumu 16.29.apakšpunktu un citiem normatīvajiem aktiem), ja valdaudzes vecums pārsniedz:~~

~~16.10.1. priežu un ozolu audzēm — 60 gadus~~

~~16.10.2. egļu, bērzu, melnalkšņu, ošu un liepu audzēm — 50 gadus;~~

~~16.10.3. apšu audzēm — 30 gadus; (skat. 10.4. punktu)~~

16.11. 10.5. no 15.aprīļa līdz 31.jūlijam veikt mežsaimniecisko darbību, izņemot meža ugunsdrošības pasākumus, meža atjaunošanu ar rokas darbarīkiem un bīstamo koku (koku, kas apdraud cilvēku dzīvību un veselību, tuvumā esošās ēkas vai infrastruktūras objektus) ciršanu un novākšanu un īpaši aizsargājamo sugu vai biotopu saglabāšanai nepieciešamos pasākumus (jo īvēm blakus esošo koku ciršana veicama pavasarī);
16.12. atzarot augošus kokus mežaudzēs, izņemot koku atzarošanu skatu punktu ierīkošanai un uzturēšanai, kā arī satiksmes drošībai uz vispārējās lietošanas ceļiem; (skat. 10.4. punktu)

~~16.13. cirst nokaltušus kokus un izvākt kritušus kokus, kritalas vai to daļas, kuru diametrs resnākajā vietā ir lielāks par 25 cm, izņemot bīstamo koku novākšanu; (skat. 10.4. punktu)~~

16.14. 10.6. nobraukt no ceļiem un pārvietoties ar mehāniskajiem transportlīdzekļiem, mopēdiem, motorrolleriem, pajūgiem un zirgiem pa meža un lauksaimniecības zemēm, ja tas nav saistīts ar šo teritoriju apsaimniekošanu vai uzraudzību vai valsts aizsardzības uzdevumu veikšanu;

16.15. 10.7. ierīkot nometnes un celt teltis ārpus īpaši norādītām vietām;

16.16. 10.8. kurināt ugunsurus ārpus īpaši norādītām vai speciāli ierīkotām vietām;

16.17. 10.9. rīkot autosacensības, motosacensības, ūdensmotosporta un ūdensslēpošanas sacensības, (teritorijā nav aktuāli) kā arī rallijus, treniņbraucienus un izmēģinājuma braucienus;

16.18. 10.10. ierīkot savvaļas augu, sēņu un dzīvnieku, kā arī to produktu pārdošanas un iepirkšanas punktus;

16.19. 10.11. izmantot speciālas vākšanas palīgierīces savvaļas ogu un sēņu lasīšanā;

16.20. uzstādīt vēja ģeneratorus; (teritorijā nav aktuāli)

16.21. 10.12. pieļaut suņu atrašanos brīvā dabā bez pavadas un uzpurņa, izņemot medības un valsts robežas apsardzību (teritorijā nav aktuāli) regulējošajos normatīvajos aktos noteiktos gadījumus un kārtību;

16.22. 10.13. iegūt derīgos izraktenus;

16.23. 10.14. bojāt vai iznīcināt (arī uzarot vai kultivējot) palieņu, terašu un meža pļavas un lauces, izņemot medijamo dzīvnieku piebarošanas lauces;

16.24. 10.15. sadalīt zemes īpašumus zemes vienībās, kas mazākas par 10 hektāriem;

16.25. 10.16. veikt darbības, kas izraisa augsnes eroziju;

16.26. 10.17. ierīkot jaunas iežogotas savvaļas dzīvnieku sugu brīvdabas audzētavas;

16.27. 10.18. celt un ierīkot jaunus aizsprostus un citas ūdens regulēšanas ietaises, izņemot gadījumus, ja tas nepieciešams dabas aizsardzības plānā paredzēto biotopu atjaunošanas pasākumu veikšanai un rakstiski saskaņots ar aizsargājamās teritorijas administrāciju vai, ja tādas nav, ar reģionālo vides pārvaldi;

~~16.28.~~ **10.19.** bez rakstiskas saskaņošanas ar aizsargājamās teritorijas administrāciju vai, ja tādas nav, ar reģionālo vides pārvaldi:

- 16.28.1. **10.19.1.** organizēt brīvā dabā masu sporta, izklaides un atpūtas pasākumus, kuros piedalās vairāk nekā 50 cilvēku;
- 16.28.2. **10.19.2.** veikt ceļu (~~arī sliežu ceļu~~), inženierkomunikāciju un citu inženierbūvju restaurāciju, renovāciju vai rekonstrukciju;
- 16.28.3. ierīkot izziņas, atpūtas un tūrisma infrastruktūras objektus; (skat. 4.3.2. punktu)
- 16.28.4. atjaunot un ieaudzēt mežu; (teritorijā nav aktuāli)
- 16.28.5. **10.19.3.** mainīt zemes lietošanas mērķi;
- 16.28.6. **10.19.4.** vākt dabas materiālus kolekcijām;
- 16.28.7. **10.19.5.** veikt zinātniskos pētījumus;
- 16.28.8. ierīkot jaunas un paplašināt esošās ūdenstransporta līdzekļu bāzes; (teritorijā nav aktuāli)

~~16.29.~~ **10.20.** cirst slimību inficētos, kaitēkļu invadētos vai citādi bojātos kokus kopšanas cirtē, sanitārajā cirtē un galvenajā cirtē pēc Valsts meža dienesta sanitārā atzinuma bez rakstiskas saskaņošanas ar reģionālo vides pārvaldi un dabisko meža biotopu ekspertu, izņemot koku ciršanu aizsargājamās teritorijās, kurām ir izveidota administrācija, kas izsniedz koku ciršanas apliecinājumus.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar MK 26.10.2004. noteikumiem nr.898)

~~17.~~ Būvniecība dabas liegumā pieļaujama atbilstoši pašvaldības teritorijas plānojumam, ievērojot normatīvajos aktos un dabas aizsardzības plānā (ja tāds ir) noteikto kārtību un ierobežojumus. *(MK 26.10.2004. noteikumu nr.898 redakcijā)* (skat. 4.3.1. punktu)

11. Dabas parka zonā aizliegts:

~~18.1.~~ **11.1.** veikt jebkādas darbības, par kurām saskaņā ar šo noteikumu 5.punktu pieņemts lēmums, ka tām ir vai var būt:

- 18.1.1. **11.1.1.** būtiska negatīva ietekme uz dabiskajiem biotopiem, savvaļas dzīvnieku, augu un sēņu sugām un to dzīvotnēm vai savvaļas dzīvnieku populāciju vairošanos, atpūtu un barošanos, kā arī pulcēšanos migrācijas periodā;
- 18.1.2. **11.1.2.** negatīva ietekme uz īpaši aizsargājamiem biotopiem, īpaši aizsargājamām sugām un to dzīvotnēm;

~~18.2.~~ plaut virzienā no lauka malām uz centru; (teritorijā nav aktuāli)

~~18.3.~~ nodusināt purvus; (teritorijā nav aktuāli)

~~18.4.~~ dedzināt sauso zāli un niedres, izņemot gadījumus, ja tas nepieciešams dabas aizsardzības plānā paredzēto dabas apsaimniekošanas pasākumu veikšanai un rakstiski saskaņots ar aizsargājamās teritorijas administrāciju vai, ja tādas nav, ar reģionālo vides pārvaldi; (teritorijā nav aktuāli)

~~18.5.~~ **11.2.** cirst kokus kailcirtē un rekonstruktīvajā cirtē;

~~18.6.~~ **11.3.** nobraukt no ceļiem un pārvietoties ar mehāniskajiem transportlīdzekļiem, mopēdiem, motorrolleriem un pajūgiem pa meža un lauksaimniecības zemēm, ja tas nav saistīts ar šo teritoriju apsaimniekošanu vai uzraudzību vai valsts aizsardzības uzdevumu veikšanu;

~~18.7.~~ **11.4.** kurināt ugunscurus ārpus īpaši norādītām vai speciāli ierīkotām vietām;

~~18.8.~~ **11.5.** izmantot speciālas vākšanas palīgierīces savvaļas ogu un sēņu lasīšanā;

~~18.9.~~ uzstādīt vēja ģeneratorus;

~~18.10.~~ **11.6.** pieļaut suņu atrašanos brīvā dabā bez pavadas un uzpurņa, izņemot medības un valsts robežas apsardzību regulējošajos normatīvajos aktos noteiktos gadījumus un kārtību;

~~18.11.~~ **11.7.** sadalīt zemes īpašumus zemes vienībās, kas mazākas par 10 hektāriem;

~~18.12.~~ **11.8** celt un ierīkot jaunus aizsprostus un citas ūdens regulēšanas ietaises, izņemot gadījumus, ja tas nepieciešams dabas aizsardzības plānā paredzēto biotopu atjaunošanas pasākumu veikšanai un rakstiski saskaņots ar aizsargājamās teritorijas administrāciju vai, ja tādas nav, ar reģionālo vides pārvaldi;

~~18.13.~~ **11.9.** bez rakstiskas saskaņošanas ar aizsargājamās teritorijas administrāciju vai, ja tādas nav, ar reģionālo vides pārvaldi;

- 48.13.1. 11.9.1 organizēt brīvā dabā masu sporta, izklaides un atpūtas pasākumus, kuros piedalās vairāk nekā 50 cilvēku;
- 48.13.2. ~~veikt zemes transformāciju un mainīt zemes lietošanas mērķi;~~ (skat. 4.3.1. punktu)
- 48.13.3. ~~veikt ceļu (arī sliežu ceļu), inženierkomunikāciju un citu inženierbūvju restaurāciju, renovāciju vai rekonstrukciju;~~ (teritorijā nav aktuāli)
- 48.13.4. ~~ierīkot izziņas, atpūtas un tūrisma infrastruktūras objektus;~~ (skat. 4.3.2. punktu)
- 48.13.5. 11.9.2 ierīkot jaunas iežogotas savvaļas dzīvnieku sugu brīvdabas audzētavas;
- 48.13.6. 11.9.3. rīkot autosacensības, motosacensības, ūdensmotosporta un ūdensslēpošanas sacensības, (teritorijā nav aktuāli) kā arī rallijus, treniņbraucienus un izmēģinājuma braucienus;

48.14. 11.10. cirst kokus sanitārajā cirtē un galvenajā cirtē pēc Valsts meža dienesta sanitārā atzinuma bez rakstiskas saskaņošanas ar reģionālo vides pārvaldi un dabisko meža biotopu ekspertu, izņemot koku ciršanu aizsargājamās teritorijās, kurām ir izveidota administrācija, kas izsniedz koku ciršanas apliecinājumus;

48.15. 11.11 veicot kopšanas cirti, izcirst valdošās koku sugas valdaudzes kokus (izņemot augšanā atpalikušos, slimību inficētos, kaitēkļu invadētos vai citādi bojātos kokus), ja valdošās koku sugas vecums pārsniedz:

- 48.15.1. 11.11.1 priežu un ozolu audzēm – 60 gadus;
- 48.15.2. 11.11.2. egļu, bērzu, melnalkšņu, ošu un liepu audzēm – 50 gadus;
- 48.15.3. 11.11.3. apšu audzēm – 30 gadus.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar MK 26.10.2004. noteikumiem nr.898)

19. Būvniecība dabas parkā pieļaujama atbilstoši pašvaldības teritorijas plānojumam, ievērojot normatīvajos aktos un dabas aizsardzības plānā (ja tāds ir) noteikto kārtību un ierobežojumus. (MK 26.10.2004. noteikumu nr.898 redakcijā) (skat. 4.3.1. punktu)

11.12. Papildus MK noteikumos Nr. 189 "Dabas aizsardzības noteikumi meža apsaimniekošanā" minētajiem nosacījumiem par atstājamiem (saglabājamiem) kokiem, veicot kopšanas cirtes ir jāatstāj visa vecuma oši, ozoli, kļavas, liepas, gobas un visu koku sugu lielākie koki, kā arī jāatstāj visi koki ar dobumiem, sausokņi un kritalas, kuru diametrs resnākajā vietā pārsniedz 25 cm un saglabājami koki jāatstāj arī grupās.

31. Pašvaldība, kurai nav teritoriālā plānojuma (arī detālā plānojuma), šo noteikumu 17., 19. un 21. punktā minētajos gadījumos jebkuru būvniecības ieceri rakstiski saskaņo ar reģionālo vides pārvaldi. Reģionālā vides pārvalde pirms lēmuma pieņemšanas pieprasa atzinumu no aizsargājamās teritorijas administrācijas (ja tāda ir). Ja reģionālā vides pārvalde:

31.1. saskaņo būvniecības ieceri, minētā būvniecības iecere nododama publiskai apspriešanai;

31.2. nesaskaņo būvniecības ieceri, pašvaldība to noraida.

(MK 26.10.2004. noteikumu nr.898 redakcijā) (skat. 4.3.1. punktu)

Literatūras saraksts

- Baroniņa, V., Lodziņa, I. 1992. Populārzinātniskā Latvijas Sarkanā grāmata. Augi. Izplatība, ekoloģija, aizsardzība. Rīga, „Zinātne”.28.-29.lpp.
- Blūms, K. 1981. Īvju stādījumi Slīteres rezervātā. *Mežsaimniecība un mežrūpniecība*, 3, 27-28.
- Hultén, E. & Fries, M. 1986. Atlas of North European vascular plants: north of the Tropic of Cancer I-III. - Koeltz Scientific Books, Königstein.
- Kabucis I. 1997. Rucavas parastās īves atradne. – Latvijas daba. Enciklopēdija. 5. sēj. Rīga, Preses nams, 16.lpp.
- Laiviņš, M. 1999. Integrālais monitorings. Pārskats par 1999. gada pētījumiem Taurenē un Rucavā. 3 daļa. Rīga. 58 lpp.
- Latvijas ģeogrāfijas atlants. 1999. Rīga, „Jāņa sēta”.
- Riekstiņš I. 1978. Aizsargājamo kokaugu izplatība un ekoloģija Latvijā. – Bioloģiskie pētījumi dabas rezervātos un liegumos; priekšlikumu izstrādāšana to aizsardzībai. LPSR Mežsaimniecības un mežrūpniecības ministrija, ZRA “Silava”, Latvijas zinātniski-pētnieciskais Mežsaimniecības problēmu institūts, 8.-38. lpp.
- Riekstiņš, I. 1980. Ogu īves pavairošana ar spraudņiem. *Mežsaimniecība un mežrūpniecība*, 1, 35 – 40.
- Riekstiņš I. 1981a. Ogu īves (*Taxus baccata*) atradņu uzskaitē un aizsardzība Latvijas PSR. Salaspils.
- Riekstiņš, I. 1981b. Aizsargājamās teritorijas un to loma ogu īves genofonda saglabāšanā. *Mežsaimniecība un mežrūpniecība*, 3, 24-27.
- Riekstiņš, I. 1986. Īve – Piejūras mežu pērle. Rīga, „Zinātne”. Daba un mēs. 76 .lpp.
- Riekstiņš, I., Laiviņš. M. 1984. Ogu īves izplatība Latvijā un tās saistība ar klimatiskajiem un edafiskajiem faktoriem. *Jaunākais Mežsaimniecībā*, 26, 29 – 32.
- Strautnieks I. 1994. Bārtavas līdzenums. – Latvijas daba. Enciklopēdija. 1. sēj. Rīga, Latvijas enciklopēdija, 135.-136. lpp.
- Биркмане К. Я. 1974. Общая характеристика современного растительного покрова. –Флора и растительность Латвийской ССР. Приморская низменность. Рига, Зинатне, с. 116-121.
- Биркмане К. Я. 1974. Общая характеристика современного растительного покрова. –Флора и растительность Латвийской ССР. Приморская низменность. Рига, Зинатне, с. 116-121.

Nepublicēti materiāli

Data Form 2004. NATURA 2000 Standard Data Form. Site code: LV0532700. VĢMA datu bāze.

EMERALD 2003. Projekta “Latvijas īpaši aizsargājamo teritoriju sistēmas saskaņošana ar EMERALD/NATURA 2000 aizsargājamo teritoriju tīklu” lauka darba anketas. Projekta norises laiks 2001-2004. gads, izpildītājs Latvijas Dabas fonds, finansētājs DANCEE.

Interneta adreses

www.dap.gov.lv

www.likumi.lv

www.pmlp.gov.lv

Pielikumi

Dabas aizsardzības plāna izstrādes gaita

- I pielikums. Pirmās informatīvās sanāksmes protokols un dalībnieku saraksts.
- II pielikums. Uzraudzības grupas pirmās sanāksmes protokols un dalībnieku saraksts.
- III pielikums. Uzraudzības grupas otrās sanāksmes protokols un dalībnieku saraksts.
- IV pielikums. Izraksts no Dunikas pagasta padomes sēdes protokola.
- V pielikums. Pēdējās uzraudzības grupas sanāksmes protokols un dalībnieku saraksts.

Dabas aizsardzības plāns

Tabulas

- A. pielikums. Īpaši aizsargājamās un retās augu sugas dabas liegumā „Nīcas īvju audze”
- B. pielikums. Īpaši aizsargājamās ķērpju sugas dabas liegumā „Nīcas īvju audze”.
- C. pielikums. Dabas liegumā „Nīcas īvju audze” konstatētās putnu sugas
- D. pielikums. Mežaudžu vecums un apsaimniekošanas pasākumi dabas liegumā “Nīcas īvju audze”

Kartes

- 1. pielikums. Zemes lietojuma veidi dabas liegumā „Nīcas īvju audze”
- 2. pielikums. Retās un īpaši aizsargājamās vaskulāro augu sugas dabas liegumā „Nīcas īvju audze”
- 3. pielikums. Meža augšanas apstākļu tipi dabas liegumā „Nīcas īvju audze”
- 4. pielikums. Aizsargājамie biotopi un Biotopu direktīvas I pielikuma biotopi dabas liegumā „Nīcas īvju audze”
- 5. pielikums. Apsaimniekošanas pasākumi dabas liegumā „Nīcas īvju audze”
- 6. pielikums. Dabas lieguma „Nīcas īvju audze” funkcionālais zonējums
- 7. pielikums. Priekšlikumi dabas lieguma „Nīcas īvju audze” robežu izmaiņām

I pielikums

Dabas aizsardzības plānu izstrādes dabas liegumiem "Nīcas īvju audze" un "Rucavas īvju audze" informatīvā sanāksme Dunikas pagasta padome, 2005. gada 9. maijs

Sanāksmes dalībnieki

N.p.k.	Vārds, Uzvārds	Darba vieta vai zemes īpašuma nosaukums
1	Liene Salmiņa	LDF
2	Ingrīda Klane	Liepājas RVP
3	Maruta Kaminska	Liepājas RVP
4	Laima Arāja	Liepājas VVM, Nīcas M
5	Andris Maisiņš	DP "Pape"
6	Igors Jeršovs	VAK Nīcas nodaļa
7	Andis Ozoliņš	Liepājas VVM, Dunikas M
8	Andis Rolis	Dunikas pagasta padome
9	Gunta Broka	Liepājas VVM, Dunikas M
10	Kārlis Altītis	a/s "LVM" Nīcas meža iecirkņa vadītājs
11	Gundega Freimane	Dabas aizsardzības pārvalde
12	Monika Jansone	Liepājas VM
13	Anna Mežaka	LU Bioloģijas fakultāte

Sanāksmes protokols

Sanāksmi vada: Liene Salmiņa

Protokolē: Anna Mežaka

Sākumā Liene Salmiņa un Gundega Freimane izklāsta par dabas aizsardzības plāna izstrādes gaitu. Katram sanāksmes dalībniekam tiek iedoti informatīvie materiāli par dabas aizsardzības plānu izstrādes procedūru un projekta norises etapiem. Visaktīvākās diskusijas noris par atkritumu apsaimniekošanas jautājumu, jo blakus dabas liegumam "Nīcas īvju audze" atrodas dārziņu kooperatīvs, kas visus atkritumus izmet dabas liegumā. Tiek izveidotas uzraudzības grupas abiem dabas aizsardzības plāniem.

Liene Salmiņa – izklāsta sanāksmes mērķus, informē klātesošos ar plānoto dabas aizsardzības plānu izstrādi Nīcas un Rucavas īvju audzēm.

Sanāksmes dalībnieki iepazīstina ar sevi klātesošos.

Gundega Freimane – izklāsta par dabas aizsardzības plāna procedūru. Stāsta par likumu, kas nosaka dabas aizsardzības plāna izstrādi. Plāna izstrāde ir garš, kā arī publiski atklāts process, lai sabiedrība iesaistītos plāna un lēmumu pieņemšanas procesā. Kad plāns gatavs, to sūta uz pagasta pašvaldību akceptēšanai, ja akceptē, tad iesniedz Vides ministrijai apstiprināšanai. Ir iespējams izstrādāt individuālos teritorijas aizsardzības un apsaimniekošanas noteikumus. Iepazīstina ar plāna saturu. Viens no šīsdienas sanāksmes uzdevumiem – izveidot uzraudzības grupu, kurā būtu visu iesaistīto pušu pārstāvji. Plānotas vēl vismaz divas uzraudzības grupas sanāksmes.

L.S. – Dabas aizsardzības plānus pasūtīja AS "Latvijas valsts meži" Dienvidkurzemes mežsaimniecība. Plānus izstrādās Latvijas Dabas fonds. Liegumu dibināšana iemesls 1987. gadā bija aizsargāt parastās īves to dabiskajās augšanas vietās. Minētajos liegumos ir arī citas retas augu sugas. Kopskata, detālu pētījumu nav.

Šovasar tiks pieaicināti – putnu eksperts, bezmugurkaulnieku eksperts, dabisko mežu biotopu eksperts, dendrologs, vaskulāro augu un sūnaugu eksperts.

Līdz 31. septembrim jābūt pirmajai plāna daļai gatavai ar ekspertu priekšlikumiem. Plāna gala versijai jābūt gatavai līdz 1. decembrim.

Rucavas īvju audzē atrodas zinātniskās izpētes meži (Valsts meža dienesta tiesiskajā valdījumā).

G.F. – Vai zināmi ekspertu vārdi?

L.S. – E. Dreijers (bezmugurkaulnieki), M. Lūkins (putni), L. Liepiņa, L. Salmiņa (biotopi, vaskulārie augi un sūnas), M. Jansone (DMB), P. Evarts-Bunders vai A.Svilāns (dendroloģija=parastās īves vitalitātes pētījumi).

I.K. – Vai apkārt liegumiem ir privātīpašumi?

A.M. – Tie galvenokārt ir Latvijas valsts meži.

K.A. – Vajag GPS koordinātes visām īvēm abos liegumos, lai ir precīzi zināms, kur tās atrodas.

L.S. – To ir plānots izdarīt šovasar.

G.F. – Ir jādomā vai kartes varēs publiskot. Kartes ar retajām sugām parasti netiek publiskas. Tās netiek ievietotas internetā, Dabas aizsardzības pārvaldes mājas lapā.

G. B. – Agrāk atzīmēja nogabalos punktiņus, kur ir īves.

L.A. - Riekstiņam bija numurētas visas pētītās īves, bet visi materiāli nav mežniecībā.

L.S. – Ir pieejami pētījumu rezultāti, bet nav kartes ar īvju atrašanās vietām.

G.B. – Kā ir labāk, teikt vai neteikt par dabas lieguma vērtībām?

G.F. – Teikt, bet ne visu un nesniegt informāciju par to, kur atrodas retās sugas.

G.B. – Spriežot pēc iedzīvotāju aptaujas rezultātiem, cilvēkiem būtu vieglāk dabas vērtības saglabāt, ja viņi zinātu, ka tādas viņiem blakus ir.

G. B. – Dārziņu kooperatīvs ir blakus DL "Nīcas īvju audze" un liegums tiek piesārņots ar atkritumiem.

L.S. – Vajadzētu informēt dārziņu īpašniekus par to, ka blakus atrodas dabas liegums.

A.R. – Ir ļoti daudz īpašnieku, nav vairs kooperatīva vadītāja kā agrāk un tas apgrūtina jautājumu par teritorijas sakopšanu, kā arī komunikāciju kopumā.

L.S. - Varbūt sarīkot sanāksmi?

G.F. -Vai nav pašvaldību saistoši noteikumi par atkritumu apsaimniekošanu?

A.R. – Cilvēki slēdz līgumus, attiecīgā SIA brauc vienu reizi nedēļā un izved, bet tur atbrauc "dabas bērni" un piesārņo.

G.F. – Šī lieta ir jāsakārto.

Tiek nolemts jūlijā tikties ar iedzīvotāju pārstāvjiem no dārziņiem un augustā organizēt informatīvo sanāksmi/publisko apspriešanu, kuras laikā informēt cilvēkus par dabas liegumu un tā vērtībām un aicināt cilvēkus nemest atkritumus dabas liegumā. Nākamais solis būtu atkritumu savākšanas organizācija dārziņu teritorijā, konteineru izlikšana, ko varētu organizēt Dunikas pagasta pašvaldība.

Papildus informācija:

Edgars Pelīte (bijušais mežsargs, tagad mežstrādnieks) – var dabā parādīt īves ekspertiem (tel.: 3468749).

Atšķiras dabas liegumu „Rucavas īvju audze” un “Nīcas īvju audze” robežas starp Latvijas Dabas fonda rīcībā un AS „Latvijas Valsts meži” Dienvidkurzemes mežsaimniecības rīcībā esošajām robežām, kas jāprecizē izmantojot robežu aprakstus MK 1999. gada 15. jūnija noteikumos Nr. 212 (100. un 106 pielikumi) un pielikumos minētās meža ierīcības datus.

Protokolēja

/A. Mežaka/

Projekta vadītāja:

/L. Salmiņa/

II pielikums

Dabas aizsardzības plāna izstrādes dabas liegumiem "Rucavas īvju audze" un "Nīcas īvju audze" uzraudzības grupu pirmās sanāksmes protokols, 16.08.2005., Dunika

Sanāksmes dalībnieki

N.p.k.	Vārds, Uzvārds	Darba vieta vai zemes īpašuma nosaukums
1.	Edvīns Roziņš	dendrologs
2.	Lelde Eņģele	LDF
3.	Gundega Freimane	Dabas aizsardzības pārvalde
4.	Andris Maisiņš	DP "Pape"
5.	Igors Jeršovs	VAK Nīcas nodaļa
6.	Gunta Broka	Liepājas VVM, Dunikas M
7.	Andis Ozoliņš	Liepājas VVM, Dunikas M
8.	Laima Arāja	Liepājas VVM, Nīcas M
9.	Ingrīda Klane	Liepājas RVP
10.	Solvita Reine	A/s "VAS "LVM"" Dienvidkurzemes mežsaimniecība, vides speciāliste
11.	Kārlis Alfītis	AS "LVM" Nīcas meža iecirkņa vadītājs
12.	Liene Salmiņa	LDF
13.	Andis Rolis	Dunikas pagasta padome

Sanāksmes protokols

Sanāksmi vada: Liene Salmiņa

Protokolē: Lelde Eņģele

Sanāksme sākas plkst. 13:00, beidzas plkst. 15:20

Liene Salmiņa (turpmāk L.S.) atklāj sanāksmi un iepazīstina ar paredzēto darba kārtību.

L.S. informē par dabas aizsardzības plānu (turpmāk DA plāns) izstrādes gaitā paveikto un turpmāk paredzētajiem darbiem, dabas liegumos "Nīcas īvju audze" un "Rucavas īvju audze" konstatētajām dabas vērtībām: īpaši aizsargājamajām sugām un biotopiem, Eiropas Savienības aizsargājamajiem biotopiem (informācija DA plāna tekstā).

Ieteikums: Precizēt DA plāna tekstu un paskaidrot, kāpēc tikai divām īvēm Nīcas audzē noteikts dzimums.

Jautājums: Kā atzīmētas īvju atrašanās vietas?

L.S.: Visām atrastajām īvēm noteiktas koordinātas ar GPS.

Jautājums: Ne visas īves liegumu teritorijās pašlaik ir atrastas – kā turpmāk reģistrēt no jauna atrastās?

L.S.: Vēl šoruden DA plāna izstrādes laikā jāpārbauda vismaz tie nogabali, kuros plānotas kopšanas circes.

Komentārs: Visu laiku īvju saudzēšana bijusi atkarīga no mežinieku sirdsapziņas un arī turpmāk tas būs svarīgi.

Edvīns Roziņš (turpmāk E.R.) pastāsta par īvju bioloģiju un ekoloģiju un īves populāciju stāvokli abos liegumos un īvju saglabāšanai nepieciešamajiem pasākumiem:

- Latvija ir īves izplatības areāla galējais ziemeļaustrumu punkts,
- savvaļas īves atšķiras no kultūras formām,
- īve ir platlapju mežu suga, tai veidojas ļoti blīvs vainags, tā nomāc apkārtējos kokus,
- Nīcas audzē īves ir pārāk noēnotas un nomāktas, jāapsakņo spraudeni no tām, jāizaudzē, jāiegūst sēklas, jāizaudzē un jāizstāda;
- jāievāc sēklas no Rucavas audzes īvēm, jāizaudzē un jāizstāda;

- jāveic liegumos augošo īvju atēnošana, bet nedrīkst atēnot pārāk daudz,
- Dundagas kokaudzētavā vietējās īves stāds maksā vairāk par 10 Ls.

Jautājums: vai ir jauni stādiņi zem Rucavas īvēm?

E.R.: Par gadu vecāki jaunie stādiņi zem ražojošajām īvēm nebūs, jo vecās īves nomāc jauno augšanu.

Jautājums: vai "Pešu" īves var pavairot? Kur labāk stādīt?

E.R.: Šī ir vietējā īve, to var pavairot. Īvēm ir piemēroti platlapju meži, tajos nebūtu jāļauj augt eglēm. Īves neaugs zālē, kas tās nomāc, īvēm vajadzīga plika zeme.

Komentārs: iestādītās īves ļoti labi aug baltalkšņu audzē, eglēs nīkuļo.

Jautājums: cik sēklu ir īves "ogā"?

E.R.: Viena sēkla, sēklsedze ir sarkanīgi oranža, salda. Sēklas dīgst tikai otrajā gadā.

Gundega Freimane (turpmāk G.F.): vai būtu labi dabas liegumā īves mākslīgi pavairot?

E.R.: Šīs ir vietējās īves, ģenētiski tādas pašas kā liegumos, tāpēc mākslīga pavairošana ir pieļaujama.

G.F.: Dabas liegumā tomēr nevajadzētu veidot stādaudzētavu, labāk augošās īves pareizi atēnot.

L.S.: Atēnošana veicama tikai dendrologa klātbūtnē.

E.R.: Pēc atēnošanas pieaugs sēklu raža. Nīcas īves ir izolēta populācija uz izzušanas robežas, tāpēc būtu jāņem spraudņi, jāapsakņo, jāizaudzē un jāizstāda.

L.S.: Kur būtu labāk īves stādīt?

E.R.: Var stādīt jebkurā nogabalā, tikai vieta pirms tam jā sagatavo, jāstāda ar aprēķinu, lai nākotnē varētu apputeksnēties.

Komentārs: "Pešu" īves apputeksnētas ar palaga palīdzību, bijušas bagātīgas ogu ražas.

E.R.: Sievišķajai īvei var uzpotēt vīrišķo zariņu, tad apputeksnēšanās ir nodrošināta.

Potēšana ir ļoti specifiska, bet to var darīt.

Jautājums: Vai kopšanas cirtes kaitēs īvēm?

E.R.: Mežsaimnieciskā darbība nav pretrunā ar īvēm, var cirst apses.

G.F.: Tomēr jāņem vērā, ka tie ir dabas liegumi.

E.R.: jāņem vērā konkrētās vietas ekoloģiskās īpatnības un dabas daudzveidība.

Komentārs: Jānodrošina, lai īves saglabātos pēc kopšanas cirtēm. Vai strādnieki kopšanas cirtēs pazīs un saglabās īves? Vai īves nebūs apdraudētas, ja tās redzami apzīmēs?

L.S.: Šajā gadā vēl jāpārinventarizē nogabalī, kuros paredzētas kopšanas cirtes (līdz 50 g. vecās audzes), jāatzīmē atrastās īves. Speciālas kopšanas cirtes jāparedz kā pasākums un jāatrunā arī individuālajos aizsardzības un izmantošanas noteikumos.

G.F.: Var ierobežot kopšanu visā liegumā.

L.S.: Labāk tomēr kopšanas cirtes veikt. Vajag retināt egles visā liegumā.

E.R.: Rucavas īvēm vislielākās briesmas ir egles.

Komentārs: Īvēm nepieciešamo liegumu apsaimniekošanu apgrūtina ilgtermiņa mežizstrādes līgumi, kas neļauj par šīm platībām slēgt citus līgumus par specifiskām kopšanas cirtēm. Grūti izkontrolēt šos mežizstrādātājus un nodrošināt īvju saglabāšanu.

L.S.: Ja atrod īves, vai tad pieļaujamas kopšanas cirtes?

E.R.: Var kopt, jāatstāj pamežs.

Komentārs: Varētu uzrakstīt, kā jādara, kurā nogabalā.

E.R.: To var uzrakstīt. Var arī noslēgt līgumu par specifisku kopšanu ap īvēm, izkopt ap īvēm. Tad kopšanas cirtes var paredzēt tikai nogabalos bez īvēm.

L.S.: iespējams veidot zonējumu un individuālajos aizsardzības un izmantošanas noteikumos paredzēt kopšanas cirtes un specifisku meža kopšanu īvēm.

Izraisās diskusija par īvju mākslīgu pavairošanu un audzēšanu kokaudzētavās sekojošu izstādīšanu liegumos:

- šaubas, vai kokaudzētavas gribēs iesaistīties,
- pasākumam jāgarantē šo pašu īvju nonākšanu atpakaļ liegumos;
- nav vēlama pārmērīga iejaukšanās dabas liegumos;
- iestādot zem īvēm atrastos gadu vecos stādījumus uzreiz mežā visticamāk tie aizies bojā;
- kokaudzētavās stādījumus audzē labvēlīgos apstākļos un izstāda jau paaugušos un spēcīgus;
- varētu iesaistīties skolas: mazpulcēni varētu pēc dendrologa norādījumiem īves audzēt izmēģinājumu lauciņā, skola varētu rakstīt projektu un iegūt šim pasākumam naudu;
- jāatceras, ka īve ir indīgs augs.

Tiek noskaidroti viedokļi par pārējiem liegumos iespējamiem pasākumiem:

- ūdens līmeņa maiņas netiks paredzētas;
- netiek plānota ceļu būve;
- nav nepieciešamība pēc dabas tūrisma organizēšanas liegumos;
- nepieciešams organizēt atkritumu savākšanu.

L.S.: 20. augustā Ječos pie veikala būs iedzīvotāju sanāksme par atkritumu problēmu.

Pagasta priekšsēdētājs: pagaidu variantā pašvaldībai jārod iespēja par saviem līdzekļiem nolikt konteineru un organizēt atkritumu izvešanu.

G.F.: DA plānā vajag paredzēt, ka pašvaldībai nepieciešams pieņemt saistošos noteikumus par atkritumu izvešanu.

Ieteikumi DA plānā precizēt: valsts nozīmes ceļš Sikšņi-..., a/s "Valsts akciju sabiedrība "Latvijas valsts meži"".

Informācija: Individuālajos aizsardzības un izmantošanas noteikumos jāpārraksta arī viss vajadzīgais no Īpaši aizsargājamo dabas teritoriju vispārējiem aizsardzības un izmantošanas noteikumiem. Robežu apraksti ar koordinātām ir pieejami Vides ministrijā.

Uzraudzības grupas vienojas par nākošo sanākumi oktobra otrajā pusē.

Sanāksme beidzas 15:20, interesenti dodas uz Rucavas īvju audzi.

Sanākumi vadītāja:

L. Salmiņa

Protokolēja:

L. Eņģele

III pielikums

Dabas aizsardzības plāna izstrādes dabas liegumiem "Rucavas īvju audze" un "Nīcas īvju audze" uzraudzības grupu 2. sanāksme, 24.10.2005., Dunika

Sanāksmes dalībnieki

N.p.k.	Vārds, Uzvārds	Darba vieta vai zemes īpašuma nosaukums
1.	Igors Jeršovs	VAK Nīcas nodaļa
2.	Gundega Freimane	Dabas aizsardzības pārvalde
3.	Maruta Kaminska	Liepājas RVP
4.	Ingrīda Klane	Liepājas RVP
5.	Kārlis Altītis	AS "LVM" Nīcas meža iecirkņa vadītājs
6.	Solvita Reine	A/s "VAS "LVM"" Dienvidkurzemes mežsaimniecība, vides speciāliste
7.	Lelde Eņģele	LDF
8.	Edvīns Roziņš	dendrologs
9.	Gunta Broka	Liepājas VVM, Dunikas mežniecība
10.	Andris Maisiņš	DP "Pape"
11.	Andis Ozoliņš	Liepājas VVM, Dunikas mežniecība, mežzinis
12.	Andis Rolis	Dunikas pagasta padome
13.	Laima Arāja	Liepājas VVM, Nīcas mežniecība, mežzine
14.	Liene Salmiņa	LDF

Sanāksmes protokols

Sanāksmi vada: Liene Salmiņa

Protokolē: Lelde Eņģele

Sanāksme sākas plkst. 12:00, beidzas plkst. 15:00

Liene Salmiņa (turpmāk L.S.) atklāj sanāksmi un iepazīstina ar paredzēto darba kārtību.

L.S. informē par dabas aizsardzības plānu (turpmāk DA plāns) izstrādē veikto un papildus iegūto informāciju: veicot papildus apsekošanu, Rucavas īvju audzes teritorijā atrastas vairāki līdz šim nezināmi īves eksemplāri, vēl viena Baltijas efejas atradne, vēl citi dabiska meža biotopi (turpmāk DMB), ķērpju sugas.

"Latvijas valsts meži" (turpmāk "LVM") pārstāvji u.c. izrāda interesi par īpaši aizsargājamo augu sugu un biotopu attēliem kā pielikumu DA plānam. Šis pielikums būtu digitālā veidā, daļu varētu arī izdrukāt. Plāna izstrādātāji tam piekrīt, jāprecizē vajadzīgais CD skaits. Pielikums ar attēliem tiks ierakstīts kopā ar DA plānu.

L.S. informē, ka uz kartes ir parādītas visas konstatētās īves, redzams arī to vecums. 1 – 2 g. vecie sējeņi nav uzskaitīti, atzīmēts, ka tādi ir.

L.S. iepazīstina ar plānotajiem pasākumiem:

- nepieciešams izvietot lieguma robežzīmes (ozollapas attēlu). Izraisās diskusija, ka liegumā ieiet ļoti daudz meža ceļu, uz kuriem šī zīme būtu nepieciešama. Priekšlikums: apsekot lieguma robežu dabā un uz kartes parādīt minimāli nepieciešamās zīmju izlikšanas vietas un arī vēlamās. Vienojas, ka reģionālā vides pārvalde kopā ar pagastu izvietos zīmes.
- DA plāns ir iesniegts Nīcas pagasta teritorijas plānojuma izstrādātājiem.
- īvju atēnošana, to veiks dendrologs: optimāli veikt maija beigās – jūnija sākumā, lai īves paspētu pierast un sagatavoties ziemei; izcērtamie koki galvenokārt ir līdz 12 cm diametrā (Edvīna Roziņa (turpmāk E.R.) komentārs), "LVM" pārstāvji piekrīt slēgt līgumu un finansēt šo pasākumu.
- īves sēklu savākšana: būtu jāsavāc šodien, dīgs tikai 2007.g. pavasarī (E.R. komentārs).
- Baltijas efejas atēnošana, to veiks dendrologs: izvācamas tikai mazās eglītes.

- kopšanas cirtes: nogabalos ar īvi un efeju cirsmu fonda sagatavošanā pieaicina dendrologu, jo jāatzīmē vietas, kur kokus necērt.

- monitoringa pasākumi: nepieciešams gan apsaimniekošanas pasākumu monitorings, gan aizsargājamo sugu un biotopu stāvokļa monitorings. Tuvāko gadi laikā taps Eiropas Savienības nozīmes sugu un biotopu stāvokļa monitoringa koncepcija.

E.R. ierosina organizēt publikāciju par īves saglabāšanas pasākumiem reģiona presē.

Izraisās diskusija par raksta saturu, lai tas būtu saistošs un informatīvs, bet nekaitētu īvēm, nerisinātu tās meklēt un iznīcināt. Vienojas, ka DA plāna izstrādātāji sagatavos un organizēs publikāciju, bet pirms publicēšanas sagatavoto tekstu izsūtīs uzraudzības grupai un publicēs tikai ar uzraudzības grupas dalībnieku piekrišanu.

L.S. iepazīstina ar paredzēto lieguma zonējumu: 1) dabas lieguma zonu, kur paredzēti tikai īvju atēnošanas pasākumi un 2) dabas parka zona, kur atļautas arī kopšanas cirtes, šeit nogabalos ar īvi cirsmu fonda sagatavošanā pieaicina dendrologu.

Ne no vienas ieinteresētās puses nav speciālas intereses uzturēt grāvjus lieguma teritorijā.

L.S.: Ceļu rekonstrukcija liegumā būtu atļauta, nemainot to segumu.

Gundega Freimane (turpmāk G.F.): Ar kādu nolūku izveidota dabas parka zona?

L.S.: Dabas parka zonā ir atļautas kopšanas cirtes, dabas lieguma zonā nē. Kopšanas cirtēs dabas parka zonā paredzēts atstāt visu vecumu platlapjus un pastiprināti izcirst egli.

Izraisās diskusija, kā nodrošināt īvēm nepieciešamo kopšanas ciršu pareizu veikšanu.

Priekšlikumi: katram nogabalam precīzi aprakstīt izcērtamos kokus (kura stāva egli, cik); painteresēties Valsts meža dienestā, varbūt kopšanas ciršu aprakstīšana un veikšanai iespējams izmantot viņu metodiku biotopu kopšanai; cirsmu fonda sagatavošanā pieaicināt dendrologu; apzīmēt katru izcērtamo koku.

G.F.: Īpaši aizsargājamās dabas teritorijās biotopu kopšanai "LVM" varētu atvēlēt lielākus līdzekļus.

G.F. ierosina neveidot dabas parka zonu, ja atšķirība ir tikai kopšanas cirtes, ierosina individuālajos aizsardzības un izmantošanas noteikumos (turpmāk IAAN) atrunāt kopšanas cirtes īpašos nosacījumus (nogabalus, metodi).

L.S. iepazīstina ar jaunāko informāciju par dabas lieguma "Nīcas īvju" audze dabas vērtībām un paredzētajiem apsaimniekošanas pasākumiem, paredzēto zonējumu un IAAN:

- konstatētas jaunas ķērpju sugas un DMB;
- paredzēti arī līdzīgi apsaimniekošanas pasākumi kā dabas liegumā "Rucavas īvju audze" (robežzīmju izvietošana, īvju atēnošana, pagasta teritorijas plānotāju informēšana), par ko neizraisās diskusijas.
- paredzēta īvju pavairošana ar spraudņiem un izstādīšana liegumā, pirms tam sagatavojot vietu un augsni (iespējams nepieciešama trūdzemes pievešana);
- šajā liegumā dabas parka zonā paredzētas kopšanas cirtes bez speciāliem nosacījumiem;
- būtu nepieciešama liegumā esošo pļavu pļaušana;
- ierosinājums mainīt lieguma robežu: no lieguma izslēgt 11. un 12. nogabalu (savulaik lieguma robeža veidota pa meža dabisko robežu, bet pēc elektrolīnijas izveidošanas šie nogabali palikuši aiz elektrolīnijas, nav tādu dabas vērtību, lai tie būtu jā saglabā liegumā), bet liegumā iekļaut 4. nogabalu līdz upei.

L.S. informē, ka ir konsultējies ar I. Riekstiņu.

Priekšlikums: painteresēties Slīteres NP par Dundagā savulaik izstādītajām īvēm – varbūt ir novērojumi un DA plānos paredzētajiem pasākumiem derīga informācija?

G.F.: Liegumā dabas lieguma zonai būtu jābūt lielākai par dabas parka zonu.

L.S.: Tā būs, dabas parka zonā iekļaus tikai nogabalus, kuros paredzētas kopšanas cirtes.

G.F. atgādina, ka jābūt labam pamatojumam, lai dabas liegumā plānotu tik netradicionālus pasākumus, kā īvju mākslīgu pavairošanu un izstādīšanu.

L.S., E.R. atbild, ka šādi dabiskai vietējai sugai palīdzēs izdzīvot, ka šādi tiks saīsināts īvju audzes atjaunošanai nepieciešamais laiks. DA plānā būs atsauce uz I.Riekstiņa darbiem, t.sk. īvju pavairošanas metodiku. Teritorijas apsaimniekotājiem domātajā DA plāna eksemplārā tiks pievienotas šo rakstu kopijas.

Vienojas, ka būtu ļoti vēlams, lai DA plānus varētu izskatīt pagastu padomes sanāksmēs līdz novembra beigām, pēc tam pēdējā uzraudzības grupas sanāksme varētu būt novembra beigās.

Sanāksmi vadīja:

L. Salmiņa

Protokolēja:

L. Eņģele

IV pielikums

Izraksts no Dunikas pagasta padomes sēdes protokola

V pielikums

Dabas liegumu "Rucavas īvju audze" un "Nīcas īvju audze" dabas aizsardzības plānu izstrādes uzraudzības grupu pēdējās sanāksmes protokols, 28.11.2005., Dunika

Sanāksmes dalībnieki

N.p.k.	Vārds, Uzvārds	Darba vieta vai zemes īpašuma nosaukums
1.	Lelde Eņģeļe	Latvijas Dabas fonds
2.	Gundega Freimane	Dabas aizsardzības pārvalde
3.	Andis Rolis	Dunikas pagasta padome
4.	Igors Jeršovs	VAK Nīcas nodaļa
5.	Andris Maisiņš	DP "Pape"
6.	Laima Arāja	Liepājas VVM, Nīcas M
7.	Ingrīda Klane	Liepājas RVP
8.	Maruta Kaminska	Liepājas RVP
9.	Gunta Broka	Liepājas VVM, Dunikas M
10.	Andis Ozoliņš	Liepājas VVM, Dunikas M
11.	Solvita Reine	a/s "VAS "LVM"" Dienvidkurzemes mežsaimniecība
12.	Liene Salmiņa	Latvijas Dabas fonds

Sanāksmes protokols

Sanāksmi vada: Liene Salmiņa

Protokolē: Lelde Eņģeļe

Sanāksme sākas plkst. 12:00

Ieradušies visi uzraudzības grupu dalībnieki, izņemot Kārli Altīti, kura viedokli pārstāv Solvita Reine, un Agri Petermani.

Liene Salmiņa (turpmāk L.S.) atklāj sanāksmi un informē, ka izstrādātas abu DA plānu 1. redakcijas. Dabas lieguma (turpmāk DL) "Nīcas īvju audze" DA plāna 1. redakcija izskatīta Dunikas pagasta padomes sēdē, iebildumi un papildinājumi DA plānam nav izteikti.

L.S. informē, ka DL "Rucavas īvju audze" DA plāna 1. redakcija nosūtīta izskatīšanai Nīcas pagasta padomei. Taču pagasta padomes priekšsēdētājs mutiski informējis, ka DA plāns pagasta padomes sēdē netiks izskatīts, jo pēc viņa uzskata DA plāna izstrādes procedūra pagastam nav juridiski saistoša un solījis šo informāciju nosūtīt DA plāna izstrādātājiem arī vēstulē.

L.S. informē, ka atšķirībā no iepriekšējā uzraudzības grupu sanāksmē izskatītajām DA plānu redakcijām nedaudz mainījies zonējums un lielākajā daļā abu liegumu teritorijas paredzēta dabas lieguma zona, papildus pamatota nepieciešamība mākslīgi pavairot un izstādīt īves Nīcas īvju audzē, paredzēti iepriekšējā sanāksmē apspriestie apsaimniekošanas pasākumi.

L.S. informē, ka ir ievāktas "Pešu" īves čiekurogas un turpmāko atbildību par stādu izaudzēšanu uzņemies dendrologs Edvīns Roziņš. To izstādīšana Nīcas īvju audzē varētu notikt 2009. – 2010. gadā. Uzraudzības grupas dalībnieki izsaka vēlēšanos piedalīties īvju izstādīšanā. Ir sagatavota publikācija par īvēm veltītajiem pasākumiem, to paredzēts publicēt nākošā gada pavasarī, pirms publicēšanas tiks izsūtīts uzraudzības grupu dalībniekiem viedokļu saskaņošanai. Nākošajā gadā paredzēta augošo īvju atēnošana, šo pasākumu finansēs Valsts akciju sabiedrība "Latvijas valsts meži".

L.S. aicina klātesošos izteikt iebildumus un papildinājumus izstrādāto DA plānu pirmajām redakcijām.

Solvita Reine precizē pļaušanai paredzēto pļavu platības – pļaujami tikai atsevišķi fragmenti, kas nav mežs.

Citu priekšlikumu un iebildumu nav.

Dabas aizsardzības pārvaldes pārstāve Gundega Freimane informē par tālāko DA plānu apstiprināšanas gaitu: izstrādātājs papildina DA plānus ar šodienas sanāksmes protokolu un pagasta padomes atzinumu un iesniedz Dabas aizsardzības pārvaldē, kas plānus nosūtīs apstiprināšanai Vides ministrijai, vēstulē paskaidrojot arī situāciju ar Nīcas pagasta padomi. Pēc apstiprināšanas DA plāni tiks nosūtīti nepieciešamajām atbildīgajām institūcijām. Vides ministrija veiks liegumu individuālo aizsardzības un izmantošanas noteikumu gala redakcijas izstrādi.

Uzraudzības grupu dalībnieki paraksta sanāksmes protokola pielikumu.

Sanāksme beidzas plkst. 13:15

Sanāksmi vadīja:

L. Salmiņa

Protokolēja:

L. Eņģeļe

A. pielikums

Īpaši aizsargājamās un retās augu sugas dabas liegumā "Nīcas īvju audze"

Sugas nosaukums	LV	BDII	MIK	SG	Biotops	Sastopamība dabas liegumā
Vaskulārie augi						
Parastā īve <i>Taxus baccata</i>	+	-	+	1	Slapjš egļu-bērzu-platlapju mežs	reti
Meža auzene <i>Festuca altissima</i>	+	-	+	3	Slapjš egļu-bērzu-platlapju mežs, pie avoksnājiem	reti
Fuksa dzegužpirkstīte <i>Dactylorhiza fuchsii</i>	+	-	-	4	Visa veida meži	ļoti bieži
Gada staipkenis <i>Lycopodium annotinum</i>	++	-	-	4	Visa veida meži	diezgan bieži
Apdzira <i>Hyperzia selago</i>	++	-	-	4	Egļu meži	reti
Bezdelīgactiņa <i>Primula farinosa</i>	+	-	-	2	Zāļu purvs, stigas	ļoti reti
Davala grīslis <i>Carex davalliana</i>	+	-	+	3	Zāļu purvs	ļoti reti
Krāsu zeltlape <i>Serratula tinctoria</i>	+	-	+	3	Zāļu purvs	ļoti reti
Mieturu mugurene <i>Polygonatum verticillatum</i>	+	-	+	3	Mežmala pie upes	ļoti reti
Parastā purvmirte <i>Myrica gale</i>	++	-	-	3	Zāļu purvs	ļoti reti
Sibīrijas skalbe <i>Iris sibirica</i>	+	-	+	2	Zāļu purvs	ļoti reti
Stāvlapu dzegužpirkstīte <i>Dactylorhiza incarnata</i>	+	-	-	2	Zāļu purvs	ļoti reti
Plankumainā dzegužpirkstīte <i>Dactylorhiza maculata</i>	+	-	-	4	Zāļu purvs	ļoti reti
Aireņu grīslis <i>Carex loliacea</i>	+	-	-	3	Melnalkšņu staignāji	ļoti reti
Buksbauma grīslis <i>Carex buxbaumii</i>	+	-	-	3	Zāļu purvs	ļoti reti
Ārstniecības brūnvālīte <i>Sanguisorba officinalis</i>	+	-	-	2	Pļavas	reti
Smaržīgā naktsvijole <i>Platanthera bifolia</i>	+	-	-	4	Zāļu purvs, egļu-platlapju mežs	ļoti reti
Ārstniecības indaine <i>Vincetoxum hirundaria</i>	-	-	-	3	Pļavas mala	reti
Skrajiedu skarene <i>Poa remota</i>	+	-	-	3	Egļu-platlapju meži	reti
Sūnas						
Trejdaivu bacānija <i>Bazzania trilobata</i>	+	-	+	2	Melnalkšņu staignāji	samērā reti
Gludā nekera <i>Neckera complanata</i>	+	-	-	-	Uz platlapjiem, gvk. ošiem	diezgan bieži
Plakanlapu porenīte <i>Porella platyphylla</i>	+	-	-	-	Uz platlapjiem, gvk. ošiem	reti
Tamariska frulānija <i>Frullania tamarisci</i>	+	-	+	2	Uz platlapjiem	diezgan bieži
Doblapu leženeja <i>Lejeunea cavifolia</i>	+	-	-	2	Uz skujkoku krialām	reti

A. pielikums (turpinājums)

Sugas nosaukums	LV	BDII	MIK	SG	Biotops	Sastopamība dabas liegumā
Ķērpji						
Kaķpēdiņu artonija <i>Arthonia leucopella</i>	+	-	-	-	Egļu, melnalkšņu stumbrs	reti
Kastaņbrūnā artonija <i>Arthonia spadicea</i>	+	-	-	-	Melnalkšņu stumbrs	diezgan bieži
Vīnkrašas artonija <i>Arthonia vinosa</i>	+	-	-	-	Ozola stumbrs	ļoti reti
Caurumainā pertuzārija <i>Pertusaria pertusa</i>	+	-	+	3	Ošu stumbrs	reti
Zvīņainā telotrēma <i>Thelotrema lepadinum</i>	+	-	+	3	Melnalkšņu stumbrs	diezgan bieži

Apzīmējumi

LV – Latvijā īpaši aizsargājama suga (MK noteikumi Nr. 396 (14.11.2000) “Noteikumi par īpaši aizsargājamo un ierobežoti izmantojamo sugu sarakstu”)

BDII – Biotopu direktīvas II pielikuma augu suga

MIK – - suga, kurai nepieciešamības gadījumā izveidojams mikroliegums (MK noteikumi Nr. 45 (30.01.2001) “Mikroliegumu izveidošanas, aizsardzības un apsaimniekošanas noteikumi

++ - ierobežoti izmantojama īpaši aizsargājama augu suga (MK noteikumi Nr. 396 (14.11.2000) “Noteikumi par īpaši aizsargājamo un ierobežoti izmantojamo sugu sarakstu”)

C. pielikums

Dabas liegumā "Nīcas īvju audze" konstatētās putnu sugas

Sugas latviskais nosaukums	Sugas latīniskais nosaukums
Brūnā čakste*	<i>Lanius collurio</i>
Cekulzīlīte	<i>Parus cristatus</i>
Čuņciņš	<i>Phylloscopus collybita</i>
Dižraibais dzenis	<i>Dendrocopos major</i>
Dzeltena stērste	<i>Emberiza citrinella</i>
Dziedātājstrazds	<i>Turdus philomelos</i>
Dzilnītis	<i>Sitta europaea</i>
Klijāns	<i>Buteo buteo</i>
Koku čipste	<i>Anthus trivialis</i>
Lauka balodis	<i>Columba palumbus</i>
Liela zīlīte	<i>Parus major</i>
Mazais mušķērājs*	<i>Ficedula parva</i>
Mazais dzenis	<i>Picoides minor</i>
Melna dzilna*	<i>Picoides martius</i>
Melnais meža strazds	<i>Turdus merula</i>
Mežirbe*	<i>Bonasa bonasia</i>
Mizložņa	<i>Certhia familiaris</i>
Paceplītis	<i>Troglodytes troglodytes</i>
Pelēkā dzilna*	<i>Picus canus</i>
Pelēka zīlīte	<i>Parus montanus</i>
Purva zīlīte	<i>Parus palustris</i>
Sarkanrīklīte	<i>Erithacus rubecula</i>
Sīlis	<i>Garrulus glandarius</i>
Sloka	<i>Scolopax rusticola</i>
Vīītis	<i>Phylloscopus trochilus</i>
Zeltgalvītis	<i>Regulus regulus</i>
Zivdzenītis*	<i>Alcedo athhis</i>
Žubīte	<i>Fringilla coelebs</i>

*sugas, kuru aizsardzību nosaka atbilstošie ES un LR tiesību akti

B. pielikums
Īpaši aizsargājamās ķērpju sugas dabas liegumā „Nīcas īvju audze”

Suga	Mēžniecība	Kvartāls	Nogabals	Substrāts	Sastopamība (konstatēts)
Acrocordia gemmata	Dunikas	233	8	Oša stumbrs	Uz viena koka, daudz
	Dunikas	233	13	Ošu stumbrs	Nedaudz, uz atsevišķiem kokiem
	Dunikas	233	15	Ošu stumbrs	Nedaudz, visā nogabalā
	Dunikas	251	1	Ošu stumbrs	Nedaudz, visā nogabalā
	Dunikas	251	6	Ošu stumbrs	Nedaudz, visā nogabalā
	Nīcas	250	4	Ošu stumbrs	Nedaudz, visā nogabalā
	Dunikas	233	11	Eglu, melnalkšņu stumbrs	Nedaudz, visā nogabalā
Arthonia leucopellea	Dunikas	233	19	Eglu, melnalkšņu stumbrs	Vidēji daudz, visā nogabalā
	Dunikas	251	8	Eglu, melnalkšņu stumbrs	Vidēji daudz, visā nogabalā
	Dunikas	251	9	Eglu, melnalkšņu stumbrs	Daudz, visā nogabalā
	Dunikas	233	8	Melnalkšņu stumbrs	Vidēji daudz, visā nogabalā
Arthonia spadicea	Dunikas	233	11	Melnalkšņu stumbrs	Nedaudz, visā nogabalā
	Dunikas	233	12	Melnalkšņu stumbrs	Vidēji daudz, g.k. nogabala dienviddaļā
	Dunikas	233	13	Melnalkšņu stumbrs	Vidēji daudz, visā nogabalā
	Dunikas	233	14	Melnalkšņu stumbrs	Nedaudz, visā nogabalā
	Dunikas	233	15	Melnalkšņu stumbrs	Vidēji daudz, visā nogabalā
	Dunikas	233	19	Melnalkšņu stumbrs	Daudz, visā nogabalā
	Dunikas	251	1	Melnalkšņu stumbrs	Nedaudz, visā nogabalā
	Dunikas	251	8	Melnalkšņu stumbrs	Nedaudz, visā nogabalā
	Dunikas	251	9	Melnalkšņu stumbrs	Nedaudz, visā nogabalā
	Dunikas	251	10	Melnalkšņu stumbrs	Nedaudz, nogabala ziemeļu daļā
	Nīcas	250	4	Melnalkšņu stumbrs	Nedaudz, visā nogabalā
Arthonia vinosa	Dunikas	233	1	Ozola stumbrs	Uz viena koka, nedaudz
	Dunikas	233	1	Apšu, melnalkšņu stumbrs	Nedaudz, visā nogabalā
Graphis scripta	Dunikas	233	8	Melnalkšņu stumbrs	Nedaudz, visā nogabalā
	Dunikas	233	11	Melnalkšņu stumbrs	Vidēji daudz, visā nogabalā
	Dunikas	233	12	Apšu, melnalkšņu, ošu stumbrs	Vidēji daudz, visā nogabalā
	Dunikas	233	13	Apšu, melnalkšņu, ošu stumbrs	Vidēji daudz, visā nogabalā
	Dunikas	233	14	Melnalkšņu stumbrs	Nedaudz, visā nogabalā
	Dunikas	233	15	Apšu, melnalkšņu, ošu stumbrs	Vidēji daudz, visā nogabalā
	Dunikas	233	19	Melnalkšņu stumbrs	Vidēji daudz, visā nogabalā
Dunikas	251	1	Apšu, melnalkšņu, ošu stumbrs	Vidēji daudz, visā nogabalā	

B. pielikums (turpinājums)

Suga	Mežniecība	Kvartāls	Nogabals	Substrāts	Sastopamība (konstatēts)
<i>Graphis scripta</i>	Dunikas	251	2	Melnalkšņu stumbrs	Nedaudz, visā nogabalā
	Dunikas	251	6	Melnalkšņu, (ošu) stumbrs	Vidēji daudz, visā nogabalā
	Dunikas	251	8	Melnalkšņu stumbrs	Vidēji daudz, visā nogabalā
	Dunikas	251	10	Melnalkšņu stumbrs	Nedaudz, nogabala ziemeļu daļā
	Nīcas	250	4	Melnalkšņu, ošu stumbrs	Nedaudz, visā nogabalā
	Dunikas	233	11	Eglu, melnalkšņu stumbrs	Nedaudz, visā nogabalā
	Dunikas	233	12	Eglu, melnalkšņu stumbrs	Nedaudz, visā nogabalā
	Dunikas	233	13	Eglu, melnalkšņu stumbrs	Nedaudz, visā nogabalā
	Dunikas	233	15	Eglu, melnalkšņu stumbrs	Nedaudz, visā nogabalā
	Dunikas	233	19	Eglu, melnalkšņu stumbrs	Daudz, visā nogabalā
<i>Lecanactis abietina</i>	Dunikas	251	1	Eglu, melnalkšņu stumbrs	Vidēji daudz, visā nogabalā
	Dunikas	251	6	Eglu, melnalkšņu stumbrs	Daudz, visā nogabalā
	Dunikas	251	8	Eglu, melnalkšņu stumbrs	Vidēji daudz, visā nogabalā
	Dunikas	251	9	Eglu, melnalkšņu stumbrs	Daudz, visā nogabalā
	Dunikas	233	13	Ošu stumbrs	Vidēji daudz, visā nogabalā
	Dunikas	233	15	Ošu stumbrs	Nedaudz, visā nogabalā
	Dunikas	251	1	Ošu stumbrs	Nedaudz, visā nogabalā
	Dunikas	251	6	Ošu stumbrs	Vidēji daudz, visā nogabalā
	Dunikas	251	10	Ošu stumbrs	Nedaudz, nogabala ziemeļu daļā
<i>Pertusaria pertusa</i>	Dunikas	233	8	Melnalkšņu stumbrs	Nedaudz, visā nogabalā
	Dunikas	233	11	Melnalkšņu stumbrs	Vidēji daudz, visā nogabalā
	Dunikas	233	12	Melnalkšņu stumbrs	Nedaudz, visā nogabalā
	Dunikas	233	13	Melnalkšņu stumbrs	Daudz, visā nogabalā
	Dunikas	233	14	Melnalkšņu stumbrs	Nedaudz, nogabala austrumu daļā
	Dunikas	233	15	Melnalkšņu stumbrs	Vidēji daudz, visā nogabalā
	Dunikas	233	19	Melnalkšņu, (bērzu) stumbrs	Vidēji daudz, visā nogabalā
	Dunikas	251	1	Melnalkšņu, liepas stumbrs	Vidēji daudz, visā nogabalā
	Dunikas	251	6	Melnalkšņu stumbrs	Vidēji daudz, visā nogabalā
	Dunikas	251	8	Melnalkšņu stumbrs	Daudz, daļā nogabala mazāk
? (paraugs Nr. 2)*	Dunikas	251	10	Melnalkšņu stumbrs	Nedaudz, nogabala ziemeļu daļā
	Dunikas	233	1	Ozola stumbrs	Nedaudz, uz viena koka
? (paraugs Nr. 3)	Nīcas	250	4	Oša stumbrs	Nedaudz, uz viena koka

* - Paraugi nodoti noteikšanai ekspertam Alfonam Piterānam

D. pielikums

Mežaudžu vecums, taksācijas apraksts un apsaimniekošana

Kv.	Nog.	Plat.	AAT	Taksācijas apraksts	Vecums	Dabas vērtības	Apsaimniekošana	Zonējums
233	1	4,7	Ap	9B1M53 +E Os ats P49	53	6410, ĪAS, ĪABV	Pļaušana	DL
233	2	0,9		Pārpl_klaj		ĪABV, ĪAS, 6410, 7230	Pļaušana	DL
233	3	1	Kp	6B4M58 +E P ats Os54	58		Bez apsaimniekošanas	DL
233	4	1,3	Dm	6P1E3B54 +M A50	54		Bez apsaimniekošanas	DL
233	5	0,3	Mrs	9P54 1B34 +E30	54		Bez apsaimniekošanas	DL
233	6	9,4	Mr	10P54 +E B50	54		Bez apsaimniekošanas	DL
233	7	4,6	Dms	7B2M1E48 +P ats Os44	48	91E0*, ĪABV	Bez apsaimniekošanas	DL
233	8	1,1	Dms	5B1M1E1P78 2B58 +M Os54	78	DMB	Bez apsaimniekošanas	DL
233	9	1,3	Dms	6B1M3E53 +P49	53		Bez apsaimniekošanas	DL
233	10	4,2	Dms	8B2E43 +P M ats A39	43	9080*	Bez apsaimniek./kopš. Cirtē	DP/DL
233	11	2,9	Dms	9B1P98 +M E94 ats P154	98	9080* (daļa)	Bez apsaimniekošanas	DL
233	12	2,1	Vrs	4B2M2A58 2E73 +Os69	58	DMB (d), 9020*, ĪABV	Bez apsaimniekošanas	DL
233	13	3,3	Vrs	6B2M53 2E68 +Os49	53	DMB, 9020*	Bez apsaimniekošanas	DL
233	14	2,1	Vrs	5B2M3E53 +P49	53		Bez apsaimniekošanas	DL
233	15	1,3	Vrs	7B3M68 +E ats Os64	68	DMB	Bez apsaimniekošanas	DL
233	16	5,9	Dms	6B19 2M20 2E35	19		Kopšanas cirtes III	DP
233	17	2,9	Dm	7E2P1B53	53		Bez apsaimniekošanas	DL
233	18	0,9	Ln	8P1E1B93	93		Bez apsaimniekošanas	DL
233	19	3,4	Nd	8B1P1E88 +M84 P154	88	DMB, 9080*, ĪAS	Bez apsaimniekošanas	DL
233	20	0,5						
233	21	0,6		Kv_stiga				
251	1	1,1	Ap	8B2M58 +Os E ats A54	58	DMB, 9020*, ĪAS, ĪABV	Bez apsaimniekošanas	DL
251	2	0,8	Vrs	5M3B2E53 +P A ats Os49	53		Bez apsaimniekošanas	DL
251	3	1,8	Dms	9B1M58 +P E ats Os54	58		Bez apsaimniekošanas	DL
251	4	0,5	As	10P68 +B E64	68		Bez apsaimniekošanas	DL
251	5	0,5	Dm	7B18 2B38 1P53 +M14	18		Kopšanas cirtes III	DP
251	6	3,4	Vrs	5E108 2B3M93 +P89	108	DMB, Īve, 9020*, ĪABV	Īvju atēnošana	DL
251	7	6,2	Vrs	5M4B1E28 +Os24	28		Kopšanas cirtes III	DP

D. pielikums (turpinājums)

Kv.	Nog.	Platība	AAT	Taksācijas apraksts	Vecums	Dabas vērtības	Apsaimniekošana	Zonējums
251	8	7,3	Vrs	7B2M1E93 +P89	93	DMB, 9080*, ĪAS, Īve	Īvju atēnošana	DL
251	9	1,3	Dms	4E3P3B108 +M104	108	DMB, 9080*	Bez apsaimniekošanas	DL
251	10	4,3	Dm	8B43 2E58 +M P ats Os39	43	DMB (d), ĪAS, Īve	Īvju atēnoš./kopš. Cirtes III	DP/DL
251	11	1,5	As	9B1P63 +M A64	63			DP
251	12	0,8	Dm	9B1M63 +P59	63			DP
251	13	3,1	Db	7M3B19	19		Kopšanas cirtes III	DP
251	14	0,9	As	6B1M1A43 1P1E63 +Os39	43		Kopšanas cirtes III	DP
251	15	2,6	Vrs	7B2M1E32 +Os28	32		Kopšanas cirtes III	DP
251	16	12,3	Db	6B3M1A63 +Os59	63		Bez apsaimniekošanas	DL
251	17	0,2		Kv_stiga				
251	18	0,2						
251	19	0,1						
251	21	0,1		Kv_stiga				

Apzīmējumi

DMB – dabiskais meža biotops

ĪAS – īpaši aizsargājama suga

ĪABV – īpaši aizsargājams biotopu veids

9020* - EP Biotopu direktīvas I pielikuma biotopa kods

Kopšanas cirtes III – pieļaujamas kopšanas cirtes

DP – dabas parka zona

DL – dabas lieguma zona

Ar dzeltenu iekrāsotas mežaudzes, kur valdaudzes valdošā suga ir līdz 50 gadiem

